

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විශේෂ

අංක 1890/31 - 2014 නොවැම්බර් මස 27 වැනි බ්‍රහස්පතින්දා - 2014.11.27

(රජයේ බලයපිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

IV (අ) වැනි කොටස - පළාත් සභා

පළාත් සභා නිවේදන

උතුරු පළාතේ පළාත් සභාව

2014 වර්ෂයේ අංක 01 දරන උතුරු පළාතේ පළාත් සභාවේ මුදල් ප්‍රඥප්තිය

උතුරු පළාතේ පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන අමාත්‍ය, මුදල් සහ ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යවරයා වන කනගසබාපති විශ්වලිංගම් විග්නේෂ්වරන් වන මම, උතුරු පළාතේ පළාත් සභාවේ මුදල් ප්‍රඥප්තියේ 01 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව මා වෙත පවරා ඇති බලතල වලට අනුව 2014 වර්ෂයේ අංක 01 දරන උතුරු පළාතේ පළාත් සභාවේ මුදල් ප්‍රඥප්තිය සම්පූර්ණයෙන්ම මහජනතාවගේ දැනගැනීම සඳහා මෙය ප්‍රකාශයට පත්කරමි. මෙම ප්‍රඥප්තිය 2014 අගෝස්තු මස 05 වැනි දින උතුරු පළාත් සභාව විසින් සම්මත කරන ලද බවත්, මේ සඳහා ගරු ආණ්ඩුකාරතුමාගේ එකඟතාවය 2014 සැප්තැම්බර් මස 17 වැනි දින ලැබී ඇති බවත්, 2014 නොවැම්බර් මස 10 වැනි දින සිට ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිත බවත් මෙමගින් දන්වා සිටිනු ලැබේ.

ක. වි. විග්නේෂ්වරන්,

ප්‍රධාන අමාත්‍ය සහ මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන, නීතිය සහ සාමය,
 ඉඩම්, මාර්ග සංවර්ධන, විදුලි බල, නිවාස සහ ඉදිකිරීම්, ජල සැපයුම්,
 සමුපකාර සංවර්ධන, සමාජ සේවා, පුනරුත්ථාපන, කාන්තා කටයුතු,
 කර්මාන්ත සහ ආයෝජන ප්‍රවර්ධන, පරිසර, පළාත් පාලන හා පළාත් පරිපාලන,
 ආහාර සැපයුම් හා බෙදාහැරීමේ අමාත්‍ය.

උතුරු පළාත් සභාව.

2014 නොවැම්බර් මස 19 වන දින,
 අංක 26, සෝමසුන්දරම් ඇවනිය,
 යාපනය,
 ප්‍රධාන අමාත්‍ය මහ ලේකම් කාර්යාලයේ දී ය.

උතුරු පළාතේ මුදල් ප්‍රඥප්තිය

වර්ෂ 2014 අංක 01 දරන මුදල් ප්‍රඥප්තිය

1987 අංක 42 දරන පළාත් සභා පනතට අනුව බදු සහ ගාස්තු පැනවීම සහ අය කිරීම් සඳහා ද ඊට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂාංගික කරුණු සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස වූ ප්‍රඥප්තියකි.

මේ ප්‍රඥප්තිය සංශෝධිත පරිදි වූ 1981 අංක 69 දරන පිරිවැටුම් බදු පනත සංශෝධිත පරිදි වූ 1982 අංක 43 දරන මුද්දර ගාස්තු පනත සංශෝධිත පරිදි වූ සුරාබදු ආඥාපනත සංශෝධිත පරිදි වූ 1957 අංක 37 දරන තැඟි තරඟ පනත සංශෝධිත පරිදි වූ මහ නගර සභා ආඥාපනත සංශෝධිත පරිදි වූ නගර සභා ආඥාපනත සහ 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනත සහ 1978 අංක 02 දරන අධිකරණ පරිපාලන සංශෝධිත පනතත් 1895 අංක 14 දරන සාක්ෂි ආඥා සංශෝධිත පනතත් 1979 අංක 15 දරන දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය සංශෝධිත පනතත් 1907 අංක 01 දරන නොතාර්ස් ආඥා සංශෝධිත පනතත් 2007 අංක 07 දරන සමාගම් සංශෝධිත පනතත් සහ 1988 අංක 30 දරන බැංකුකරණ පනත යන පනත්හි ඇතැම් විධිවිධාන වලට අනුකූල වේ. මෙම විෂය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ පළ වන විධිවිධාන කෙරෙහි අවධානයට යොමුකරන ලදී.

පසුගිය දශක තුනක කාලයක් ස්වභාවික ව්‍යසනයන්ට සහ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඇතිවූ ව්‍යසනයන්ගෙන් දැඩි ලෙස පීඩාවට පත් උතුරු පළාතේ ජනතාව කරදරයට පත්වූවන් යන පදනමින් උතුරු පළාතේ සිවිල් පරිපාලනය කාර්යක්ෂම නොමැතිවත් උතුරු පළාතේ ජනතාවට ඉතා අවම සේවාවක් සැපයීම සහ පරිපාලන කටයුතු ඉටුකිරීමේදී බොහෝ දුරට පීඩාවටත් බාධාකිරීම්වලටත් ලක්වූ හෙයින්,

පසුගිය කාලයේ අත්විඳින ලද දුක් කම් කටොලුවලට සහ විනාශයන්ගෙන් හානියට පත් උතුරු පළාත් ජනතාවට උපකාර කිරීමේ අරමුණු සහිතව ඔවුන්ගේ අත්‍යාවශ්‍ය අවශ්‍යතාවයන් අනාවරණය කිරීම උතුරු පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන වගකීමක්ව තිබෙන බැවින්, උතුරු පළාතේ ජනතාවට තෘප්තිමත් ජීවන තත්ත්වයක් ලැබෙන පරිදි මූලික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමත්, පරිපාලනය කිරීමත් සහ අත්‍යාවශ්‍ය සේවාවන් සැපයීමත් ඉතාමත් අත්‍යාවශ්‍ය බැවින්, එවැනි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සහ පරිපාලනය අත්‍යාවශ්‍ය සේවාවන් සැපයීම යනාදි කාර්යයන් නැංවීම පළාත් පරිපාලනයට ඉතා විශාල මුදලක් අවශ්‍යවන බැවින්, උතුරු පළාත් සභාව බදු තීරු බදු සහ ගාස්තු නිශ්චිත අරමුණු සඳහා පැනවීමේ බලතල ලබාගැනීමත් එසේම අනවශ්‍ය සහ නිත්‍යානුකූල නොවන බදු පැනවීම් උතුරු පළාතේ ජනතාව වෙත දැඩි බලපෑමක් එල්ලවන බැවින්, ඉතා දැඩි සැලකිල්ලකින් යුතුව රැගෙන එන බැවින්, උතුරු පළාත් සභාව එහි ජනතාවට අත්‍යාවශ්‍ය සේවාවන් සැපයීම සඳහා ඇතැම් ආදායම් රැස්කිරීමට සීමාකර ඇති බැවින්, උතුරු පළාතේ පළාත් සභාව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ :-

ලුහුඬු නාමය සහ ක්‍රියාත්මක වන දිනය

01. (i) මෙම ප්‍රඥප්තිය 2014 අංක 01 දරන උතුරු පළාතේ මුදල් ප්‍රඥප්තිය යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන අතර අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළකරනු ලබන නියමයන් මගින් නියම කරනු ලබන දිනයක හෝ දින සිට එහි විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක වන්නේය.

(ii) මේ ප්‍රඥප්තියේ ඒ ඒ කොටස් සඳහා වෙනස් වෙනස් දිනයන් අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකිය.

අ. කොටස

1 වැනි පරිච්ඡේදය

පරිපාලනය

උතුරු පළාත් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව ස්ථාපිත කිරීම

02. (i) මෙම ප්‍රඥප්තියේ අරමුණ සඳහා වෙනමම දෙපාර්තමේන්තුවක් ස්ථාපිත කළ යුතුය. මෙය උතුරු පළාත් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව නමින් හැඳින්වේ (එය මෙතැන් පටන් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව නමින් සඳහන් කරනු ලැබේ) මෙය මෙම ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන කාර්යක්ෂමවත් ඕනෑකමින් ක්‍රියාකරනු ලැබේ.

(2) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයකු පත් කළ යුතුය. ඔහු උතුරු පළාත් ආදායම් කොමසාරිස් (මෙතැන් පටන් ආදායම් කොමසාරිස් නමින් හඳුන්වනු ලැබේ) යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ ඔහු ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානියා වන්නේය.

(3) අදායම් දෙපාර්තමේන්තුව මෙම ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන සහ ඒ යටතේ හෝ පනවන වෙනත් ඕනෑම කාර්ය පටිපාටියකට අදාළ රීතියක් ක්‍රමානුකූලවූත් කාර්යක්ෂමවූත් මූල්‍ය පරිපාලනයකට උතුරු පළාත් සභාවේ අමාත්‍ය මණ්ඩල මගින් උතුරු පළාත් සභාවට වගකීම බැඳී සිටිති.

(4) ප්‍රඥප්තිය කාර්යක්ෂම ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයෙකු සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ බදු තක්සේරුකරුවකු හෝ තක්සේරුකරුවන් පත් කළ යුතු ය.

(5) මෙම ප්‍රඥප්තිය මගින් කොමසාරිස්වරයාට පවරණ ලද කුමන හෝ බලතලයක් හෝ නියෝග කරන ලද පවරනු ලබන ඕනෑම බලයක් හෝ රාජකාරියක් හෝ ක්‍රියාකාරකමක් එවැනි කොමසාරිස්වරයෙකු විසින් බදු තක්සේරුකරුවෙකුට ක්‍රියාත්මක කිරීමට හෝ ඉටුකිරීමට හෝ කාර්යයෙහි නියැලීමට බලය පැවරිය හැකිය.

(6) මෙම ප්‍රඥප්තියේ කුමන හෝ කුමන හෝ නීතියක් මගින් කොමසාරිස්වරයෙකු තමන් වෙත පනවන ලද හෝ සහතික කරන ලද හෝ නියම කරන ලද බලතල හෝ ක්‍රියාකාරකම් බදු තක්සේරුකරුවෙකු විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද විට හෝ ඉටුකරන ලද විට හෝ ක්‍රියාවේ යෙදී සිටින විට දී එය එවැනි සියලු අරමුණු වෙනුවෙන් ක්‍රියාකිරීමට ඉටුකිරීමට හෝ ක්‍රියාවකට අණ කිරීමකට බලය පවරණ ලද සේ සැලකේ. එවැනි බලතල ඒ සමග සම්බන්ධවන වෙනස්කම් ඉටුකරන තෙක් පමණක් අදාළවේ.

(7) මෙම ප්‍රඥප්තිය මගින් බදු තක්සේරු කරුවෙකුට පනවන ලද හෝ ඔහුටම සහතික කර දෙන ලද හෝ නියම කරන ලද කුමන හෝ බලතලයක් රාජකාරිය හෝ ක්‍රියාකාරකම් කොමසාරිස් හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයෙකු ක්‍රියා කිරීමට ඉටුකිරීමට හෝ ඉටුකිරීමට නියෝග කිරීමට හැකිය.

ආ. කොටස

II වැනි පරිච්ඡේදය

පිරිවැටුම් බදු පැනවීම

03. (1) පාර්ලිමේන්තුව විසින් පනවනු ලබන නීතිවලින් සහ මේ ප්‍රඥප්තියේ වෙනත් විධිවිධාන වලින් නියම කර ඇති සීමා වලට සහ නිදහස් කිරීම් වලට යටත්ව පළාත තුළ ව්‍යාපාරයක් කරගෙන යන්නා වූ සෑම තැනැත්තෙකුගෙන්ම සෑම කාර්තුවක් සඳහාම (මෙහි මින් මතු "පිරිවැටුම් බද්ද" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) එකී ව්‍යාපාරයෙන් උපයනු ලබන එකී තැනැත්තාගේ පිරිවැටුම් සම්බන්ධයෙන් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයන් මගින් නීතියෙන් කළින් කළ නියම කරනු ලබන අනුප්‍රමාණ අනුව ආගණනය කරනු ලැබූ බද්දක් අය කරනු ලැබිය යුතුය.

පිරිවැටුම් බදු පැනවීම

(2) මේ පරිච්ඡේදයේ අරමුණ සඳහා "ව්‍යාපාරය" යන්නෙන් යම් පාරිභෝගික ද්‍රව්‍යයක් හෝ භාණ්ඩයක් තොග වශයෙන් නැතහොත් සිල්ලරට විකිණීම හෝ කාලයෙන් කාලයට නීතියෙන් පනවනු ලබන එවැනි ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යෑම අදහස් වන නමුත් නිෂ්පාදකයකු විසින් කරනු ලබන විකිණීමක් වශයෙන් නොවේ.

04. (1) පළාත තුළ යම් තැනැත්තෙකු විසින් කරගෙන යනු ලබන යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් එක් එක් කාර්තුව සඳහා පිරිවැටුම් බද්ද ඔහුගෙන් අයකර ගනු ලැබිය යුතුය.

යම් තැනැත්තෙකු පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවිය යුත්තේ කවර අවස්ථා වලදී ද යන්න

(2) යම් තැනැත්තකු විසින් කරගෙන යනු ලබන යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තාගෙන් පිරිවැටුම් බද්ද අයකර ගනු ලැබිය යුතු විටෙක සහ ඒ ව්‍යාපාරයේ අයිතිය මාරුවීමක් සිදුවී ඇති විටක (1) වන උපවගන්තියේ සලස්වා ඇති විධිවිධාන නොතකා, ඒ ව්‍යාපාරයේ නව අයිතිකරු ඒ ව්‍යාපාරයේ අයිතිය වෙනස් වීමට පෙරාතුවම ඒ ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරුව සිටියාක් මෙන් සලකා ඒ ව්‍යාපාරයේ නව අයිතිකරුගෙන් පිරිවැටුම් බදු අයකර ගනු ලැබිය යුතුය. මෙය කළ යුත්තේ කලින් අයිතිකරුගෙන් බද්ද අය කළ නොහැකි නම් පමණි.

III වැනි පරිච්ඡේදය

නිදහස් කිරීම

5. (1) අමාත්‍යවරයා විසින් පළාතේ ආර්ථික ප්‍රගතිය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය බව තමාගේ මතය වේ නම්, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන නියම මගින්, යම් තැනැත්තෙකු විසින් කරගෙන යනු ලබන යම් ව්‍යාපාරයක් හෝ නිශ්චිත වශයෙන් දක්වනු ලබන ව්‍යාපාරයක් හෝ පිරිවැටුම් බද්දෙන් නිදහස් කළ හැකිය.

පිරිවැටුම් බද්දෙන් නිදහස් කිරීම

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලබන සෑම නියමයක්ම එය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබූ දිනයෙහි සිට හෝ ඒ නියමයෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි පසු දිනයක සිට හෝ ක්‍රියාත්මක විය අතර ඒ නියමය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබූ දින සිට මාස තුනක කාල සීමාවක් ඇතුළත හෝ ඒ කාලසීමාව ඇතුළත පළාත් සභාවේ රැස්වීමක් පවත්වනු නොලැබුවහොත් ඒ කාලසීමාව ඉකුත් වීමෙන් පසුව පවත්වනු ලබන පළාත් සභාවේ ප්‍රථම රැස්වීමේ දී හෝ ඒ නියමය අනුමත කරන ලෙසට වූ යෝජනාවක් මගින් ඒ නියමය පළාත් සභාව ඉදිරියට ගෙන එනු ලැබිය යුතු ය.

(3) පළාත් සභාව විසින් අනුමත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබූ යම් නියමයක් ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ දින "තෙක්" ඒ නියමයේ වලංගු භාවයට හානියක් නොමැතිව ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ දින සිට ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කර ලදැයි සලකනු ලැබිය යුතු අතර ඒ නියමය යම් දිනක දී ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කර ලදැයි සැලකෙන්නේ ද, ඒ දිනය පිළිබඳ නිවේදනයක් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබිය යුතුය.

IV වැනි පරිච්ඡේදය

පිරිවැටුම

මුද්‍ර පිරිවැටුම

6. (1) මෙම ප්‍රඥප්තියේ අරමුණ සඳහා යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් "පිරිවැටුම" යන්නෙන් ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් එළඹුණු ගනුදෙනු වලින් ලැබුණු හෝ ලැබීමට ඇති මුළු මුදල් ප්‍රමාණයක් අදහස් වේ.

(ii) යම් සේවාවක් සපයන ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් එළඹුණු ගනුදෙනු වලින් ලද හෝ ලැබීමට නියමිත මුදල් ප්‍රමාණයක් අදහස් වේ.

(2) ඉහත (1) වන උපවගන්තියේ කාර්ය සඳහා "පිරිවැටුම" යන්නට ප්‍රාග්ධන වත්කම් විකිණීමෙන් ලැබුණු හෝ ලැබීමට ඇති යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් ඇතුළත් නොවේ.

(3) යම් කාර්තුවක් සම්බන්ධයෙන් ඒ කාර්තුව ඇතුළත ලබාගත හැකි යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් සඳහා පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවන ලද අවස්ථාවක ඒ මුදල් ප්‍රමාණය සත්‍ය වශයෙන් ලබාගන්නා ලද්දේ යම් කාර්තුවක් ඇතුළත ද, ඒ කාර්තුව සම්බන්ධයෙන් ඒ මුදල් ප්‍රමාණය සඳහා කිසිම බද්දක් ගෙවනු ලැබීම අවශ්‍ය නොවේ.

(4) යම් කාර්තුවක් සඳහා ව්‍යාපාරයක පිරිවැටුම් නිශ්චය කිරීමේදී, කලින් කාර්තුවක් සඳහා ඒ ව්‍යාපාරයේ පිරිවැටුමෙහි ඇතුළත් කරනු ලැබ ඇත්තා වූ ද, ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවනු ලැබ ඇත්තා වූ ද, ඒ ව්‍යාපාරය විසින් දරන ලද බොල් ණයක් වන්නා වූ ද, මුදලක් වන ඒ කාර්තුව තුළ බොල් ණයක් වී ඇත්තා වූ යම් බොල් ණයකට සමාන මුදලක් අඩු කරනු ලැබිය යුතුය.

එසේ වුවද අයකළ නොහැකි බොල් ණයක් සම්බන්ධයෙන් මේ උපවගන්තිය යටතේ කලින් අඩු කරනු ලැබූ මුදලක් වෙනුවෙන් යම් කාර්තුවක දී යම් මුදලක් ලැබුණහොත්, ඒ මුදල් භාර ගනු ලැබුවේ යම් කාර්තුවක දී ද, ඒ කාර්තුව සඳහා වූ ඒ ව්‍යාපාරයේ පිරිවැටුමෙහි ඒ මුදල ඇතුළත් කරනු ලැබිය යුතුය.

V වැනි පරිච්ඡේදය

බදු අනු ප්‍රමාණය

පිරිවැටුම් බදු අනු ප්‍රමාණය

7. (1) යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් වූ පිරිවැටුම් බදු අනුප්‍රමාණ ඒ ව්‍යාපාරයේ ස්වභාවය අනුව තීරණය කරනු ලැබිය හැකි අතර නීතියෙන් එක් එක් වෙනස් පන්ති වල හෝ වර්ග වල ව්‍යාපාර සඳහා වෙනස් වෙනස් බදු අනුප්‍රමාණය තීරණය කොට ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය හැකිය.

(2) අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් යම් ව්‍යාපාර පංතියක් හෝ වර්ගයක් සම්බන්ධයෙන් පිරිවැටුම් බදු ප්‍රමාණය කළින් කළ වෙනස් කිරීම කරනු ලැබිය හැකිය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සෑම තීරණයක්ම හා (2) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද සෑම නියමයක්ම එය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබූ දිනයෙහි හෝ ඒ තීරණය කිරීමෙහි හෝ නියමයෙහි සඳහන් කරනු ලැබූ පසු දිනක සිට බලාත්මක විය යුතු අතර ඒ තීරණය කිරීම හෝ නියමය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළකරනු ලබන දිනයේ සිට තුන් මසක කාලසීමාවක් ඇතුළත හෝ ඒ කාලසීමාව ඇතුළත පළාත් සභාවේ රැස්වීමක් පවත්වනු නොලැබුවහොත්, ඒ කාලසීමාව ඉකුත් වූ පසු පවත්වනු ලබන ප්‍රථම පළාත් සභා රැස්වීමේ දී, ඒ තීරණය කිරීම හෝ නියමය අනුමත කරනු ලැබීමට යෝජනාවක් මගින් පළාත් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතුය. එවැනි සෑම යෝජනාවක්ම උපලේඛණයක ඒ යෝජනාවේ සඳහන් කරනු ලබන්නේ යම් තීරණය කිරීමක් හෝ නියමයක් ද, ඒ තීරණය කිරීමෙහි හෝ නියමයෙහි පෙළ දක්වනු ලැබිය යුතුය.

(4) පළාත් සභාව විසින් අනුමත කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබූ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ යම් තීරණය කිරීමක් හෝ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ යම් නියමයක්, ඒ යටතේ කරන ලද යම් දෙයක වලංගු භාවයට හානියක් නොවන පරිදි ඒ ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද දිනයේ සිට ප්‍රත්‍යාදීෂ්ට කරනු ලැබූ සේ සලකනු ලැබිය යුතුය. එවැනි යම් තීරණය කිරීමක් හෝ නියමයක් හෝ ප්‍රත්‍යාදීෂ්ට කරනු ලැබූ සේ සලකනු ලබන දිනය පිළිබඳ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයේ පළකරනු ලැබිය යුතුවේ.

8. (1) අමාත්‍යවරයා විසින් මහජන යහපත සලකා ගැසට් පත්‍රයෙහි පළකරනු ලබන නියමයකින්, ඒ නියමයෙහි නියමිත යම් භාණ්ඩයක් මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා නිදහස් කරන ලද භාණ්ඩයක් ලෙස ප්‍රකාශ කළ හැකිය. වෙනස් වෙනස් පංති හෝ වර්ග වල ව්‍යාපාර සම්බන්ධයෙන් වෙනස් වෙනස් භාණ්ඩ නිදහස් කරන ලද භාණ්ඩ ලෙස ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය හැකිය.

නිදහස් කරනු ලැබූ භාණ්ඩ

(2) අමාත්‍යවරයා පොදු යහපත ගැන සලකා ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රසිද්ධ කරනු ලබන නියෝගයක් මගින් එවැනි නියෝගයකින් මෙම ප්‍රඥප්තියේ අරමුණු වෙනුවෙන් සේවා සපයන ව්‍යාපාරයක් නිදහස් කරන ලද බව අනාවරනය කළ හැකිය. විවිධ කාණ්ඩවලට අයත් විස්තර සපයන ලද ව්‍යාපාරකයන් සම්බන්ධයෙන් වෙන් වෙන්ව සේවා සපයන්නන් බද්දෙන් නිදහස් කරන ලද බවට ප්‍රකාශයට පත් කළ හැකිය.

9. 8 වැනි වගන්තිය යටතේ යම් භාණ්ඩයක හෝ යම් සේවාවක් සපයන හෝ යම් ව්‍යාපාර පංතියක් හෝ වර්ගයක් සම්බන්ධයෙන් නිදහස් කරන ලද භාණ්ඩයක් හෝ සේවය සපයන ව්‍යාපාරයක් ලෙස ප්‍රකාශ කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, ඒ භාණ්ඩය විකිණීමෙන් හෝ එවැනි සේවයක් සපයන ව්‍යාපාරයකින් ලබාගන්නා මුදල් වෙනුවෙන් කිසිම පිරිවැටුම් බද්දක් ගෙවිය යුතු නොවන්නේය.

නිදහස් කරනු ලැබූ භාණ්ඩ වලින් බදු අය නොකළ යුතු බව

VI වැනි පරිච්ඡේදය

වර්තා

10. (1) බදු තක්සේරුකරුවෙකු තම කීන්ද්‍රවක් මගින් විකුණුම් බදු පැනවීමට සුදුස්සෙකු ලෙස ගණනය කර එවැනි තැනැත්තෙක් එකී බදු තක්සේරුකරු විසින් සඳහන් කරන ලද කාලසීමාව ඇතුළත එවැනි බදු සම්බන්ධ විස්තර සපයන මෙන් ලිඛිත නියෝගයක් පැනවිය හැකිය.

වර්තා සහ තොරතුරු

(2) තක්සේරුකරුවකු විසින් ඔහුගේ විනිශ්චය පරිදි පිරිවැටුම් බදු අය කරනු ලැබිය හැකි යම් තැනැත්තකු වෙත යවනු ලබන ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් ඒ දැන්වීමේ නියමිත කාලය ඇතුළත තක්සේරුකරුට අවශ්‍ය වන විස්තර ඇතුළත් වාර්තාවක් සපයන ලෙස විධාන කල හැකිය.

(3) යම් තැනැත්තකු විසින් කරගෙන යනු ලබන යම් ව්‍යාපාරයක පිරිවැටුම සම්බන්ධයෙන් සම්පූර්ණ තොරතුරු ලබාගැනීමේ කාර්යය සඳහා තක්සේරුකරුවකු විසින් ඒ තැනැත්තා වෙත යවනු ලබන ලිඛිත දැන්වීමකින්,

(අ) ඒ දැන්වීමේ සඳහන් කාලසීමාව ඇතුළත එහි සඳහන් යම් පොත් ගිණුම්, වෙළෙඳ ලැයිස්තු, තොග ලේඛන, ලේඛණ, වවුචර, වෙක්පත්, ගෙවීලි තුණ්ඩු, විගණන වාර්තා හෝ ඒ තැනැත්තා සන්නකයෙහි ඇති ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් වෙනත් යම් ලේඛණ පරීක්ෂණය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ තක්සේරුකරු වෙත යවන ලෙස ;

(ආ) ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් පිරිවැටුම පිළිබඳ පරීක්ෂා කරනු ලැබීමේ කාර්යය සඳහා ඒ දැන්වීමේ සඳහන් යම් ස්ථානයකට, එහි සඳහන් යම් දිනයක හා වේලාවක තමාම හෝ බලයලත් නියෝජිතයකු මගින් හෝ පැමිණෙන ලෙස නියම කරනු ලැබිය හැකිය.

(4) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු විසින් යම් තැනැත්තෙකු වෙත ලිඛිත දැන්වීමකින්,

(අ) ඒ දැන්වීමේ සඳහන් කාලසීමාව ඇතුළත එහි සඳහන් යම් පොත් ගිණුම්, වෙළෙඳ ලැයිස්තු, තොග ලැයිස්තු, ලේඛණ, වවුචර, චෙක්පත්, ගෙවීම් තුණ්ඩු, විගණන වාර්තා හෝ ඒ තැනැත්තා සන්නකයෙහි ඇති ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් වෙනත් ලේඛණ ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ ඒ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයා වෙත යවන ලෙස ;

(ආ) ඒ දැන්වීමේ සඳහන් යම් කරුණක් හෝ කරුණු පිළිබඳ ඔහු පරීක්ෂා කරනු ලැබීම සඳහා දැන්වීමේ සඳහන් යම් ස්ථානයකට, එහි සඳහන් යම් දිනයක හා වේලාවක තමා ම හෝ බලයලත් නියෝජ්‍යයකු මිගින් හෝ පැමිණෙන ලෙස නියම කරනු ලැබිය හැකිය.

(5) (4) වන උපවගන්තිය යටතේ දෙන ලද දැන්වීමක් ප්‍රකාර පැමිණෙන යම් තැනැත්තෙකුට, එසේ පැමිණීමෙන් ඔහු විසින් සාධාරණව දරන ලද වියදම් කොමසාරිස්වරයා විසින් අනුමත කරනු ලැබිය හැකිය.

(3) වන උපවගන්තිය යටතේ හෝ (4) වන උපවගන්තිය යටතේ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු වෙත හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයෙකුගේ අනුමැතිය ඇතිව තක්සේරුකරුවෙකු වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හෝ ඉදිරිපත් කර තිබුණා වූ හෝ ප්‍රේෂණය කොට තිබුණා වූ හෝ වෙනත් ආකාරයකින් තම සන්නකයට පත්වන හෝ පත්ව තිබෙන යම් පොත් ගිණුම්, වෙළෙඳ ලැයිස්තු, තොග ලැයිස්තු, ලේඛණ, වවුචර, චෙක්පත්, ගෙවීම් තුණ්ඩු, විගණන වාර්තා හෝ වෙනත් ලියකියවිලි මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා තම භාරයෙහි යම් කාලයක් සඳහා රඳවා ගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ ද, ඒ කාලය සඳහා තම භාරයෙහි රඳවා ගනු ලැබිය හැකිය.

(6) තක්සේරුකරුවකු විසින් අවශ්‍ය යයි තමා අදහස් කරන කවර විටක සහ විටින් විට යම් තැනැත්තෙකුට ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් මගින්

(අ) වඩා පරිපූර්ණ හෝ වැඩිමනත් වාර්තා හෝ

(ආ) තක්සේරුකරුගේ අදහස පරිදි ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවනු ලැබිය යුතු පිරිවැටුම් බද්ද තක්සේරු කිරීමෙහිලා අවශ්‍ය වන්නා වූ හෝ අදාළ වන්නා වූ යම් කාරණයක් පිළිබඳව වඩාත් පරිපූර්ණ හෝ වැඩිමනත් තොරතුරු,

ඒ නිවේදනයෙහි සඳහන් නියමිත කාලය තුළ සපයන ලෙස නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(7) යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ ඔහු වෙනුවෙන් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ සැපයනු ලැබිය යුතු යැයි සලකනු ලබන වාර්තාවක්, ප්‍රකාශයක් හෝ ආකෘතියක් අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ තැනැත්තා විසින් හෝ ඔහුගේ අධිකාරය යටතේ සපයනු ලද බවට සියළු කාර්ය සඳහා සලකනු ලැබිය යුතු අතර ඊට පටහැනිව කරුණු ඔප්පු කරන්නේ නම් මිස එවැනි යම් වාර්තාවක්, ප්‍රකාශයක් හෝ ආකෘතියක් අත්සන් කරන යම් තැනැත්තෙකුට, ඒ වාර්තාවේ ප්‍රකාශයක් හෝ ආකෘතියේ ඇතුළත් සියළු කරුණු පිළිබඳ දැකීම් ඇති බවට සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(8) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ තක්සේරුකරුවකු විසින් යම් තැනැත්තෙකුට දෙන ලද දැන්වීමක නියමයක් අනුව කටයුතු කිරීමට ඔහු පැහැර හරින අවස්ථාවක කොමසාරිස්වරයා විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් මගින්,

(අ) ඒ තැනැත්තා මත රුපියල් දස දහසක් නොඉක්මවන දණ්ඩනයක් පැනවිය හැකිය. තවද,

(ආ) (I) ඒ දඩ ගෙවීමට සහ

(II) තක්සේරුකරු විසින් ඒ තැනැත්තාට දෙන ලද දැන්වීමේ සඳහන් වන වාර්තාව, කොමසාරිස්වරයාගේ දැන්වීමේ සඳහන් යම් කාලයක් ඇතුළත සැපයීමට ඒ තැනැත්තාට නියම කළ හැකිය.

(9) යම් තැනැත්තකු විසින් වාර්තාවක් සැපයීම පැහැර හැරීමට හේතුව තම පාලනයෙන් බාහිර වූ අවස්ථානුගත කරුණු නිසා බවට සහ දණ්ඩනය නියම කිරීමෙන් පසු තමා විසින් ඒ වාර්තාව සපයා ඇති බවට කොමසාරිස්වරයා සැහීමට පත්වන පරිදි ඒ තැනැත්තා විසින් ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත්, මේ වගන්තිය යටතේ ඒ තැනැත්තා වෙත නියම කරන ලද යම් දණ්ඩනයක් කොමසාරිස්වරයා විසින් අඩු කරනු ලැබිය හැකිය. නැතහොත් අත්හරිනු ලැබිය හැකිය.

(10) (8) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් තැනැත්තෙකුට දණ්ඩනයක් නියම කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, ඒ දැන්වීමට අදාළව 32 වන වගන්තිය යටතේ වරදක් සඳහා වූ අපරාධ චෝදනාවකට ඒ තැනැත්තා යටත් නොවිය යුතුය.

(11) පරීක්ෂා කිරීමට ඇතුළත්වන ලේඛන යනුවෙන් සඳහන් කරන විට ඒවා 26(5) වැනි වගන්තියේ සඳහන් කරන ලද සියලු ලේඛනත්, සාධන පත්‍ර ද ඇතුළත්වේ.

VII වැනි පරිච්ඡේදය

බදු තක්සේරු කිරීම

11. (1) කිසියම් තැනැත්තෙකු 10 වැනි වගන්තිය අනුව පිරිවැටුම් බදු ගෙවන්නෙකු වශයෙන් කුමණ හෝ කාර්තුවක් සඳහා පිරිවැටුම් විස්තර ඉදිරිපත් කර අති විටෙක එවැනි විස්තරයක් පදනම් කරගෙන බදු තක්සේරු කරුවෙකු විසින් එය නිවැරදි යැයි අදහස් කරන විට එවැනි ව්‍යාපාරයට අදාළ මුදු පිරිවැටුම් බද්ද ගණනය කළ යුතු අතර එම තැනැත්තා බදු තක්සේරුකරු විසින් සඳහන් කරනු ලබන දිනකට එකී කාර්තුවට අදාළ එවැනි බද්දක් ගෙවන ලෙස බදු තක්සේරුකරු විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් නිකුත් කළ යුතු ය.

බදු තක්සේරුකරු වෙතට තක්සේරු කිරීමට ඇති බලය

(2) එලෙස 1 වැනි උප වගන්තිය අනුව ගණනය කරන ලද තැනැත්තෙකුට අදාළ කාර්තුවේ බදු තක්සේරු වටිනාකම 12 වැනි වගන්තියට අනුව එම තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු එකී කාර්තුවට අදාළ බදු වටිනාකම ලෙස අදහස් කළ යුතුය.

(3) පිරිවැටුම් බදු ගෙවිය යුතු ඕනෑම කාර්තුවක් සම්බන්ධයෙන් 10 වැනි වගන්තිය යටතේ බදු වාර්තාවක් අදාළ තැනැත්තාගේ ව්‍යාපාරයට අදාළ ඉතා නිවැරදි විකුණුම් ආදායම් නිරූපනය නොකරන්නේ යැයි අදහස් කරන්නේ නම් බදු තක්සේරුකරු විසින් එවැනි බදු වාර්තාවක් පිළිනොගෙන එකී තැනැත්තාට අදාළ පිරිවැටුම් බද්ද තක්සේරු කර බදු තක්සේරුකරුගේ තීරණය අනුව එවැනි පුද්ගලයෙකු විසින් ගෙවිය යුතු පිරිවැටුම් බද්ද බදු තක්සේරුකරු විසින් තීරණය කරන කාලසීමාවක් ඇතුළත ගෙවිය යුතු යැයි ලිඛිත දැන්වීමක් බදු තක්සේරුකරු විසින් යැවිය යුතුය.

බදු වාර්තාවක් තක්සේරුකරු විසින් පිළිනොගන්නේ නම් ඊට හේතු දැක්විය යුතුය

(4) 10 වැනි වගන්තිය ප්‍රකාරව බදු තක්සේරුකරුවෙකුගේ බදු තක්සේරු වාර්තාව පිළිනොගන්නේ නම් බදු තක්සේරු වාර්තාවක් හෝ අතිරේඛ තක්සේරු වාර්තාවක් 03 වැනි උප වගන්තිය ප්‍රකාරව භාරගෙන ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් එවැනි පුද්ගලයෙකු සමග එවැනි බදු වාර්තාවක් පිළිනොගැනීමට හේතු වූ කරුණු දැන්විය යුතු ය.

(5) 10 වැනි වගන්තිය අනුව පිරිවැටුම් බදු ගෙවනු ලබන ඕනෑම තැනැත්තෙකු එවැනි බදු ගෙවීමක් පැහැර හරින්නේ නම් බදු තක්සේරුකරු විසින් එවැනි තැනැත්තෙකුගේ බදු තක්සේරු වාර්තාව භාරගෙන බදු තක්සේරුකරුගේ තීරණය අනුව එවැනි තැනැත්තෙකු විසින් ගෙවිය යුතු අදාළ කාර්තුව සඳහා වූ බදු තක්සේරු වටිනාකම බදු තක්සේරුකරු විසින් නියම කරනු ලබන කාලසීමාවකුලදී ගෙවනමෙන් එවැනි තැනැත්තෙකු ලිඛිතව දැන්වීමක් කළ යුතුය.

(6) කිසියම් තැනැත්තෙකුගේ නමින් එක් කාර්තුවක් සඳහා 05 වැනි උප වගන්තිය අනුව තක්සේරු කරන ලද එවැනි ප්‍රමාණයක් 12 වැනි වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව එවැනි පුද්ගලයෙකු විසින් ගෙවිය යුතු එකී කාර්තුවට අදාළ පිරිවැටුම් බද්ද ලෙස සැලකිය යුතුය.

VIII වන පරිච්ඡේදය

පිරිවැටුම් බදු ගෙවීම

12. (1) කිසියම් තැනැත්තෙකු 11 වැනි වගන්තිය අනුව බදු තක්සේරුකරුවෙකු විසින් එකී පුද්ගලයාගේ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් නියමිත කාර්තුවට අදාළ බදු ප්‍රමාණය ගෙවනමෙන් ඉල්ලා සිටින දැන්වීමෙහි දැක්වෙන ප්‍රමාණය එකී තැනැත්තා විසින් නියම කරන කාලසීමාවක් ඇතුළත ගෙවිය යුතුය.

පිරිවැටුම් බදු ගෙවීම

(2) කිසියම් තැනැත්තෙකු විසින් 1 වැනි උප වගන්තිය අනුව බදු ප්‍රමාණය නියම කරන ලද කාලසීමාවක්කුලදී ගෙවීම පැහැර හරින්නේ නම් එවැනි නොගෙවන ලද බදු කල්පසු වුවා සේ මෙම ප්‍රඥප්තියේ අරමුණු අනුව සැලකිය යුතු අතරම,

බදු පැහැර හරින්නන් සඳහා වූ දඩ

13. (1) පිරිවැටුම් බදු ගෙවීම පැහැර හැර ඇතිවිට එකී පිරිවැටුම් බදු ගෙවීමට ඇති තැනැත්තා ගෙවිය යුතු මුදල බද්දක් දඩ මුදල් වශයෙන් පහත දැක්වෙන ප්‍රමාණයන්ද ගෙවිය යුතුය.

(අ) එකී තැනැත්තාගෙන් අයවිය යුතුව ඇති මුදල පිරිවැටුම් බදු ප්‍රමාණයෙන් සියයට දහයකට සමාන ප්‍රමාණයකුත් ;

(ආ) අයවිය යුතුව ඇති බද්ද අදාළ මාසයේ සිට ඊළඟ මාසයේ පහලොස්වැනි දිනට පෙර ගෙවා නොමැති නම් ඉදිරියට එන සෑම මාසයකම පහලොස් වැනි දින දක්වා වූ කාලයට හෝ හිඟව ඇති මාසයේ කොටසකට හිඟව ඇති ප්‍රමාණයට සියයට දෙකක මුදලක් දඩයක් වශයෙන් අය කළ යුතුය ;

මෙම උප වගන්තිය ප්‍රකාරව අය කළ හැකි උපරිම දඩ මුදල වනුයේ ගෙවිය යුතු මුදල බදු මුදලින් සියයට පනහක ප්‍රථිගතය නොඉක්ම විය යුතුය.

විශේෂිත අවස්ථා හේතුවෙන් අදාළ හිඟ මුදල් පැනනැගුණ බව කොමසාරිස්වරයා සැහීමකට පත්වන්නේ නම් අදාළ මුදල් ප්‍රමාණය නිෂ්ප්‍රභා කිරීම හෝ අඩු කිරීම සාධාරණ සහ යුක්ති සහගත බව අදහස් කෙරේ.

(2) 79 වැනි වගන්තිය යටතේ අභියාචනයක් අවසාන වශයෙන් තීරණය කිරීම මත (1) වැනි උප වගන්තිය ප්‍රකාරව එකතු කරනු ලැබූ යම් මුදලක් හෝ මුදල් ද සමග යම් පැහැර හරින ලද බද්දක් අඩු කරන ලද විටක ඒ මුදල හෝ මුදල් එසේ අඩු කරන ලද බද්ද මත ගණන් බැලිය යුතුය.

අතිරේක බදු තක්සේරු කිරීම

14. පිරිවැටුම් බද්ද අය කරනු ලැබිය යුතු යම් තැනැත්තකු විසින් යම් කාර්තුවක් සඳහා බද්ද වශයෙන් ඒ කාර්තුව සඳහා ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු හෝ ඒ කාර්තුව සඳහා අය කර ගත යුතු නියම මුදල් ප්‍රමාණයට වඩා අඩු මුදල් ප්‍රමාණයක් ගෙවනු ලැබ ඇති බව තක්සේරුකරුට පෙනී යන අවස්ථාවක කාර්තුවක සිට වසර 02ක් ඇතුළත ඕනෑම අවස්ථාවක ඒ තක්සේරුකරු විසින් කවර විටක වුවද තම විනිශ්චයට අනුව ඒ තැනැත්තා විසින් බද්ද ගෙවිය යුතුව තිබුණේ යම් අතිරේක මුදල් ප්‍රමාණයකට ද, ඒ අතිරේක මුදල් ප්‍රමාණය අනුව ඒ තැනැත්තාගෙන් පිරිවැටුම් බද්ද අයවිය යුතු ලෙස තක්සේරු කරනු ලැබිය හැකිය. තක්සේරුකරු විසින් ඒ තැනැත්තා වෙත තක්සේරු කිරීමේ ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් එවැනි බදු තක්සේරුවක් පිළිබඳ අතිරේක බදු තක්සේරුවක් කිරීමට හේතුවූ කරුණුත් ලිඛිතව දැන්විය යුතුය.

තක්සේරුකරු විසින් කරන ලද අතිරේක තක්සේරුවද ගෙවීම පැහැර හැර ඇති බද්දක් ලෙස සැලකිය යුතු බව

15. යම් කාර්තුවක් සඳහා යම් තැනැත්තෙකු සම්බන්ධයෙන් 14 වන වගන්තිය යටතේ තක්සේරුවක් කරන ලද අවස්ථාවක එසේ තක්සේරු කරන ලද මුදල ඒ කාර්තුව සඳහා නොගෙවා පැහැර හරින ලද පිරිවැටුම් බද්ද ලෙස සැලකිය යුතුය. ඒ අනුව 12 වගන්තිය යටතේ ඒ කාර්තුව සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ බද්ද ගෙවිය යුතුව තිබුණේ යම් දිනයක ද, ඒ එදින සිට ඒ තැනැත්තා 13 වන වගන්තියෙහි (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ඒ මුදල සම්බන්ධයෙන් දණ්ඩනය ගෙවීමට යටත් විය යුතුය.

IX වැනි පරිච්ඡේදය

තක්සේරු වාර්තාවක අවසානාත්මක භාවය හා වැරදි වර්තා සඳහා දණ්ඩනය

තක්සේරු හෝ සංශෝධිත තක්සේරු අවසානාත්මක විය යුතු බව

16. පිරිවැටුම් බද්ද සම්බන්ධයෙන් තක්සේරුවකට විරුද්ධව මේ ප්‍රඥප්තියේ නියමිත කාලසීමාව තුළ වලංගු අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබ නොමැති අවස්ථාවක හෝ ඒ බද්දේ ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් 77(5) වගන්තිය යටතේ එකඟ වී ඇති අවස්ථාවක හෝ අභියාචනයේදී නිශ්චය කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, අවස්ථාවෝචිත පරිදි කරන ලද හෝ එකඟ වන ලද හෝ අඩු කරන ලද හෝ වැඩි කරන ලද හෝ ස්ථිර කරන ලද තක්සේරුව, ඒ බද්දේ ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ සියළු කාර්ය සඳහා අවසානාත්මක හා තීරණාත්මක වන්නේය.

එසේ වුවද යම් කාර්තුවක් සඳහා අභියාචනයේදී නිශ්චය කරනු ලැබ ඇති යම් කරුණක් නැවත සලකා බැලීම ඇතුළත් නොවන්නේ නම්, ඒ කාර්තුව සඳහා තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් කිරීමෙහි ලා තක්සේරුකරුවෙකු මේ ප්‍රඥප්තියේ අඩංගු කිසිවක් නිසා නොවැළැක් වෙන්නේය.

X වැනි පරිච්ඡේදය

විශේෂ අවස්ථා දණ්ඩන සහ වැරදි

17. යම් තැනැත්තකු විසින් කරනු ලැබිය යුතු යයි මේ ප්‍රඥප්තියෙන් නැතහොත් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ නියමිත යම් ක්‍රියාවක් හෝ දෙයක් ඉටු කිරීම ඒ තැනැත්තා අගක්නුතාවයට පත් තැනැත්තෙකු නම් ඒ අගක්නුතාවයට පත් තැනැත්තාගේ භාරකරු විසින් කරනු ලැබිය යුතුය.

අගක්නුතාවයට පත් තැනැත්තකු විසින් ක්‍රියා කළ හැකි ද යන බව

18. යම් තැනැත්තකු විසින් කරනු ලැබිය යුතු යයි මේ ප්‍රඥප්තියෙන් නැතහොත් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ නියමිත යම් ක්‍රියාවක් හෝ දෙයක් ඉටු කිරීම තැනැත්තන් දෙදෙනෙකු හෝ ඊට වැඩි සංඛ්‍යාවක් සිටින හවුල් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ ප්‍රමුඛ හවුල්කරු විසින් කරනු ලැබිය යුතු යයි නියමිත ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

හවුල් ව්‍යාපාරයක් වෙනුවෙන් ප්‍රමුඛ හවුල්කරු ක්‍රියා කළ යුතු බව

එසේ වුවද හවුල් ව්‍යාපාරයක් ප්‍රමුඛ හවුල්කරු වශයෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන යටතේ දැනුම්දීමක් කරනු ලැබ ඇති යම් තැනැත්තෙකු ඔහු ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ හවුල්කරුවකු නොවන බව හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ වෙනත් යම් තැනැත්තෙකු ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ ප්‍රමුඛ හවුල්කරුවකු බව හෝ සනාථ කරන්නේ නම් මිස ඔහු ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ ප්‍රමුඛ හවුල්කරු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

19. (1) සංස්ථා ගත කළ හෝ සංස්ථා ගත නොකළ යම් සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසින් මේ පනත යටතේ කළ යුතු යයි නියමිත සියළු ක්‍රියා කාරණා හෝ දේවල් සම්බන්ධයෙන් ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ලේකම්, කළමණාකරු, අධ්‍යක්ෂ හෝ වෙනත් ප්‍රධාන නිලධාරියෙකු වගකිව යුතුය.

සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් වෙනුවෙන් ප්‍රධාන නිලධාරියා ක්‍රියා කළ යුතු බව

එසේ වුවද යම් සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් වෙනුවෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන යටතේ දැන්වීමක් දෙනු ලැබූ යම් තැනැත්තෙකු ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලය සමග තමාගේ කිසිදු සම්බන්ධතාවයක් නැති බව හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික වෙනත් යම් තැනැත්තෙකු ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන නිලධාරියා බව ඔප්පු කළ හොත් මිස ඒ තැනැත්තා ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන නිලධාරියා ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(2) සංස්ථාගත කළ හෝ සංස්ථාගත නොකළ සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක ඒ වරද කරනු ලැබූ අවස්ථාවේ ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ලේකම්, කළමණාකරු, අධ්‍යක්ෂ හෝ අනෙක් ප්‍රධාන නිලධාරියා වශයෙන් සිටි සෑම තැනැත්තෙකුම ඒ වරද කර ඇත්තේ තමාගේ අනුදැනුම නොමැතිව බව සහ එම තනතුරේ තම කර්තව්‍ය වල ස්වභාවය සහ යෙදී ඇති වෙනත් සියළු කරුණු ගැන සැලකිලිමත්ව එම වරද කිරීම වැළැක්වීමට ක්‍රියා කළ යුතු වූ පරිදි සියළු උද්යෝගයෙන් තමා ක්‍රියා කළ බව ඔප්පු කළ හොත් මිස ඒ වරදට වරදකරු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

20. (1) පිරිවැටුම් බද්ද අය කරනු ලැබිය හැකි වූ තැනැත්තෙකු ඒ බද්ද අය කළ හැකි වනුයේ යම් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ ව්‍යාපාරය යම් කාර්තුවක් අවසන් කරන අවස්ථාවක ඒ ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යාම ඔහු විසින් අවසන් කරනු ලැබ තිබුණ ද ඒ කාර්තුව තුළ දී ඔහු ඒ ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන ගිය කාලසීමාව සඳහා මෙහි මින් මතු සලස්වා ඇති විධිවිධාන වලට යටත්ව ඒ බද්ද ගෙවීමට ඔහු බැඳී සිටින්නේය.

ව්‍යාපාරය අවසන් වන අවස්ථාවේදී පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවීමේ වගකීම

(2) යම් ව්‍යාපාරයක් පවත්වා ගෙන යන යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ ව්‍යාපාරය වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙත පවරනු ලබන අවස්ථාවක ඒ පැවරුමට පෙරාතුව වූ කාලසීමාව සඳහා ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු වූ පිරිවැටුම් බද්ද පැවරුම්කරුගෙන් අයකර ගත නොහැකි නම් පැවරුම්ලාභියා වෙත තක්සේරුවක් කරනු ලැබ නොතිබුණ ද, පැවරුම්ලාභීන්ගෙන් එය අයකර ගත හැකි වන අතර පිරිවැටුම් බද්ද එකතු කිරීම හෝ අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ඒ අනුව අදාළ විය යුතුය.

21. (1) පිරිවැටුම් බද්ද අය කළ හැකි වූ යම් තැනැත්තකු මියගිය අවස්ථාවක ඒ තැනැත්තාගේ මරණය සිදු වීමට පෙරාතුව වූ සියළුම කාලසීමාවන් සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තා ජීවත්ව සිටියේ නම් ඔහුගෙන් අයකළ හැකි වූ පිරිවැටුම් බද්ද ඒ තැනැත්තාගේ පොල්මාකරුගෙන් අය කරනු ලැබිය යුතු වන අතර ඒ මියගිය තැනැත්තා ජීවත්ව සිටියේ නම් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වගකිව යුතු සියළු ක්‍රියා කාරණා හා දේවල් සම්බන්ධයෙන් ඒ පොල්මාකරු වගකිව යුතුය.

පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවීමට පොල්මාකරුවන් යටත් බව

එසේ වුවද,

(අ) මියගිය තැනැත්තාගේ යම් ක්‍රියාවක් හෝ පැහැර හැරීමක් සම්බන්ධයෙන් පොල්මැකරුට විරුද්ධව කිසිදු නඩු කටයුත්තක් පවරනු නොලැබිය යුතුය.

(ආ) ඒ තැනැත්තාගේ මරණය සිදු වූ දිනයට පෙරාතුව වූ කාල පරිච්ඡේදයන් සම්බන්ධයෙන් කිසිදු තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් මරණය සිදු වූ කාර්තුවේ අවසානයේ සිට තුන් අවුරුද්දකට පසුව කරනු නොලැබිය යුතුය.

(ඉ) මේ වගන්තිය යටතේ පොල්මැකරුගේ වගකීම

i. මේ වගන්ති යටතේ පිරිවැටුම් බද්ද සම්බන්ධයෙන් බැඳීම් පැන නගින බවට පොල්මැකරුට දැන්වීම දෙනු ලබන දිනය වන විට ඔහු සන්නකයේ හෝ ඔහුගේ පාලනයෙහි පැවති මියගිය තැනැත්තාගේ බුද්දලේ ප්‍රමාණය ;

ii. අර්ථලාභියකු අතට පත්ව තිබිය හැකි ඒ බුද්දලයේ යම් කොටසකට ප්‍රමාණයට සීමා විය යුතුය.

(2) පොල්මැකරුවකු විසින් මියගිය තැනැත්තකුගේ බුද්දලය වෙනුවෙන් ඒ බුද්දලයේ කොටසක් වන යම් ව්‍යාපාරයක් පවත්වා ගෙන යනු ලබන අවස්ථාවේ ඒ මියගිය තැනැත්තා ජීවත්ව සිටියේ නම් ඔහුගෙන් අයකර ගත හැකිව තිබුණු පිරිවැටුම් බද්ද ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් ඒ පොල්මැකරුගෙන් අයකර ගනු ලැබිය යුතුය.

තමන්ට අයත් නොවන ව්‍යාපාර සම්බන්ධයෙන් පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවීම සඳහා ඇතැම් තැනැත්තන් සතු වගකීම

22. පිරිවැටුම් බද්දක් ගෙවිය යුතු යම් ව්‍යාපාරයක් යම් තැනැත්තකු විසින් වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් ඒ වෙනත් තැනැත්තාගේ අනුයෝජක වශයෙන් පවත්වා ගෙන යනු ලබන අවස්ථාවක ඒ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් මෙහි පසුව සඳහන් කළ තැනැත්තාගෙන් අයකළ යුතුව තිබුණු ආකාරයටම සහ ප්‍රමාණයටම වූ පිරිවැටුම් බද්දක් පළමුව සඳහන් කළ තැනැත්තාගෙන් අයකර ගත යුතුය.

ඒකාබද්ධ අනුයෝජකයන් භාරකරුවන් හා පොල්මැකරුවන්

23. තැනැත්තන් දෙදෙනෙකු හෝ ඊට වැඩි සංඛ්‍යාවක් භාරයක භාරකරුවන්ගේ තත්ත්වයෙන් හෝ මියගිය තැනැත්තකුගේ බුද්දලයේ පොල්මැකරුවන්ගේ තත්ත්වයෙන් හෝ ක්‍රියා කරන අවස්ථාවක මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ඔවුන්ගේ අයකළ හැකි වන පිරිවැටුම් බද්ද ඒකාබද්ධව හා වෙන් වෙන් වශයෙන් ඔවුන්ගෙන් අය කරනු ලැබිය හැකි වන අතර ඒ බද්ද ඒකාබද්ධ හා වෙන් වෙන් වශයෙන් ගෙවීමට ඔවුහු යටත් වෙති.

සමාගමක් ඇවර කිරීමේදී හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසුරුවා හැරීමේදී පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවිය යුතු වන තැනැත්තන්

24. (1) සමාගම් ආඥාපනතේ කුමක් සඳහන් වුව ද සමාගමක් ඇවර කර වසා දමනු ලබන අවස්ථාවක දී ඒ සමාගම විසින් ගෙවිය යුතු වූ යම් පිරිවැටුම් බද්දක් අයකර ගත නොහැකි වූ විටක බද්ද අය කරනු ලබන්නේ යම් කාලසීමාවක් සම්බන්ධයෙන් ද, ඒ කාලසීමාව තුළ යම් කාලයක් සඳහා සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරයකුට සිටි සෑම තැනැත්තකුටම ඒ බද්ද ගෙවීම පැහැර හැරීම සමාගමේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් තමාගේ යම් දැඩි නොසැලකිල්ලක් ව්‍යති ක්‍රමයක් හෝ යුතුකම් පැහැර හැරීමක් නිසා නොවන බව ඔහු විසින් ඔප්පු කරනු ලබන්නේ නම් මිස ඒ බද්ද ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ඒකාබද්ධව හා තනි තනිව වගකිව යුතු වන අතර පිරිවැටුම් බද්ද එකතු කර ගැනීම හා අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ඒ අනුව අදාළ විය යුතුය.

(2) පුද්ගල මණ්ඩලයක් විසුරුවා හරිනු ලබන අවස්ථාවක දී පුද්ගල මණ්ඩලය විසින් ගෙවිය යුතු වූ යම් පිරිවැටුම් බද්දක් අයකර ගත නොහැකි වූ විටක, බද්ද අය කරනු ලබන්නේ යම් කාලසීමාවක් සම්බන්ධයෙන් ද, ඒ කාලසීමාව තුළ ඒ පුද්ගල මණ්ඩලයේ සාමාජිකයකු වූ සෑම තැනැත්තකුටම ඒ බද්ද ගෙවීම පැහැර හැරීම ඒ මණ්ඩලයේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් තමාගේ දැඩි නොසැලකිල්ලක් ව්‍යතික්‍රමයක් හෝ යුතුකම් පැහැර හැරීමක් නිසා නොවන බව ඔහු විසින් ඔප්පු කරනු ලබන්නේ නම් මිස, ඒ බද්ද ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ඒකාබද්ධව හා තනි තනිව වගකිව යුතු වන අතර පිරිවැටුම් බද්ද එකතු කර ගැනීම හා අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ඒ අනුව අදාළ විය යුතුය.

(3) යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතු පිරිවැටුම් බද්දේ ප්‍රමාණය අඩු කරන්නා වූ හෝ අඩු කිරීමේ ප්‍රතිඵලය ගෙන දෙනු ලැබිය හැකි යම් ගනු දෙනුවක් හෝ බැහැර කිරීමක් කෘත්‍රීම බව හෝ ව්‍යාජ බව සහ යම් ගනුදෙනුවක් හෝ බැහැර කිරීමක් අත්ත වශයෙන් ම ක්‍රියාත්මක කරනු නොලබන බව තක්සේරුකරුගේ මතය වන අවස්ථාවක එවැනි යම් ගනුදෙනුවක් හෝ බැහැර කිරීමක් ඔහු විසින් නොසලකා හැරිය හැකිය.

මේ වගන්තියේ "බැහැර කිරීම" යන්නට යම් භාරයක්, ප්‍රදානයක්, ප්‍රතිඥාවක්, ගිවිසුමක් හෝ සැකැස්මක් ඇතුළත් වේ.

25. (1) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන වලට අනුකූල යයි අදහස් කරනු ලබන යම් දැන්වීමක්, තක්සේරුවක්, සහතිකයක් හෝ වෙනත් කටයුතුවක් එහි සාරය හා බලපෑම අනුව මේ ප්‍රඥප්තියේ අධ්‍යායයට හා අර්ථයට අනුකූල වේ නම් හෝ ගැලපේ නම් සහ එමගින් තක්සේරු කරනු ලැබූ හෝ තක්සේරු කිරීමකට අදහස් කරනු ලැබූ හෝ එය බලපාන්නා වූ හෝ තැනැත්තා කවුරුන් දැයි පොදු අධ්‍යායයට සහ වැටහීමට අනුව එහි නම් කර තිබේ නම් එහි ආකෘතියේ උභයතාවයක් හේතුවෙන් නිෂ්ප්‍රභා කරනු ලැබීම හෝ ශුන්‍ය ලෙස හෝ ශුන්‍ය කළ හැකි ලෙස සලකනු ලැබීම හෝ නොකළ යුතු අතර එහි ඇති යම් වරදකින් දෝසයකින් හෝ අඩුපාඩුවකින් ඒ කිසිවක් කෙරෙහි බලපෑමක් නොසිදු විය යුතුය.

තක්සේරුවක වලංගු භාවය

(2) යම් තක්සේරුවක් පිළිබඳ දැන්වීම අයකර ගැනීම අපේක්ෂා කරනු ලැබූ තැනැත්තා වෙත යථා පරිදි භාර දී ඇත්නම් සහ මේ උපවගන්තියේ (අ) ඡේදයේ සඳහන් විස්තර වල සාරය හා බලපෑම් ඒ දැන්වීමේ ඇත්නම් (1) වන උපවගන්තියේ ව්‍යාපෘතියට භානියක් නොමැතිව යම් තක්සේරුවක,

(අ) බදු අයකරනු ලැබීමට යටත් තැනැත්තාගේ නම හෝ පෙළපත් නාමය පිළිබඳව හෝ අයකරනු ලැබූ පිරිවැටුම් බදු ප්‍රමාණය පිළිබඳව හෝ අයකරනු ලැබූ ප්‍රමාණය පිළිබඳව හෝ වරදක් තිබීම හෝ,

(ආ) තක්සේරුව හා ඒ පිළිබඳ දැන්වීම අතර යම් වෙනසක් තිබීම ඒ තක්සේරුව කෙරෙහි බල නොපෑ යුතු අතර එකී හේතුවක් නිසා ඊට විරුද්ධව නොවිය යුතුය.

26. (1) කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ සඳහා විශේෂයෙන් බලය දෙනු ලැබූ පළාත් රාජ්‍ය සේවයේ බදු අය කිරීමේ කටයුතු කරන යම් නිලධාරියකු විසින් සම නිලධරයකු සමග ගොස් පහත සඳහන් ක්‍රියාසියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් හෝ ඉටු කළ හැකිය.

ගොඩනැගිලි හෝ ස්ථාන සෝදිසි කිරීමට ඇති බලය

(අ) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක් සඳහා ප්‍රයෝජන වන්නේ යයි හෝ ඊට අදාළ වන්නේ යයි ඔහු අදහස් කරන යම් ගිණුම් පොත්, ලේඛණ, වාර්තා හෝ වෙනත් ලියකියවිලි ඇතැයි විශ්වාස කිරීමට ඔහුට හේතු ඇති යම් ගොඩනැගිල්ලකට හෝ ස්ථානයකට ඇතුළුවීම හා සෝදිසි කිරීම සහ ඒවා සොයා ගනු ලැබුවහොත් ඒවා පරීක්ෂා කිරීම ;

(ආ) එබඳු ගිණුම් පොත්, ලේඛණ, වාර්තා හෝ වෙනත් ලියකියවිලි තහනම්ව ගැනීම හෝ එහි හඳුනා ගැනීමේ ලකුණු තැබීම එයින් උධෘත හෝ පිටපතක් ගැනීම ;

(ඇ) මේ වගන්තිය යටතේ යම් සෝදිසියක් කිරීමේ දී සොයා ගනු ලැබූ මේ ප්‍රඥප්තිය යටතෙහි වූ යම් නඩු කටයුතු වලට ප්‍රයෝජනවත් වන්නේ යයි හෝ අදාළ වන්නේ යයි ඔහුට අදහස් වන වෙනත් යම් දෙයක සටහනක් හෝ දේපල ලැයිස්තුවක් සෑදීම.

තවද, 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතෙහි ඇති සෝදිසි කිරීම් වලට අදාළ වූ විධිවිධාන මේ වගන්තිය යටතේ වූ සෝදිසි කිරීම් වලට අදාළ විය හැකිතාක් දුරට අදාළ විය යුතුය.

මේ උපවගන්තියේ "සාම නිලධරයා" යන්නෙහි අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ ඊට දී ඇති අර්ථය ම ඇත්තේය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමට යම් නිලධරයකුට බලයදීමට පෙර ඒ නිලධරයා විසින් ඒ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍යවීමට තුඩුදුන් කරුණු පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් සටහන් ගත කළ යුතුය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් බලය දෙනු ලැබූ යම් නිලධාරියෙකු විසින් යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛණයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලක් යම් තැනැත්තකුගෙන් තහනමට ගනු ලබන අවස්ථාවක, එසේ තහනමට ගනු ලබන ඒ පොත, ලේඛණය, වාර්තාව හෝ වෙනත් ලියවිල්ල නිශ්චිත වශයෙන් සඳහන් කෙරෙන සටහනක් ඒ නිලධරයා විසින් ඒ තැනැත්තා වෙත නිකුත් කළ යුතුය.

(4) යම් නිලධරයකු විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ තහනමට ගනු ලැබූ යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛණයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් යම් ලියවිල්ලක් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා හෝ ඒ පොත, ලේඛණය, වාර්තාව හෝ වෙනත් යම් ලියවිල්ල අයත් තැනැත්තාට විරුද්ධව නඩු පැවරීම සඳහා හෝ අවශ්‍ය විය හැකිතාක් කල් ඒ පොත, ලේඛණය, වාර්තාව හෝ වෙනත් ලියවිල්ල ඒ නිලධරයා සන්නකයෙහි රඳවා තබා ගනු ලැබිය හැකිය.

(5) ඉහත සඳහන් උප වගන්තිවල දැක්වෙන කරුණු, ලේඛණ, උපාංග, සාධන පත්‍ර ලියාපදිංචි කිරීම් සහ සියලුම වර්ග වලට අයත් රැස්කරන ලද දත්ත, ඕනෑම මාධ්‍යයක රඳවා තබාගන්නා ලද ඇතුළුව සීමා කරනු නොලබන විද්‍යුත්, අංකිත, කාන්දම් බලය, සී.ඩී. තැටි, මෘදුකාංග, දඩාකාංග හැර රැස්කර තබනු ලබන ඕනෑම වර්ගයක හෝ ඕනෑම හැඩයකින් යුත් තොරතුරු අන්තර්ගත වේ.

ව්‍යාපාර ස්ථාන පරීක්ෂා කිරීමට ඇති බලය

27. (1) පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින්ම හෝ තත් කාර්යය සඳහා පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් ලියවිල්ලකින් විශේෂයෙන් බලය දෙනු ලැබූ පළාත් රාජ්‍ය සේවයේ බදු අයකිරීමේ කටයුතු කරන වෙනත් යම් නිලධාරියෙකු විසින් පහත සඳහන් ක්‍රියා සියල්ලම හෝ ඉන් කිසියක් ඉටු කළ හැකිය.

- (අ) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන පිළිපදිනු ලැබ තිබේ දැයි තීරණය කිරීමේ කාර්යය සඳහා යම් තැනැත්තකු විසින් යම් ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යනු ලබන යම් ස්ථානයකට හෝ ගොඩනැගිල්ලකට ඇතුළුවීම සහ පිරික්සීම ;
- (ආ) යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛණයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් යම් ලියවිල්ලක් සොයා ගනු ලැබිය හැකි යම් භාජනයක් විවෘත කිරීම හා පරීක්ෂා කිරීම සහ එහි සොයාගනු ලබන යම් භාණ්ඩ පිළිබඳ දේපල ලැයිස්තුවක් සෑදීම ;
- (ඉ) එබඳු ස්ථානයක හෝ ගොඩනැගිල්ලක තිබේ සොයා ගනු ලැබූ යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛණයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් යම් ලියවිල්ලක් පරීක්ෂා කිරීම හා පිටපත් හෝ උධෘත ගැනීම ;
- (ඊ) යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛණයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලක් සන්තකයට ගැනීම හෝ එහි හඳුනා ගැනීමේ ලකුණු තැබීම ;
- (උ) එබඳු ස්ථානයක හෝ ගොඩනැගිල්ලක තිබේ සොයා ගනු ලැබූ මුදල් වහාම ගණන් කොට ඒ පිළිබඳ වාර්තාවක් සෑදීම ;
- (ඌ) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ කරුණු සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු කිසිවක් සැපයීමට හැකි යම් තැනැත්තකු ඒ ස්ථානයේ හෝ ගොඩනැගිල්ලේ සිට සොයා ගනු ලැබූ විට, ඒ තොරතුරු පසයන ලෙස එවැනි සෑම තැනැත්තකුටම නියම කිරීම

(2) 1 වන උපවගන්තිය යටතේ පළාත් කොමසාරිස්වරයා හෝ ඔහු විසින් බලය දෙනු ලැබූ නිලධාරියකු විසින් යම් තැනැත්තකුගෙන් යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛණයක්, වාර්තාවක් හෝ වෙනත් ලියවිල්ලක් තම සන්තකයට ගනු ලබන අවස්ථාවක එම නිලධාරියා විසින් තම සන්තකයට ගනු ලැබූ පොත, ලේඛණය, වාර්තාව හෝ ලියවිල්ල නිශ්චිත වශයෙන් සඳහන් කෙරෙන සටහනක් ඒ තැනැත්තා වෙත නිකුත් කළ යුතුය.

(3) කොමසාරිස් හෝ ඔහු විසින් බලය පවරනු ලැබූ යම් නිලධාරියකු විසින් 1 වන උපවගන්තිය යටතේ තම සන්තකයට ගනු ලැබූ යම් ගිණුම් පොතක්, ලේඛණයක්, වාර්තාවක් හෝ ලියවිල්ලක් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා හෝ ඒ පොත ලේඛණය වාර්තාව හෝ ලියවිල්ල අයත් තැනැත්තාට විරුද්ධව නඩු කටයුතු පැවරීම සඳහා හෝ අවශ්‍ය විය හැකි තාක් කල් ඒ පොත, ලේඛණය, වාර්තාව හෝ ලියවිල්ල ඒ නිලධාරියා සන්තකයෙහි රඳවා තබාගනු ලැබිය හැකිය.

(4) ඉහත සඳහන් උප වගන්තිවල දැක්වෙන කරුණු, ලේඛන, උපාංග, සාධන පත්‍ර ලියාපදිංචි කිරීම් සහ සියලුම වර්ග වලට අයත් රැස්කරන ලද දත්ත, ඕනෑම මාධ්‍යයක රඳවා තබාගන්නා ලද ඇතුළුව සීමා කරනු නොලබන විද්‍යුත්, අංකිත, කාන්දම් බලය, සී.ඩී. තැටි, මෘදුකාංග, දඩාකාංග හැර රැස්කරන තබනු ලබන ඕනෑම වර්ගයක හෝ ඕනෑම හැඩයකින් යුත් තොරතුරු අන්තර්ගත වේ.

පිරිවැටුම් බද්ද අයකළ හැකි සෑම තැනැත්තා විසින්ම වවුචරය පිළියෙල කොට නිකුත් කළ යුතු බව

28. පිරිවැටුම් බද්ද අය කරනු ලැබිය හැකි සෑම තැනැත්තකු විසින් ම තම ව්‍යාපාරය පවත්වා ගෙනයාමේ දී තමා එළඹුණු එක් එක් ගනුදෙනුව සම්බන්ධයෙන් -

- (අ) ඒ ගනුදෙනුවට එළඹුණු දිනය ;
- (ආ) ඒ ගනුදෙනුවේ ස්වභාවය ;
- (ඉ) ඒ ගනුදෙනුව සම්බන්ධයෙන් ලැබුණ හෝ ලැබිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණය සහ ;
- (ඊ) ඒ ගනුදෙනුවට ඇතුළත් වූයේ යම් තැනැත්තකු සමඟ ද, ඒ තැනැත්තාගේ.

(2) නම සහ ලිපිනය දක්වමින් වවුචරයක් පිළියෙල කිරීම හෝ පිළියෙල කිරීමට සැලැස්වීම හෝ කළ යුතුය. ඒ ගනුදෙනුවට එළඹුණේ කිසියම් තැනැත්තකු සමග ද, ඒ තැනැත්තාට ඒ වවුචරයේ මුල් පිටපත නිකුත් කරනු ලැබිය යුතු අතර ඒ වවුචරය පිළියෙල කරන ලද්දේ යම්කිසි තැනැත්තකු විසින් ද නැතහොත් යම් කිසි තැනැත්තකු වෙනුවෙන් ද, ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ වවුචරය පිළියෙල කරනු ලැබූ කාර්තුව ඉකුත්වීමෙන් පසුව අවුරුදු පහක කාලයක් ඒ වවුචරය පිටපත රඳවා තබාගැනීම හා ආරක්ෂා කිරීම කරනු ලැබිය යුතුය.

(3) තවද මේ වගන්තියේ කුමක් සඳහන් වුවද වෙනස් වෙනස් ව්‍යාපාර වල දී ගනුදෙනු වාර්තා කළයුතු ආකාරය සහ ඒ සඳහා භාවිතා කළයුතු ආකෘතියේ ආකාරය පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකිය.

29. (1) පිරිවැටුම් බද්ද අයකරනු ලැබිය හැකි සෑම තැනැත්තකු විසින්ම තම ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යෑමේදී, තමා එළඹුණු ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් එක් එක් කාර්තුව වෙනුවෙන් වූ ගනුදෙනු පිළිබඳ ලේඛණයක් තබාගැනීම හා පවත්වාගෙන යාම කළ යුතුය.

ගනු දෙනු පිළිබඳ ලේඛණය

(2) යම් කාර්තුවක් සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තෙකු විසින් තබා ගනු ලැබූ ගනුදෙනු පිළිබඳව ලේඛණය ඔහු විසින් එම කාර්තුව ඉකුත් වීමෙන් පසුව අවුරුදු පහක කාලයක් රඳවා තබාගැනීම හා ආරක්ෂා කිරීම කරනු ලැබිය යුතුය.

30. (අ) 102 වන වගන්තිය යටතේ රහස්‍යතාව පිළිබඳ දිවුරුම් දීමට නියමිත තැනැත්තෙකුට සිටිය දී, එම දිවුරුම් නොදී මේ කොටස යටතේ කටයුතු කරන්නා වූ හෝ,

රහස්‍යතාවය කඩකිරීම හා වෙනත් කාරණා වැරදි වන බව

(ආ) 102 වන වගන්තියේ විධිවිධාන කඩ කරමින් කටයුතු කරන්නා වූ ; හෝ

(ඉ) මේ කොටසේ විධිවිධාන වලින් කිසිවක් කඩ කරමින් කටයුතු කිරීමට වෙනත් යම් තැනැත්තෙකුට ආධාර දෙන්නා වූ ; අනුබල දෙන්නා වූ ; හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තෙකු පොළඹ වන්නා වූ ; හෝ

සෑම තැනැත්තෙකුම මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු වන අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් දෙදහසක් නොඉක්මවන දඩයකට හෝ මාස හයක් නොඉක්මවන කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය හා බන්ධනාගාර ගත කිරීම යන දෙකටම හෝ ඔහු යටත් විය යුතුය.

31. (අ) මේ කොටසේ විධිවිධාන අනුව අසනු ලැබූ යම් ප්‍රශ්නයකට හෝ තොරතුරු සපයන ලෙස කරනු ලැබූ ඉල්ලීමකට වාචිකව හෝ ලිඛිතව යම් අසත්‍ය පිළිතුරක් දෙන්නා වූ ; හෝ,

වංචාවන් සම්බන්ධයෙන් දණ්ඩන විධිවිධාන

(ආ) මේ කොටස යටතේ සපයනු ලැබූ හෝ ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ වාර්තාවක තමා විසින් ඇතුළත් කළ යුතුව තිබුණු යම් විස්තර ඒ වාර්තාවෙහි ඇතුළත් නොකර අත් හරින්නා වූ ;

(ඉ) මේ කොටස යටතේ යම් අසත්‍ය වාර්තාවක් කරන්නා වූ හෝ මේ කොටස යටතේ සපයනු ලබන යම් වාර්තාවක යම් අසත්‍ය සටහනක් කරන්නා වූ සහ එමගින් පිරිවැටුම් බද්ද ගෙවීම මග හරින්නා වූ හෝ මග හැරීමට තැත් කරන්නා වූ හෝ ඒ බද්ද ගෙවීම මග හැරීමට හෝ මග හැරීමට තැත් කිරීමට වෙනත් යම් තැනැත්තෙකුට ආධාර කරන්නා වූ යම් තැනැත්තෙකු මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට,

- (i) වරදකරනු ලැබුවේ යම් කාර්තුවක් සම්බන්ධයෙන් ද නැතහොත් ඇතුළත ද ඒ කාර්තුව සඳහා අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ තැනැත්තා හෝ එසේ සහය දෙනු ලැබූ අන් තැනැත්තා හෝ මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ගෙවීමට යටත් ව සිටින්නා වූ ද මග හැරියා වූ ද හෝ මග හැරීමට තැත් කළා වූ ද බදු මුදල් ප්‍රමාණය මෙන් දෙගුණයකට සමාන මුදලකින් ; සහ
- (ii) රුපියල් පන්දහසක් නොඉක්මවන මුදලකින්,

සමන්විත දඩයක් ගෙවීමට හෝ මාස හයකට නොවැඩි කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයකට බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය හා බන්ධනාගාරගත කිරීම යන දෙකටම හෝ ඒ තැනැත්තා යටත් විය යුතුය.

වාර්තා ආදියට අදාළ දණ්ඩන විධිවිධාන යනාදිය

32. (අ) 10 වන වගන්තියේ හෝ 28 වන වගන්තියේ හෝ 29 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින්නා වූ ; හෝ

(ආ) 10 වන වගන්තිය හෝ 77 වන වගන්තිය යටතේ 91 වන වගන්තිය තමාට නිකුත් කරන ලද දැන්වීමක නියමයක් අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින්නා වූ ; හෝ

(ඉ) 10 වන වගන්තිය හෝ 77 වන වගන්තිය හෝ 91 යටතේ තමාට නිකුත් කරන ලද දැන්වීමකට අනුකූලව පළාත් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙකු ඉදිරියේ පෙනී සිට ඒ නිලධාරියා විසින් නිතහඳුණුව තමාගෙන් අසන ලබන යම් ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීම සෑහෙන හේතුවක් නොමැතිව පැහැර හරින්නා වූ

(ඊ) පිරිවැටුම් බද්දට තමා යටතේ වීම හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තෙකු යටත්වීම කෙරෙහි බලපාන යම් කාරණාවක් හෝ දෙයක් සම්බන්ධයෙන් යම් සාවද්‍ය තොරතුරුක් සපයන්නා වූ ; හෝ

(උ) 26 වන වගන්තිය හෝ 27 වන වගන්තිය යටතේ ස්වකීය බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී කොමසාරිස්වරයාට හෝ වෙනත් යම් නිලධාරියෙකුට ඕනෑකමින් ම බාධා කරන්නා වූ හෝ කොමසාරිස්වරයා හෝ වෙනත් යම් නිලධාරියෙකු ප්‍රමාද කරන්නා වූ ; හෝ

(ඌ) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන වලට විරුද්ධව කටයුතු කිරීමට වෙත යම් තැනැත්තෙකුට ආධාර දෙන්නා වූ අනුබල දෙන්නා වූ හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තෙකු පොළඹ වන්නා,

සෑම තැනැත්තෙකුම වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියෙහි පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පනස් දහසක් නොඉක්මවන දඩයකට හෝ මාස හයක් නොඉක්මවන කාලයක් යන දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය හා බන්ධනාගාරගත කිරීම යන දඬුවම් දෙකටම ඔහු යටත් විය යුතුය.

වැරදි සමථයට පත් කිරීම

33. 30 වන වගන්තිය, 31 වන වගන්තිය හෝ 32 වන වගන්තිය යටතේ වූ යම් වරදක් කොමසාරිස්වරයා විසින් සමථයකට පත් කළ හැකිය. තවද, ඒ යටතේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක් නඩු තීන්දුවට පෙර නතර කිරීම හෝ සමථයට පත් කිරීම ඔහු විසින් කල හැකිය.

නඩු පැවරීම කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමතය ඇතුළු විය යුතුය

34. 30 වන වගන්තිය, 31 වන වගන්තිය හෝ 32 වන වගන්තිය යටතේ වූ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් කිසිම නඩු පැවරීමක් කොමසාරිස්වරයාගේ මෙහෙයවීමෙන් හෝ ඔහුගේ අනුමැතිය ඇතිව හෝ හැර ආරම්භ කරනු නොලැබිය යුතුය.

ඇ වැනි කොටස

XI වැනි පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තු පැනවීම

බදු පැනවියහැකි සාධන පත්‍ර

35. පහත දැක්වෙන පරිදි, එනම් -

- (අ) උතුරු පළාතේ පිහිටි නිශ්චල දේපළ පැවරීමකට අදාළ සෑම සාධන පත්‍රයක් සඳහා ;
- (ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු පළාත තුළ නීතියෙන් පිහිටුවන ලද යම් අධිකරණයක පවරනු ලබන නඩු කටයුතු වලදී ඉදිරිපත් කරනු ලබන හෝ ගොනු ගත කරනු ලබන සෑම ලේඛණයක් සඳහා ;
- (ඉ) උතුරු පළාත තුළ දී මෝටර් රථයක අයිතිය පිළිබඳව කරනු ලබන සෑම පැවරීමක් සඳහා ;

නියමිත අනුප්‍රමාණ වලට අනුකූලව මුද්දර ගාස්තුවක් අයකරනු ලැබිය යුතුය. විවිධ පංතිවල හෝ වර්ග වල සාධන පත්‍ර සඳහා වෙනස් වෙනස් ගාස්තු අනුප්‍රමාණ නියම කරනු ලැබිය හැකිය.

36. එකිනෙකට වෙනස් කරුණු කීපයකින් සමන්විත වන සේ එවැනි කරුණු කීපයකට අදාළ යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ එක් එක් කරුණ සඳහා වෙන වෙනම සාධන පත්‍රය බැගින් සකස් කරන ලද්දේ නම් ඒ එක් එක් සාධන පත්‍රය සඳහා අයකරනු ලැබිය යුතු මුද්දර ගාස්තුවේ එකතුවට සමාන මුද්දර ගාස්තුවක් අයකරනු ලැබිය යුතුය.

වෙනස් කරුණු කීපයකට අදාළ සාධන පත්‍ර

XII වැනි පරිච්ඡේදය

නිදහස් කිරීම

37. පහත දැක්වෙන සාධන පත්‍ර සහ ලේඛණ මුද්දර ගාස්තුවෙන් නිදහස් කරනු ලැබිය යුතුය.

නිදහස් කිරීම

(1) අපරාධ නඩු වල ඇප ඔප්පු ;

(2) ආණ්ඩුව විසින් හෝ යම් තැනැත්තෙකු විසින් ආණ්ඩුව සඳහා නැතහොත් ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් යම් නිශ්චල දේපළක් හෝ මෝටර් රථයක් පැවරීමේ හෝ විකිණීමේ ;

(3) යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් අය කරනු ලැබිය යුතු මුද්දර ගාස්තුව මෙයින් කරනු ලබන නිදහස් කිරීම නිසා නොවන්නට ආණ්ඩුව විසින් ගෙවිය යුතුවේද, ආණ්ඩුව විසින් හෝ ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් හෝ ආණ්ඩුවේ නමට හෝ ලියා අත්සන් කරනු ලබන එවැනි සාධන පත්‍රයක් ;

(4) නඩු කටයුතු වලදී ඉදිරිපත් කරනු ලබන පහත දැක්වෙන ලේඛණ ;

(අ) මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණ වලදී සහ අපරාධ නඩු කටයුතු වල කාර්යය සඳහා වෙන් යම් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කරනු ලබන සියළු ලේඛණ ;

(ආ) යම් අධිකරණයකදී තම නිල බලයෙන් රජයේ නිලධාරීන් විසින් නඩු පැවරීමේදී, ඔවුන්ට විරුද්ධව නඩු පවරනු ලැබීමේදී හෝ මැදිහත් වීමේදී ඒ අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරනු ලබන ලේඛණ ;

(ඇ) යම් අධිකරණයක නඩු කටයුතු වලදී දිළින්දකු වශයෙන් නඩු පැවරීමට විත්තිවාචික ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ මැදිහත් වීමට යථා පරිදි ඉඩ දෙන ලද තැනැත්තකු විසින් ඒ අධිකරණයක් වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන ලේඛණ ;

(ඈ) වස්තු හංගත්වයට පත්වූවකු ලෙස ප්‍රකාශ කරවා ගැනීම සඳහා යම් අධිකරණයකින් ඉල්ලුම් කරන තැනැත්තකු විසින් ඒ අධිකරණයක් වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන ලේඛණ ;

(ඉ) හබයාස්කෝපුස් රීට් ආඥාවක් සඳහා කරනු ලබන ඉල්ලීමක කාර්යය පිණිස උතුරු පළාතේ මහා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරනු ලබන ලේඛණ ;

(ඊ) ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1978 අංක 27 දරන නීති ආධාර පනත යටතේ සපයනු ලබන නීති ආධාර උපයෝගී කරගෙන, නඩුවක් පවරා ඇති නඩුවකදී විත්තිවාචික ඉදිරිපත් කරන හෝ නඩුවකදී මැදිහස් වන තැනැත්තකු ලෙස ඒ පනත යටතේ අනුමත කර අති නීති ආධාර ක්‍රමයේ පරිපාලන නිලධාරියා විසින් සහතික කරන ලැබ ඇති හෝ ඔහු විසින් විධිමත් ලෙස අනුමත කර ඇති යම් නිලධාරියෙකු විසින් සහතික කරනු ලැබ ඇති තැනැත්තකු විසින් හෝ වෙනුවෙන් ගොනු කරනු ලබන සියළුම ලේඛණ ;

(උ) මෝටර් වාහනයකින් සිදු වූ මරණයක් හෝ අලාභයක් නිසා උද්ගත වන අලාභ ඉල්ලා සිටින යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලබන සියළු ලේඛණ ;

(ඌ) යම් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කරනු ලබන මෝසම් ;

(එ) ඉල්ලීමක් මත හෝ අධිකරණයේ අභිමතය මත හෝ නිකුත් කරනු ලබන වරෙන්තු ;

(5) නොතාරිස්චරයකු සහතික කළ හෝ අන්‍යාකාරයක අන්තිම කැමති පත්‍ර තෙස්තමේන්තු හෝ කොඩිසිල්

පත්‍ර.

XIII වැනි පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගැසිය යුතු වේලාව සහ ආකාරය

මුද්දර ගාස්තු ගෙවිය යුතු වේලාව සහ ආකාරය

38. (1) යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තු ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කිරීමට පෙර හෝ ලියා අත්සන් කරන වේලාවේදීම හෝ ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර මේ ප්‍රඥප්තියෙන් අනුකාරයකට අවසරදී ඇතහොත් ඒ පරිදි හැර ඒ ගෙවීම කර ඇති බව අලවන මුද්දර හෝ ලාංඡන මුද්දර හෝ මෙහි (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් ගෙවීම් සහතිකයක් මගින් ඒ සාධන පත්‍රයෙහි දැක්විය යුතුය.

(2) නිශ්චල දේපල පැවරීමකට අදාළ යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු නියමිත බැංකුවකට ගෙවිය හැකි අතර ගෙවන ලද මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය සහ ඒ මුද්දර ගාස්තු ගෙවන ලද දිනය දැක්වෙන සහතිකයක් ඒ බැංකුව විසින් නියමිත ආකෘතිය මගින් නිකුත් කළ යුතුය, තවද බැංකුව විසින් එසේ නිකුත් කරන ලද සහතිකය ඒ සාධන පත්‍රයෙහි අලවා තිබිය යුතුය. යම් සාධන පත්‍රයක් ලියා අත්සන් කිරීමට පෙර හෝ ලියා අත්සන් කරන අවස්ථාවේදීම හෝ යම් බැංකුවකට ඒ ගෙවීම කිරීම ඒ මුද්දර ගාස්තු ගෙවිය යුතු තැනැත්තාගේ පාලනයෙන් පරිබාහිර යම් හේතුවක් කරනකොට ගෙන ඒ තැනැත්තාට නොහැකි වන අවස්ථාවකදී වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක කුමක් සඳහන්ව ඇත් ද, ඒ නොතකා, ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරන ලද දින සිට දින 7ක් ඉකුත් වීමට පෙර ඒ ගාස්තුව ගෙවනු ලැබිය යුතුය. මුද්දර ගාස්තු ගෙවීමට සඳහා වූ සහතිකය අලවා අති යම් සාධන පත්‍රයක් යථා පරිදි මුද්දර ගැසූ සාමාන්‍ය සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(3) යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තු ගෙවූ බව දැක්වෙන සේ අලවන මුද්දර හෝ ලාංඡන මුද්දර භාවිතා කිරීම නැතහොත් ඉහත උපවගන්ති (2) සඳහන් පරිදි බැංකුවක් වෙත ගෙවීම ප්‍රායෝගික වශයෙන් අපහසුවන අවස්ථාවකදී, ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුදලක් කොමසාරිස්වරයා තෙ ගෙවනු ලැබූ විට, එසේ ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය සහ ගෙවීම් කළ දිනය ඒ සාධන පත්‍රය මත කොමසාරිස්වරයා විසින් පිටසන් කරනු ලැබිය හැකිය. එසේ පිටසන් කරනු ලැබූ සාධන පත්‍රයක් යථා පරිදි මුද්දර ගැසූ සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

අලවන මුද්දර අවලංගු කිරීම

39. (1) යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව ගෙවූ බව අලවන මුද්දර මගින් පෙන්නුම් කොට ඇති අවස්ථාවකදී, ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරන තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් අතුරින් කවරකු හෝ විසින් ඒ මුද්දරය නැවත පාවිච්චි කිරීම වැළැක්වීම සඳහා ඒ මුද්දරය හරහා තම නම තිත්තෙන් ලියා කෙටි අස්තන යෙදීමෙන් ඒ මුද්දරය අවලංගු කරනු ලැබිය යුතුය.

(2) රුපියල් පනහක හෝ ඊට වැඩි වටිනාකමකින් යුතු අලවන මුද්දරයක් යම් සාධන පත්‍රයකට ගසා තිබේ නම් (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් පරිදි එය හරහා ලිවීමට අමතරව කුරකින්, විදිනයකින්, කපනයකින්, තෙරපුම් උපකරණයක් මගින් කැපීමෙන් ද ඒ මුද්දරය අවලංගු කරනු ලැබිය යුතුය.

(3) (1) වන සහ (2) වන උපවගන්ති වලින් දක්වා ඇති ආකාරයට අවලංගු කොට නොමැති අලවන මුද්දරයක් ගසන ලද යම් සාධන පත්‍රයක් ඒ මුද්දරයේ වටිනාකමේ ප්‍රමාණයට මුද්දර නොගැසූ සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

XIV වැනි පරිච්ඡේදය

ඇතැම් සාධන පත්‍ර වල මුද්දර ගැසිය යුතු අන්දම

එකම මුද්දර ගාස්තුවක් සඳහා එක සාධන පත්‍රයක් විය යුතු බව

40. ගාස්තු අයකළ යුතු සාධන පත්‍රයක් ලිවීමට එවකට භාවිතා කොට ගෙන තිබෙන මුද්දර ගැසූ කඩදාසියක් මත මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු තවත් කිසිම සාධන පත්‍රයක් ලිවීම නොකළ යුතුය. එසේ වුවද, යම් සාධන පත්‍රයකින් යම් අයිතියක් ඇති කරන ලද හෝ ඒ සාධන පත්‍රය ඒ අයිතිවාසිකමට සාක්ෂි දරන විටක ඒ අයිතිවාසිකම පැවරීමේ කාර්යය සඳහා ඒ සාධන පත්‍රය මත හෝ යම් සාධන පත්‍රයකින් ගෙවීම ආරක්ෂා කොට ඇති මුදලක් හෝ භාරදීම ආරක්ෂා කොට ඇති බඩු ලැබුණු බව දැන්වීමේ කාර්යය සඳහා ඒ සාධන පත්‍රය මත හෝ යම් විනිමය පත්‍රයක් හෝ පෙරොන්දු නෝට්ටුවක් ගෙවීම සඳහා වූ කාලය දීර්ඝ කිරීමේ කාර්යය සඳහා යම් සාධන පත්‍රයක් මත හෝ නිසි පරිදි මුද්දර ගැසූ හෝ මුද්දර ගාස්තු අය නොකළ යුතු යම් පිටසනක් යෙදීම මේ වගන්තියේ ඇති කිසිවකින් නොවැළැක්විය යුතුය.

41. (I) දේපල හුවමාරු කිරීමකදී, ඒ දේපල හිමිකර දීමට හෝ පැවරීමේ සාධන පත්‍ර කීපයක් ඇති අවස්ථාවක, ඒ හුවමාරු කිරීම සඳහා අයකළ යුතු යම් මුද්දර ගාස්තුවක් තිබේ නම්, ඒ මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුද්දර පළමුව ලියා අත්සන් කරන ලද සාධන පත්‍රයේ ගැසිය යුතු අතර සෙසු සියළු සාධන පත්‍ර වල රුපියල් පහක් වූ මුද්දර ගාස්තුවට සමව මුද්දර ගැසිය යුතුය.

හුවමාරු කිරීම වලට බලපාන සාධන පත්‍රවල මුද්දර ගැසිය යුත්තේ කෙසේ ද යන වග

එසේ වුවද, පළමු සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරනු ලැබූ දින සිට මාස තුනක කාලයකින් පසුව ලියා අත්සන් කරන ලද එවැනිම යම් තදනන්තර සාධන පත්‍රයකට මේ වගන්තියේ පෙරාතුව වූ විධිවිධාන අදාළ නොවිය යුතුය.

(II) උතුරු පළාත තුළ හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ එක් පළාතක් හෝ ඊට වැඩි පළාත් සංඛ්‍යාවක් තුළහෝ පිහිටි යම් නිශ්චල දේපලක් හෝ නිශ්චල දේපල පැවරීම සම්බන්ධයෙන් සාධන පත්‍රයක් අදාළ වන අවස්ථාවක ඒ සාධන පත්‍රය වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුද්දර මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන සලස්වා තිබෙන ආකාරයෙන් ඒ සාධන පත්‍රයේ ගසා තිබේ නම් හෝ ඒ සාධන පත්‍රය අදාළ වන නිශ්චල දේපල හෝ නිශ්චල දේපල කිහිපයක් අතුරින් යම් ඒක දේපලක් හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ වෙනත් යම් පළාත් සභාවක බල ප්‍රදේශය ඇතුළත පිහිටා ඇති විටෙක, ඒ පළාත් සභාවේ මුදල් ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන සලස්වා තිබෙන ආකාරයෙන් ඒ සාධන පත්‍රය වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුවකට සමාන මුද්දර ඒ ඒ සාධන පත්‍රයේ ගසා තිබේ නම් උතුරු පළාතේ පිහිටි ඒ ඉඩම හෝ ඉඩම් සම්බන්ධයෙන් ඒ සාධන පත්‍රයේ නිසි පරිදි මුද්දර ගසා ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

42. යම් නඩු කටයුත්තක දී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ සහ මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු සෑම ලේඛණයක්ම සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුද්දර මේ ප්‍රඥප්තියෙන් විධිවිධාන සලසා ඇති ආකාරයට ඒ ලේඛණ ලැයිස්තුවට ගසා වලංගු කර තිබේ නම්, ඒ ලේඛණ නිසි පරිදි මුද්දර ගසනු ලැබ ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

නඩු කටයුතු වල ලේඛණ

43. මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් ප්‍රසිද්ධ නොතාරිස්වරයකු හෝ තමාගේ තනතුරේ කාර්යය ඉටු කිරීමේ දී පිස්කල්වරයකු ඉදිරියේ දී ලියා අත්සන් කරන ලද හෝ පිළිගන්නා ලද හෝ අවස්ථාවක දී ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තු මුල් සාධන පත්‍රය මත වෙනුවට එහි අනු පිටපත හෝ ප්‍රතිරූපණය මත අය කළ යුතු අතර මුල් සාධන පත්‍රයෙහි රුපියල් 10ක මුද්දරයක් දැරිය යුතුය. නැතහොත් රුපියල් 10ක මුද්දර ගාස්තුවක් 38(2) වන වගන්තියේ සඳහන් කර ඇති ආකාරයෙන් නියමිත බැංකුවට ගෙවිය යුතුය.

ඇතැම් සාධන පත්‍රවල අනු පිටපත් වල මුද්දර ගැසීම

XV වැනි පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තු සමථයට පත් කිරීම

44. (1) නීතියෙන් ඇති කරනු ලැබූ හෝ පිහිටුවනු ලැබූ අධිකරණයක නඩු කටයුතු වලදී ඉදිරිපත් කරන ලද හෝ ගොනු කරන ලද හෝ පවරන ලද ලේඛණ සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු ද පහත දැක්වෙන කොන්දේසි මත සමථයට පත් කිරීමට ඒ අධිකරණයක යම් නිලධාරියෙකුට කොමසාරිස්වරයා විසින් බලය පවරනු ලැබිය හැකිය.

ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු සමථයට පත් කිරීම

- (i) අධිකරණයට පවරනු ලැබූ නඩු කටයුතු වලදී ඉදිරිපත් කරන ලද ගොනු ගත කරන ලද වාර්තාවක් ඒ නිලධාරියා විසින් පවත්වා ගෙන යා යුතු වීම ;
- (ii) කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලබන කාල සීමාවක් අවසානයේ දී,
  - (අ) ඒ නිලධාරියා පත් කරනු ලැබ තිබෙන අධිකරණයේ පවරා තිබෙන සිවිල් හෝ අද්මිරාල්ති නඩු කටයුතු වල දී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හෝ ගොනු ගත කරනු ලැබූ ලේඛණ සඳහා ; හෝ
  - (ආ) ඒ කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී යම් තැනැත්තෙකු විසින් කරන ලද සාධන පත්‍ර සඳහා.

ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු වල එකතුව ඒ නිලධාරියා විසින් කොමසාරිස්වරයා වෙත ප්‍රේෂණය කරනු ලැබිය යුතුවීම.

(2) නීතියෙන් ඇති කරනු ලැබූ හෝ පිහිටුවනු ලැබූ උතුරු පළාතේ අධිකරණ බලය ඇති යම් අධිකරණයක් පවරනු ලැබූ සිවිල් හෝ අද්මිරාල්ති නඩු කටයුතු වලදී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හෝ ගොනු ගත කරනු ලැබූ ලේඛණයක් මත ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු ද, මේ වගන්තිය යටතේ සමථයට පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක දී ඒ ලේඛණය මත ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය කවරේ ද, යන්නත් මේ වගන්තිය යටතේ ඒ මුද්දර ගාස්තු ගෙවීම සමථයට පත් කර ඇති බවත් 1 වන උපවගන්තිය යටතේ බලය දෙනු ලැබූ ඒ අධිකරණයේ නිලධාරියා විසින් ඒ ලේඛණයෙහි පිටසන් කළ යුතු අතර ඉන්පසුව ඒ ලේඛණයේ නිසි පරිදි මුද්දර ගසා ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(3) ඉහත සඳහන් කර ඇති පරිදි යම් ලියවිල්ලකට ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුව සමථයකට පත් කර ඇති නමුත් එම ලියවිල්ල සඳහා අයකළ යුතු නියම මුද්දර ගාස්තුව තීරණය කිරීම කොමසාරිස්වරයාට කළ හැකිය.

XVI වැනි පරිච්ඡේදය

නඩු කටයුතු වල ගොනු කරනු ලබන ලේඛණ වලට අදාළ විශේෂ විධිවිධාන

සිවිල් නඩුවල වටිනාකම

45. (1) (අ) උතුරු පළාතේ අධිකරණ බලය ඇති නීතියෙන් පිහිටුවනු ලැබූ හෝ ඇති කරනු ලැබූ යම් අධිකරණයක පවරනු ලැබූ නඩු කටයුතු වල දී, හෝ

(ආ) මහාධිකරණයේ පවරනු ලැබූ යම් අද්මිරාල්ති නඩු කටයුතු වල දී,

ඉදිරිපත් කරනු ලැබන හෝ ගොනු කරනු ලබන ලේඛණ සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු තීරණය කිරීමේ කාර්යය සඳහා මේ ප්‍රඥප්තියෙන් හෝ වෙනත් යම් ප්‍රඥප්තියකින් අන්‍යාකාර විධිවිධාන සලසා තිබේ නම් හැර, ඒ නඩු කටයුතු වල වටිනාකම

- (i) ඒ නඩු කටයුතු වල දී ඉල්ලා ඇති ණය මුදලේ ඉල්ලීම්වලට හෝ අලාභ වල ප්‍රමාණය විය යුතු ය ;
- (ii) ඉඩම් සම්බන්ධ අයිතිවාසිකම් හිමිකම් හෝ සම්බන්ධතා පිළිබඳ නඩු කටයුතු වල දී ඒ ඉඩමේ වටිනාකම විය යුතුය ;
- (iii) මියගිය තැනැත්තකුගේ බුදලයට අදාළ හෝ ප්‍රොබේට් බලපත්‍රය අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍රය සඳහා කරනු ලබන ඉල්ලීමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ බුදලයේ ශුද්ධ වටිනාකම විය යුතුය ;
- (iv) වෙනත් යම් අවස්ථාවක දී නම්, රුපියල් පන්දහසක් විය යුතුය.

(2) යම් අධිකරණයක නඩු කටයුත්තක දී ගොනු කරනු ලබන ලේඛණ සඳහා අයකළ යුතු සම්පූර්ණ මුද්දර ගාස්තුව, නඩු කටයුත්තේ එක් එක් පාර්ශවය විසින් ගොනු කරනු ලබන පළමු ලේඛණ දහය සඳහා අයකළ යුතු සම්පූර්ණ මුද්දර ගාස්තුව නොඉක්ම විය යුතුය.

මුද්දර ගාස්තුව සඳහා වටිනාකම තක්සේරු කිරීම

46. (1) සාධන පත්‍රයක් මගින් යම් දේපලක් හිමිකර දෙනු ලබන අවස්ථාවක, හිමිකර දෙනු ලබන දේපලෙහි වටිනාකම අනුව ඒ සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව ගණන් බැලිය යුතුය.

(2) ප්‍රතිෂ්ඨාවක් මත පවරනු ලබන යම් දේපලක් යම් උකසකට බැඳීමකට හෝ සම්බන්ධතා වෙන් කර තැබීමකට යටත් වන අවස්ථාවක, පැවරුම් සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව, ඒ උකස බැඳීම හෝ වෙන් කර තැබීම පිළිබඳව යම් අඩු කිරීමක් නොකර විකුණනු ලබන දේපල අනුව ගණන් බැලිය යුතුය.

(3) ත්‍යාගදායකයාගේ හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකුගේ වාසියට කරන ලබන යම් රඳවා ගැනීමකට යටත්ව යම් දේපලක් ත්‍යාග කරනු ලබන අවස්ථාවක, ත්‍යාග සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව, ඒ දේපල ඒ රඳවා ගැනීම නොමැතිව ත්‍යාගලාභියා වෙත ත්‍යාග කරන ලද විටක මෙන් ඒ දේපලෙහි වටිනාකම මත ගණන් බැලිය යුතුය.

ශ්‍රී ලංකාවේ මුදලින් මුද්දර ගාස්තු

47. ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් නොවන වෙනත් යම් මුද්දර වර්ගයකින් ප්‍රකාශිත මුදලක් සම්බන්ධයෙන් වූ සාධන පත්‍රයක් සඳහා මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතුව ඇති අවස්ථාවක දී, ඒ සාධන පත්‍රයෙහි සඳහන් දිනයේ දී ඇති විනිමය අනුපාතය ප්‍රමාණයට අනුකූලව ඒ මුදලට සමාන වූ ගණන් බලනු ලබන ශ්‍රී ලංකාවේ මුදල් ප්‍රමාණය අනුව මුද්දර ගාස්තු ඒ සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අය කරනු ලැබිය යුතුය.

ගාස්තු ගෙවීම වළක්වාලීම සඳහා සාධන පත්‍ර කිහිපයක් සකස් කිරීම

48. යම් නිශ්චල දේපලක් හෝ ඉන් යම් කොටසක් සාධන පත්‍ර කිහිපයක් මගින් කැබලි වශයෙන් එකම තැනැත්තා වෙත හිමි කර දෙනු ලැබූ හෝ පවරනු ලැබූවා වූ ද, ඒ සාධන පත්‍ර කිහිපය මගින් හිමි කර දෙනු ලැබූ හෝ පවරනු ලැබූ සම්පූර්ණ දේපල එකම සාධන පත්‍රයක් මගින් නම් කර දෙනු ලැබුවේ නම් හෝ පවරනු ලැබුවේ නම් අයකළ හැකිව තිබූ මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීම වලක්වාලීමේ චේතනාව ඇතිව එසේ සාධන පත්‍ර කිහිපයක් ලියා අත්සන්

කරනු ලැබූ ඇති බව තක්සේරුකරුට පෙනී යන්නා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ සාධන පත්‍ර එවැනි චේතනාවක් ඇතිව ලියා අත්සන් නොකර ලද බව තමා සැහීමට පත්වන පරිදි ඔප්පු කරන ලෙස ඔහු විසින් ඒ සාධන පත්‍ර වල පාර්ශවකරුවන්ට නියම කරනු ලැබිය හැකි අතර එවැනි සාක්ෂි කරනු නොලැබුවේ නම් හෝ ඉදිරිපත් කරන ලද සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් නොවේ නම් හෝ එකී සියළුම සාධන පත්‍ර සම්බන්ධයෙන් අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තු වල මුළු ප්‍රමාණය, ඒ සාධන පත්‍රය මගින් හිමි කර දෙන සහ පවරන ලද මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණය එසේ හිමි කරීම සඳහා සහ පැවරීම සඳහා එක සාධන පත්‍රයක් පමණක් ලියා අත්සන් කරන ලද යම් නම් අයකළ යුතුව තිබුණ මුද්දර ගාස්තුව මෙන් එකඟමාරකට සමාන වන ලෙස ගණන් බලා එක් එක් සාධන පත්‍රයෙහි හිමි කර දෙන ලද සහ පවරන ලද දේපල කොටසේ සමානුපාතික වටිනාකම අනුව ඒ එක් එක් සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් මුද්දර ගාස්තු අය කළ යුතුය.

XVIII වැනි පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තු ගෙවීමට බැඳී සිටින තැනැත්තෝ

49. මීට පටහැනි යම් ගිවිසුමක් තිබෙන අවස්ථාවක හැර මුද්දර ගාස්තුව -

(අ) පැවරීමේ සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ප්‍රදානලාභියා විසින් ද,

(ආ) වෙනත් යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ සාධන පත්‍රය සකස් කරන සාදන හෝ ලියා අත්සන් කරන තැනැත්තා විසින් ද,

ගෙවිය යුතුය.

මුද්දර ගාස්තු ගෙවිය යුත්තේ කවුරුන් විසින් ද යන වග

50. (1) මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් පළාත තුළ ලියා අත්සන් කරනු ලැබූ හෝ පළාත තුළ පිහිටි යම් නිශ්චිත දේපලක් සම්බන්ධයෙන් ලියා අත්සන් කරන ලැබ ඇත්තා වූ ද, ඒ සාධන පත්‍රයෙහි නිසි පරිදි මුද්දර අලවා නොමැත්තා වූ ද අවස්ථාවක දී, ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරන සෑම තැනැත්තෙකුම, ඒ ගාස්තු ප්‍රමාණය ද, ඒ ගාස්තු නොගෙවීම නිසා ගෙවිය යුතු වන යම් දණ්ඩනයක් ද කොමසාරිස්වරයා වෙත ගෙවීමට බැඳී සිටින්නේය.

මුද්දර ගාස්තු සම්බන්ධයෙන් වෙනත් පාර්ශවකරුවන්ගේ බැඳීම

(2) යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු සහ දණ්ඩනයක් වෙතොත් එය ද ගිවිසුමක් ප්‍රකාර අන්‍යාකාරයකින් හෝ 51 වන වගන්තිය යටතේ ඒ සාධන පත්‍රය වෙනුවෙන් මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීමට බැඳී සිටින තැනැත්තා නොවන යම් තැනැත්තෙකුගෙන් කොමසාරිස්වරයා විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ලබා ගන්නා ලද විට, එසේ ලබා ගනු ලැබූ ගාස්තුවේ ප්‍රමාණය සහ දණ්ඩනයක් වෙතොත් එය ද, පළමුව සඳහන් කරන ලද තැනැත්තාගෙන් ලබා ගැනීමට දෙවනුව සඳහන් කරන ලද තැනැත්තාට අයිතිවාසිකම ඇත්තේය.

(3) 51 වන වගන්තියේ පටහැනිව කුමක් සඳහන් වී තිබුණ ද, මේ වගන්තියේ (1) වන සහ (2) වන උපවගන්ති වල විධිවිධාන බලාත්මක විය යුතුය.

(4) යම් මියගිය තැනැත්තකු ජීවත්ව සිටියේ නම්, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ කිරීමට ඔහු යටත්වන සියළු ක්‍රියා කරුණු සහ දේවල් කිරීමට ද, ඒ මියගිය තැනැත්තා ජීවත්ව සිටියේ නම්, ඔහු පාර්ශවකරුකු වන සියළුම සාධන පත්‍ර සම්බන්ධයෙන් ඔහුගෙන් අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තු ගෙවීමට ද, ඒ මියගිය තැනැත්තාගේ බුදලය පොල්මාකරු බැඳී සිටින්නේය. එසේ වුවද,

(i) මියගිය තැනැත්තාගේ යම් ක්‍රියාවක් හෝ පැහැර හැරීමක් සම්බන්ධයෙන් පොල්මාකරුට විරුද්ධව නඩුවක් නොපැවරිය යුතුය.

(ii) මේ උපවගන්තිය යටතේ පොල්මාකරුගේ බැඳීම

(අ) මේ උපවගන්තිය යටතේ මුද්දර ගාස්තුව පිළිබඳ බැඳීමක් ඇති වන බවට තමා වෙත දැනුම් දුන් දිනයෙහි දී, තමාගේ සන්නකයෙහි හෝ පාලනයේ පවත්නා මියගිය තැනැත්තාගේ බුදලයට ; සහ

(ආ) අර්ථලාභියෙකු වෙත ලැබී ඇති බුදලයේ යම් කොටසකට සීමා විය යුතුය.

සමාගමක් ගණන් බේරා වසා දැමූ විට ඇති වන බැඳීම

51. (1) 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ කුමක් සඳහන් වී තිබුණ ද, යම් පෞද්ගලික සමාගමක් වසා දමනු ලැබුවා වූ ද, මුද්දර ගාස්තු වශයෙන් යම් මුදලක් ගෙවීමට එම සමාගමේ ඇති බැඳීම, ඒ සමාගමේ ඇවර කිරීමට පෙර ඇවර කරනු ලබන අතරතුර හෝ ඇවර කිරීමෙන් පසුව වුවද ඒ මුදල අයකර ගත නොහැකි වන්නා වූ ද, අවස්ථාවක, ඒ ගාස්තුව ගෙවීම සඳහා සමාගමේ බැඳීම ඇති වූ කාල සීමාව තුළ කවර හෝ විටකදී සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරයකුට සිටි සෑම තැනැත්තෙකුම විසින් සමාගමේ කටයුතු වලට අදාළව ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේදී ඇති වූ දැඩි නොසැලකිල්ල හෝ බලය අනිසි ලෙස පාවිච්චි කිරීම හෝ කාර්ය නොකර හැරීම හෝ හේතු කොට ගෙන ඒ මුදල ගෙවීම පැහැර හැරීම සිදු නොවූ බව ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් මිස, ඒ මුදල ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ඒ තැනැත්තා ඒකාබද්ධව හා වෙන් වෙන්ව බැඳී සිටිය යුතුය.

(2) මේ වගන්තියේ "පෞද්ගලික සමාගම" යන නාමය සහිත එකී සමාගම පොදු මහජනතාවට කොටස් නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් කැඳවීම් කිරීම තහනම් කර තිබීම සහ සමාගමේ කොටස් කරුවන් පනස් දෙනෙකුට සීමාකර ඇතිවිට සහ ඒ අය අතුරෙන් පැරණි සහ දැනට සිටින සේවකයන් එකතු කර නොගන්නා සමාගම් අදහස් කෙරේ.

XIX වැනි පරිච්ඡේදය

සාධන පත්‍ර තහනමට ගැනීම

සාධන පත්‍ර තහනමට ගෙන පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඇතැම් නිලධාරීන් සතු බලය

52. (1) සාක්ෂි භාර ගැනීමට නීතියෙන් හෝ පාර්ශවකරුවන්ගේ කැමැත්ත ප්‍රකාර හෝ බලය ඇති සෑම තැනැත්තෙකුම විසින් සහ (පොලිස් නිලධාරියෙකු නොවන) රජයේ කාර්යාලයක යම් නිලධාරියකු වෙත සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවක හෝ බැංකුවක හෝ අනුමත ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනයක යම් නිලධාරියකුට විසින් ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු යයි ඔහු අදහස් කරන සාධන පත්‍රයක් ඔහු ඉදිරියට පමුණුවන ලැබූ විටක හෝ ඔහුට ලැබුණු විටක ඒ සාධන පත්‍රයෙහි විධිමත් ලෙස මුද්දර අලවා නොමැති බව ඔහුට පෙනී ගියහොත් ඔහු විසින් ඒ සාධන පත්‍රය තහනමට ගත යුතුය.

එසේ වුවද, යම් මහේස්ත්‍රාත්වරයකු වෙත හෝ අපරාධ අධිකරණයක විනිශ්චයකාරවරයකු වෙත ඒ අධිකරණයේ යම් නඩු කටයුත්තක දී ඉදිරිපත් කරනු ලබන යම් සාධන පත්‍රයක් තහනමට ගැනීම හෝ පරීක්ෂා කිරීම හෝ සුදුසු නොවන බව ඔහු සලකන්නේ නම්, ඔහු විසින් ඒ තහනමට ගනු ලැබීම හෝ පරීක්ෂා කරනු ලැබීම මේ වගන්තියේ ඇති කිසිවකින් අවශ්‍ය කරන ලෙස නොසැලකිය යුතුය.

(2) මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු සාධන පත්‍රයක් තම කර්තව්‍ය ඉටු කිරීමේදී රජයේ කාර්යාලයක හෝ සංස්ථාවක හෝ බැංකුවක හෝ අනුමත ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනයක යම් නිලධාරියකු වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ හෝ පමුණුවනු ලැබූ විටක,

(අ) ඒ සාධන පත්‍රයේ නිසි පරිදි මුද්දර අලවා තිබේ දැයි නිශ්චය කිරීම සඳහා එය පරීක්ෂා කිරීමට,

(ආ) ඒ සාධන පත්‍රය තහනමට ගැනීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ නිලධාරියාට නියම කරනු ලැබිය හැකිය.

(3) යම් සාධන පත්‍රයක් පරීක්ෂා කිරීමට හෝ තහනමට ගැනීමට (2) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් තැනැත්තකුට නියම කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, ඒ සාධන පත්‍රය අවස්ථාවෝචිත පරිදි තහනමට ගැනීමට හෝ පරීක්ෂා කිරීම සහ කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලබන යම් වැඩිදුර පියවර ගැනීම ඒ තැනැත්තාගේ කාර්ය වත්තේය.

(4) කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ ඔහු විසින් බලය දෙන ලද යම් නිලධාරියකු විසින් යම් රජයේ කාර්යාලයක, සංස්ථාවක හෝ බැංකුවක හෝ අනුමත ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනයක ඇති යම් සාධන පත්‍රයක නිසි පරිදි මුද්දර අලවා තිබේ දැයි නිශ්චය කිරීමේ කාර්ය සඳහා ඒ රජයේ කාර්යාලය, සංස්ථාව හෝ බැංකුව හෝ අනුමත ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනය භාර යම් තැනැත්තකු වෙත නිසි පරිදි දැනුම් දීමකින් පසුව, ඒ සාධන පත්‍රය ඒ කාර්යාලයේ දී ද, සංස්ථාවේදී ද හෝ ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනයේ දී ද පරීක්ෂා කර බැලිය හැකි අතර ඒ සාධන පත්‍රයේ නිසි පරිදි මුද්දර අලවා නොමැති නම් එය තහනමට ගනු ලැබිය හැකිය.

53. (1) සාක්ෂි භාර ගැනීමට නීතියෙන් හෝ පාර්ශවකරුවන්ගේ කැමැත්ත ප්‍රකාර බලය ඇති යම් තැනැත්තෙකු විසින් හෝ රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයා විසින් හෝ 58 වන වගන්තියේ අතුරු වගන්තියේ විධිවිධාන වලට අනුකූලව යම් සාධන පත්‍රයක් සාක්ෂි වලදී පිළිගනු ලබන හෝ ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඔහු විසින් ඒ සාධන පත්‍රය දෙනු ලබන තැනැත්තාගේ වියදමින් සපයනු ලබන ඒ සාධන පත්‍රයේ සත්‍යය කරන ලද පිටපතක් ද, ඒ සම්බන්ධයෙන් අය කරනු ලැබූ මුද්දර ගාස්තුවේ සහ දණ්ඩනයේ මුදල් ප්‍රමාණය දැක්වෙන ලිඛිත සහතිකයක් ද කොමසාරිස්වරයා වෙත යැවිය යුතු අතර ඒ මුදල් ප්‍රමාණය ද කොමසාරිස්වරයා වෙත යැවිය යුතුය.

තහනමට ගන්නා ලද සාධන පත්‍රය කොමසාරිස්වරයා වෙත යැවිය යුතු බව

(2) වෙනත් සෑම අවස්ථාවක දීම, සාධන පත්‍රයක් එසේ තහනමට ගන්නා තැනැත්තා විසින් එහි මුල් පිටපත කොමසාරිස්වරයා වෙත යැවිය යුතුය.

54. රුපියල් විස්සකට (20/-) නොවැඩි මුද්දර ගාස්තුවක් අයකළ යුතු සාධන පත්‍රයක් නොවන මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු වූ දැ, නිසි පරිදි මුද්දර ගසනු නොලැබූවා වූ ද, යම් සාධන පත්‍රයක් එය ලියා අත්සන් කරන ලද දිනයේ සිට එක් අවුරුද්දක් ඇතුළත යම් තැනැත්තකු විසින් සිය මෙහෙයවීමෙන් ම තක්සේරුකරුවෙකු වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවහොත් හෝ ඒ සාධන පත්‍රයෙහි නිසි පරිදි මුද්දර නොගසා ඇති බව ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ තක්සේරුකරුට දැනුම් දෙන ලැබුවහොත් සහ නිසි ගාස්තු ප්‍රමාණය හෝ ගාස්තු ප්‍රමාණය සම්පූර්ණ වීමට අවශ්‍ය මුදල තක්සේරුකරුට ගෙවීමට ඉදිරිපත් වුවහොත් සහ ඒ සාධන පත්‍රයේ මුද්දර ගැසීම නොකර හැර ඇත්තේ අහම්බෙන් වැරදීමකින් හෝ හදිසි හේතුවක් නිසා බවට තක්සේරුකරු සෑහීමකට පත් වුවහොත් ඔහු විසින් සාධන පත්‍රය තහනමට ගැනීම වෙනුවට ඒ මුදල භාර ගත හැකි අතර ඒ සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අයකළ යුතු නියම මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය ගෙවූ බව එහි කරනු ලබන පිටසන් මගින් දැක්විය යුතුය.

අහම්බෙන් නිසි පරිදි මුද්දර නොගැසූ සාධන පත්‍ර ස්වෙච්ඡාවෙන් ඉදිරිපත් කිරීම

55. (1) රුපියල් දෙකකට වැඩි නොවන ගාස්තුවක් අයකළ යුතු සාධන පත්‍රයක් කොමසාරිස්වරයා විසින් 52 වන වගන්තිය යටතේ තහනමට ගනු ලබන හෝ 53 (2) වන වගන්තිය යටතේ භාර ගනු ලබන අවස්ථාවක, ඔහු විසින් එය තක්සේරුකරුවෙකු වෙත යොමු කළ යුතු අතර ඒ තක්සේරුකරු විසින් ඒ සම්බන්ධයෙන් පහත දැක්වෙන ක්‍රියා පටිපාටිය අනුගමනය කළ යුතුය.

තහනමට ගන්නා ලද සාධන පත්‍ර සම්බන්ධයෙන් කොමසාරිස්වරයා විසින් ක්‍රියා කළ යුතු බව

(අ) ඒ සාධන පත්‍රයේ නිසි පරිදි මුද්දර ගසා තිබෙන බව හෝ ඒ සඳහා මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු නොවන බව ඔහුගේ මතය වුවහොත් ඔහු විසින් අවස්ථාවෝචිත පරිදි එය නිසි පරිදි මුද්දර ගසා ඇති බවට හෝ ඒ සඳහා එසේ ගාස්තුවක් අයකළ යුතු නොවන බවට එහි කරනු ලබන පිටසන් මගින් සහතික කළ යුතු ය.

(ආ) ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතුව තිබුණ බවත්, නිසි පරිදි එහි මුද්දර නොගසා ඇති බවත් ඔහුගේ මතය වුවහොත් ඔහු විසින් නියම මුද්දර ගාස්තුවේ මුදල මෙන් තෙගුණයක් නොඉක්මවන දණ්ඩනයක් සමග නියම මුද්දර ගාස්තුව හෝ ගාස්තු සම්පූර්ණ කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට හෝ ගෙවන ලද මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීමට බැඳී සිටින තැනැත්තාට ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් නියම කළ යුතුය.

(2) එවැනි යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා නියම මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය ගෙවනු ලැබ ඇත්තා වූ ද, එහෙත් ඒ සාධන පත්‍රය ලියා අත්සන් කරනු ලැබූ ක්‍රමයෙහි යම් අක්‍රමිකතාවයක් නිසා හෝ නීතියෙන් නියමිත වේලාවේ දී එහි මුද්දර ගසා නොතිබූ නිසා එය තහනමට ගනු ලැබූවා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ අක්‍රමිකතාව අහම්බෙන් වැරදීමක් හෝ හදිසි හේතුවක් නිසා සිදු වූවක් බවට තක්සේරුකරු සෑහීමකට පත් වුවහොත් රුපියල් පන්සියකට නොවැඩි දඩයක් ගෙවනු ලැබූ කල්හි සාධන පත්‍රයෙහි නිසි පරිදි මුද්දර ගසා ඇති බවට ඔහු විසින් එහි කරනු ලබන පිටසන් මගින් කරනු ලැබිය හැකි අතර එසේ පිටසන් කරනු ලැබූ සෑම සාධන පත්‍රයක්ම එය ලියා අත්සන් කරනු ලැබූ දින පටන් නිසි පරිදි මුද්දර ගැසූ සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

56. (1) යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් 54 වන වගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු හෝ 55 (1) (අ) වගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීමක් ප්‍රකාර ගෙවිය යුතු හෝ 58 වන වගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු ද, දණ්ඩනයක් වෙතොත් එය ද ගෙවනු ලැබූ හෝ ලබා ගනු ලැබූ අවස්ථාවක, තක්සේරුකරු හෝ සාක්ෂියේ දී ඒ සාධන පත්‍රය පිළිගනු ලබන හෝ ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කරන හෝ තැනැත්තා විසින්

ගාස්තු ගෙවනු ලැබූ සාධන පත්‍රයක් පිටසන් කිරීම

- (i) ඒ සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් නියම මුද්දර ගාස්තුව සහ දණ්ඩනය ගෙවනු ලැබූ ; සහ
- (ii) ඒවා ගෙවන තැනැත්තාගේ නම සහ ලිපිනය ; සහ
- (iii) ගෙවූ දිනය

එහි කරනු ලබන පිටසන් මගින් සහතික කළ යුතුය. එම සහතිකය මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා එහි දක්වන ලද කරුණු පිළිබඳ තීරණාත්මක සාක්ෂියක් වන්නේය.

(2) 1 වන උපවගන්තියට අනුකූලව පිටසන් කරනු ලැබූ සෑම සාධන පත්‍රයක්ම නිසි පරිදි මුද්දර ගසා ඇති සාධන පත්‍රයක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර සාක්ෂි වල දී පිළිගනු ලැබිය යුතුය. තවද, එසේ මුද්දර ගසා ඇති විටක මෙන් එය ලියාපදිංචි කිරීම ද, ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කිරීම ද, එය සත්‍යයන්ය කිරීම ද කළ යුතු අතර එය තහනමට ගත් නිලධාරියාට එය ලැබුණේ යම් තැනැත්තකුගේ සන්තකයේ තිබියදී ද, ඒ තැනැත්තාගේ ඉල්ලීම පිට ඔහු වෙත ආසපු යැවිය යුතුය.

යවන ලද සාධන පත්‍ර නැතිවීම සම්බන්ධයෙන් වගකීමක් නැති බව

57. (1) 53 වන වගන්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා වෙත යවන ලද යම් සාධන පත්‍රයක් සම්ප්‍රේෂණයේ දී නැති වුවහොත්, විනාශ වුවහොත් හෝ පළු වුවහොත් එය යවන තැනැත්තා එය නැතිවීම, විනාශවීම හෝ පළුවීම සම්බන්ධයෙන් වගකීමට නොබැඳෙන්නේය.

(2) යම් සාධන පත්‍රයක් එසේ යැවීම සඳහා සූදානම් කර තිබෙන විට එය තහනමට ගත් තැනැත්තාට එය ලැබුණේ යම් තැනැත්තකුගේ සන්තකයේ තිබිය දී ද, තම වියදමින් ඒ සාධන පත්‍රයේ පිටපතක් සකස් කරන ලෙස එය තහනම් කළ තැනැත්තා විසින් අනෙක් තැනැත්තාට නියම කළ හැකි අතර ඉන්පසු පිටපත සත්‍යයන්ය කරනු ලැබිය හැකිය.

XX වැනි පරිච්ඡේදය

සාධන පත්‍ර පිළිගැනීම

සාධන පත්‍ර පිළිගැනීම

58. මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු කිසිම සාධන පත්‍රයක් නිසි පරිදි මුද්දර ගසනු ලැබ තිබේ නම් මිස, ඒ සාධන පත්‍රය සාක්ෂියේ දී භාර ගැනීමට නීතියෙන් හෝ පාර්ශවකරුවන්ගේ කැමැත්ත ප්‍රකාර බලය ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් සාක්ෂියේදී භාර ගැනීම හෝ පිළිගැනීම හෝ එවැනි යම් තැනැත්තකු විසින් හෝ රජයේ කාර්යාලයක හෝ සංස්ථාවක හෝ බැංකුවක හෝ අනුමත ණය දෙන නියෝජ්‍යායතනයක යම් නිලධාරියකු විසින් හෝ ලියාපදිංචි කිරීම හෝ සත්‍යයන් කිරීම හෝ ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කිරීම හෝ නොකළ යුතුය. එසේ වුවද එවැනි සාධන පත්‍රයක් සඳහා අයකළ යුතු නියම මුද්දර ගාස්තුව හෝ එම ගාස්තුව සම්පූර්ණ වීම සඳහා අවශ්‍ය මුදල සහ එම ගාස්තුවෙහි තුන් ගුණයක් නොඉක්මවන දඩ මුදලක් ද ගෙවනු ලැබූ විට,

(අ) සාක්ෂි පිළිගැනීමට නීතියෙන් හෝ පාර්ශවකරුවන්ගේ කැමැත්ත ප්‍රකාර බලය ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් සාක්ෂියේදී ඒ සාධන පත්‍රය පිළිගනු ලැබීම ; හෝ

එයට අයකළ යුතු සීමිත ගාස්තුව හෝ එයට නියමිත ගාස්තුව කිරීමට අඩු මුදල හා නියමිත ගාස්තුව මෙන් තුන් ගුණයක් නොඉක්මවන දඩ මුදලක් ගෙවීමෙන් පසු ;

(ආ) ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව රුපියල් පන්දහසක් හෝ ඊට අඩු ගණනක් තම රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයා විසින් හෝ තත්කාර්ය සඳහා ඔහු විසින් බලය ලබාදෙනු ලැබූ යම් නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයකු හෝ යම් සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයකු විසින් ඒ සාධන පත්‍රය අනුව ක්‍රියා කරනු ලැබීම කළ හැකිය.

ඇතැම් අවස්ථාවලදී කුවිතාන්සි පිළිගැනීම

59. මුද්දර ගසන ලද කුවිතාන්සියක් දීමට නියම වී ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් මුද්දර ගසා නැති කුවිතාන්සියක් දී ඇති අවස්ථාවක ඒ කුවිතාන්සියේ මුද්දර ගසා තිබේ නම්, එය ඔහුට විරුද්ධව සාක්ෂි ලෙස පිළිගැනීමට හැකි නම් 58 වන වගන්තියේ කුමක් සඳහන් වී තිබුන ද, ඒ කුවිතාන්සිය ඉදිරිපත් කරන තැනැත්තා විසින් රුපියල් පහක් වූ දණ්ඩන මුදලක් ගෙවූ විට, ඒ කුවිතාන්සිය මුලින් සඳහන් තැනැත්තාට විරුද්ධව සාක්ෂි ලෙස පිළිගත යුතුය.

XXI වැනි පරිච්ඡේදය

මුද්දර ගාස්තු නිශ්චය කිරීම

60. ලියා අත්සන් කරනු ලැබූ හෝ නොලැබූ සහ කලින් මුද්දර ගසන ලද හෝ එසේ නොගසන ලද යම් සාධන පත්‍රයක්, එහි පිටපතක් ද සමග තක්සේරුකරුවෙකු වෙත ගෙන එනු ලැබූ අවස්ථාවක සහ ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුවක් වේ නම්, ඒ පිළිබඳව තක්සේරුකරුගේ මතය දැනගැනීම සඳහා ඒ සාධන පත්‍රය රැගෙන එන තැනැත්තා විසින් අයදුම් කරනු ලැබූ සහ රුපියල් දෙසිය පනහක ගාස්තුවක් ගෙවනු ලැබූ අවස්ථාවක තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා අයකළ යුතු යම් මුද්දර ගාස්තුවක් වේ නම්, එය ඔහු විසින් තීරණය කළ යුතු අතර තම තීරණය ඒ තැනැත්තාට ලියවිල්ලකින් දැනුම් දිය යුතුය.

නිසි මුද්දර ගාස්තු නිශ්චය කිරීම

61. 60 වැනි වගන්තිය යටතේ තම මතය ප්‍රකාශ කිරීමේ කාර්යය සඳහා සාධන පත්‍රය සඳහා මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු වීම හෝ එය සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුවේ ප්‍රමාණය හේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ කරුණු ඔප්පු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන යම් ලේඛණයක් හෝ වෙනත් සාක්ෂි ඉදිරිපත් කරන ලෙස තක්සේරුකරු විසින් සාධන පත්‍රය රැගෙන එන තැනැත්තාට නියම කළ හැකිය.

මුද්දර ගාස්තු අය කිරීම

එසේ වුවද, එවැනි සාක්ෂි සෑම තැනැත්තකුම විසින් ඒ සාක්ෂි අදාළ වන සාධන පත්‍රය සඳහා අයකළ යුතු සම්පූර්ණ මුද්දර ගාස්තුව ගෙවූ විට, ඉහත සඳහන් සිද්ධි හෝ අවස්ථානුගත කරුණු ඒ සාධන පත්‍රයේ සත්‍ය ලෙස ප්‍රකාශ කිරීම ඔහු විසින් පැහැර හැරීමේ හේතුව නොවන වෙනත් හේතුවක් නිසා මේ පනත යටතේ ඔහු යටත්ව ඇති යම් දණ්ඩනයකින් ඔහු මුදා හරිනු ලැබිය යුතුය.

62. (1) 60 වන වගන්තිය යටතේ තමා වෙත ගෙන එනු ලැබූ යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුව ගෙවනු ලැබ ඇති බවට හෝ ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු නොවන බවට තක්සේරුකරු විසින් ඒ සාධන පත්‍රය මත පිටසනකින් සහතික කළ යුතුය.

තක්සේරුකරුගේ පිටසන

(2) මේ වගන්තිය යටතේ පිටසනක් කරනු ලැබූ යම් සාධන පත්‍රයක් අවස්ථාවෝචිත පරිදි නිසි පරිදි මුද්දර ගසන ලද හෝ මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු නොවන හෝ සාධන පත්‍රයක් ලෙස සැලකිය යුතු අතර ඒ සඳහා මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු නම්, එය සාක්ෂි වල දී හෝ වෙනත් අවස්ථා වලදී පිළිගත යුතුය. තවද එහි මුලින් නිසි පරිදි මුද්දර ගසනු ලැබූ විටක මෙන්, ඒ පිළිබඳව ක්‍රියා කරනු ලැබීම සහ එය ලියාපදිංචි කිරීම කරනු ලැබිය හැකිය. එසේ වුවද :-

- (අ) ශ්‍රී ලංකාවේ දී ලියා අත්සන් කරන ලද හෝ පළමුවෙන් ලියා අත්සන් කරන ලදු අවස්ථාවෝචිත පරිදි, එසේ ලියා අත්සන් කිරීමේ හෝ පළමුවෙන් ලියා අත්සන් කිරීමේ දින සිට එක් මාසයක් ඉකුත් වීමෙන් පසු තමා වෙත ගෙන එනු ලැබූ යම් සාධන පත්‍රයක් ; හෝ
- (ආ) ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටපත දී ලියා අත්සන් කරන ලද හෝ පළමුවෙන් ලියා අත්සන් කරනු ලදු, එය ශ්‍රී ලංකාවට පළමුවෙන් ලැබී එක් මාසයක් ඉකුත්වීමෙන් පසු තමා වෙත ගෙන එනු ලැබූ යම් සාධන පත්‍රයක් ; හෝ

පිටසනක් කිරීමට මේ වගන්තියේ ඇති කිසිවකින් තක්සේරුකරුට බලය නොපැවරෙන්නේය.

XXII වන පරිච්ඡේදය

මුද්දර සඳහා දීමනා

63. (1) කොමසාරිස්වරයා වෙත (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් කාලය ඇතුළත කරනු ලබන ලිඛිත ඉල්ලීමක් මත සහ ඔහු ඒ කරුණු පිළිබඳ සැහීමකට පත්වීමෙන් පසු පාවිච්චි නොකරන ලද හෝ නරක් වූ මුද්දර සඳහා ඔහු විසින් පහත දැක්වෙන අවස්ථා වල දී දීමනාවක් දිය හැකිය.

පාවිච්චි නොකරන ලද හා නරක් වූ මුද්දර සඳහා දීමනා

(අ) මුද්දරයක් අනවධානයෙන් හෝ අනභිප්‍රායෙන් නරක් වී, එය පාවිච්චි කිරීමට අපේක්ෂිත කාර්යය සඳහා නුසුදුසු වූ අවස්ථාවක ; හෝ

(ආ) මුද්දරයක් යම් අසම්පූර්ණ සාධන පත්‍රයක හෝ ලියා අත්සන් නොකරන ලද සාධන පත්‍රයක හෝ ශුන්‍ය සාධන පත්‍රයක ගසා ඇති අවස්ථාවක හෝ යම් වැරදිදක් නිසා මුද්දරයක් අපේක්ෂිත කාර්යය සඳහා නුසුදුසු වූ බව පෙනී ගිය අවස්ථාවක ; හෝ

(ඇ) පසුව නිසි පරිදි මුද්දර ගසන ලද සාධන පත්‍රයකින් ප්‍රතියෝජනය කරන ලද යම් සාධන පත්‍රයක වැරදි වර්ගයකට අයත් හෝ වැරදි වටිනාකමකින් යුක්ත මුද්දරයක් අනවධානයෙන් හෝ අනභිප්‍රායෙන් ගසන ලද අවස්ථාවක ; හෝ

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දීමනා ලබා ගැනීම සඳහා වූ ඉල්ලීමක් පාවිච්චි නොකරන ලද හෝ නරක් වූ මුද්දර මිල දී ගත් දින සිට එක් වර්ෂයක් ඇතුළත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතුය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දීමනා ලබා ගැනීම සඳහා වූ ඉල්ලීමක් ලැබුණු විට කොමසාරිස්වරයා විසින් ඉල්ලුම්කරුට ඒ වර්ගයේම හා ඒ වටිනාකමින් යුත් මුද්දර දීම හෝ ඒ මුද්දර වල වටිනාකම මුදලින් ගෙවීම හෝ කරනු ලැබිය හැකි අතර ඔහු විසින් ඒ මුද්දර වල වටිනාකම මුදලින් ගෙවනු ලබන විටක සෑම රුපියලක්ම සඳහා හෝ ඉන් යම් කොටසක් සඳහා ගත පහක් අඩු කරගත යුතුය.

(4) මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා "මුද්දර" යන්නෙහි ඇලෙන මුද්දර, ලාංඡන මුද්දර හෝ 38(2) වන වගන්තියේ සඳහන් මුද්දර ගාස්තු ගෙවීම පිළිබඳ සහතිකයක් ඇතුළත් වේ.

XXIII වැනි පරිච්ඡේදය

වැරදි සහ දණ්ඩන

64. (1) යම් තැනැත්තෙකු -

(අ) මුද්දර ගාස්තු අයකළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් නිසි පරිදි මුද්දර නොගසා සාක්ෂිකරුවෙකු වශයෙන් හැර, අත්සන් කළ හොත් ; හෝ

(ආ) 39 වගන්තියෙන් නියම කර ඇති පරිදි අලවන මුද්දර අවලංගු කිරීම පැහැර හැරියහොත් ; හෝ

ඔහු මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු වන අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි දඩයකට ඔහු යටත් විය යුතුය.

(2) නීත්‍යානුකූල බලයක් නොමැතිව යම් මුද්දරයක් හෝ අවිච්චික සාදන හෝ නිෂ්පාදනය කරන හෝ සෑදීමට නැතහොත් නිෂ්පාදනය කිරීමට කවර ආකාරයකින් වුවද ආධාර කරන හෝ එසේ සාදනු ලැබූ නැතහොත් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබූ යම් මුද්දරයක් හෝ අවිච්චික තම සන්නයේ තබාගෙන සිටින කවර වුවද තැනැත්තෙකු වරදකට වරදකරු වන අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයක දී වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි දඩයකට හෝ හය මාසයකට නොවැඩි දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීමට හෝ ඒ දඩය සහ ඒ බන්ධනාගාර ගත කිරීම යන දෙකටම හෝ ඔහු යටතේ විය යුතුය.

(3) මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා "මුද්දර" යන්නෙහි ඇලෙන මුද්දර, ලාංඡන මුද්දර හෝ 38(2) වන වගන්තියේ සඳහන් මුද්දර ගාස්තු ගෙවීම පිළිබඳ සහතිකයක් ඇතුළත් වේ.

මහජන නොතාරිස්වරුන් විසින් මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හැරීම

65. 76 වන වගන්තියේ මහජන නොතාරිස්වරයකු වෙත පනවනු ලැබූ යම් නියමයකට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම දැන දැනම පැහැර හරින යම් මහජන නොතාරිස්වරයකු මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදක් කරන්නෙකු වන අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු ඔහු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, ඒ වරද කරන ලද්දේ යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් ද, ඒ සාධන පත්‍රය සඳහා ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුව සහ රුපියල් පන්දහසක් යන මුදලට නොවැඩි දඩයකින් හෝ මාස හයකට නොවැඩි කාලයකට දෙයාකාරයකින් එක් ආකාරයක් බන්ධනාගාර ගත කිරීමකින් හෝ ඒ දඩය සහ ඒ බන්ධනාගාර ගත කිරීම යන දෙකින්ම හෝ ඔහුට දඬුවම් කරනු ලැබිය යුතුය.

66. යම් තැනැත්තෙකු විසින් -

සභාවට වංචා කිරීම සඳහා දණ්ඩනය

(අ) 76 වන වගන්තිය ප්‍රකාර සඳහන් කිරීමට නියමිත සිද්ධි කරුණු හා අවස්ථානුගත කරුණු සියල්ල සම්පූර්ණයෙන් සඳහන් කර නොමැති යම් සාධන පත්‍රයක් පළාත් සභාවට වංචා කිරීමේ චේතනාවෙන් සකස් කිරීම හෝ ලියා අත්සන් කිරීම කරනු ලැබුවහොත් ;

(ආ) තමා ලියා අත්සන් කළ සත්‍යායනය කළ හෝ සහතික කළ යම් සාධන පත්‍රයක් සඳහා මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීම පිණිස යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් භාර ගැනීමෙන් පසු, ඒ මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීමට ඒ මුදල නොයෙදවනු ලැබුවහොත් හෝ ඒ මුදල හෝ ඉන් යම් කොටසක් අනිසි ලෙස තමා ළඟ තබා ගනු ලැබුවහොත් හෝ රඳවා ගනු ලැබුවහොත් ; හෝ

(ඇ) යම් සාධන පත්‍රයක් ලියා අත්සන් කිරීමේ දී හෝ සත්‍යායනය කිරීමේ දී හෝ සහතික කිරීමේ දී නිර්ව්‍යාජ නොවන හෝ කලින් පාවිච්චි කරන ලද මුද්දරයක් ඒ සාධන පත්‍රයට ගැසුවහොත් හෝ ඒ සාධන පත්‍රයෙහි යොදා අවලංගු කිරීමට සැලැස් වුවහොත් ; හෝ

(ඈ) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ යම් ගාස්තුවක් හෝ දණ්ඩනයක් පළාත් සභාවට අහිමි කිරීමට සැලසුම් කෙරෙන වෙනත් යම් ක්‍රියාවක් කළහොත් ; හෝ

(ඉ) කොමසාරිස්වරයා විසින් 52(2) වන වගන්තිය යටතේ ඔහු වෙත පනවනු ලැබූ යම් නියමයක් අනුව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරිනු ලැබුවහොත් ; හෝ

(ඊ) 52(4) වන වගන්තියෙන් කොමසාරිස්වරයා වෙත පැවරී ඇති බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී කොමසාරිස්වරයාට ප්‍රතිරෝදය පෑම හෝ බාධා කිරීම කරනු ලැබුවහොත්,

ඒ තැනැත්තා මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට වරදකරු වන අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් වරදකරු කරනු ලැබූ විට :-

- (i) ඉහත (ආ) අනුඡේදය යටතේ වරදක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ තැනැත්තා විසින් තමා ළඟ තබා ගන්නා ලද හෝ රඳවා ගන්නා ලද මුද්දර ගාස්තුවට සමාන මුදලකින් සහ රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි මුදලකින් හෝ සමන්විත වන දඩයකට ;
- (ii) ඉහත (ඇ) අනුඡේදය යටතේ වූ වරදක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ තැනැත්තා විසින් ගසන ලද හෝ අවලංගු කරන ලද මුද්දර වල වටිනාකම මෙන් දස ගුණයකට සමාන මුදලකින් සහ රුපියල් පන්දහසක් නොඉක්මවන මුදලකින් සමන්විත වන දඩයකට ;
- (iii) (අ) හෝ (ආ) හෝ (ඉ) හෝ (ඊ) අනුඡේදය යටතේ වූ වරදක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි දඩයකට හෝ ඒ සෑම අවස්ථාවක දීම මාස හයකට නොවැඩි කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීමකට හෝ ඒ දඩය සහ බන්ධනාගාරගත කරනු ලැබීම යන දඬුවම් දෙකටම ඔහු යටත් විය යුතුය.

මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා "මුද්දර" යන්නෙහි ඇලෙන මුද්දර, ලාංඡන මුද්දර හෝ 38(2) වන වගන්තියේ සඳහන් මුද්දර ගාස්තු ගෙවීම පිළිබඳ සහතිකයක් ඇතුළත් වේ.

67. 71 (8) වන වගන්තිය යටතේ තමාට දෙන ලද දැන්වීමක අඩංගු නියමයන්ට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හරින යම් තැනැත්තෙකු වරදකට වරදකරු වන අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි දඩයකට ඔහු යටත් විය යුතුය.

දැන්වීමට අනුකූලව ක්‍රියා කළයුතු බව

68. මේ කොටස යටතේ යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තෙකුට විරුද්ධව නඩුවක් පවරා තිබීම නිසි හෝ එවැනි යම් වරදක් සඳහා දණ්ඩනයක් දඩයක් හෝ බන්ධනාගාර ගත කිරීමක් යම් තැනැත්තෙකුට නියම කර තිබීම නිසි මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ඒ තැනැත්තා විසින් සිදු කරන ලද හෝ සිදු කරනු ලැබිය හැකි යම් මුද්දර ගාස්තුවක් ගෙවීමේ වගකීමෙන් ඒ තැනැත්තා නිදහස් නොවන්නේය.

දණ්ඩන ආදිය සඳහා යම් නඩු කටයුත්තක් තිබුණද, මුද්දර ගාස්තු ප්‍රමාණය හෝ දඩය ගෙවිය යුතු බව

නඩු පැවරීම

69. මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ යම් වරදක් සඳහා නඩුවක් පැවරීම කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමැතිය නොමැතිව නොකළ යුතුය.

සමථයකට පත් කිරීමට කොමසාරිස්වරයාට ඇති බලය

70. සිදුකරන ලද වරදට අදාළ ව්‍යවස්ථානුගත කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ යම් වරදක් කොමසාරිස්වරයා විසින් සමථයකට පත් කරනු ලැබිය හැකි අතර නඩු තීන්දුවක් පෙර යම් නඩු කටයුතු නතර කිරීම හෝ සමථයකට පත් කිරීම ඔහු විසින් කරනු ලැබිය හැකිය.

XXIV වැනි පරිච්ඡේදය

දැන්වීමක් අත්සන් කිරීම භාරදීම සහ එහි වලංගු භාවය

71. (1) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ තක්සේරුකරුවෙකු විසින් දෙනු ලැබිය යුතු සෑම දැන්වීමක්ම අවස්ථාවෝචිත පරිදි කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ තක්සේරුකරුගේ නම සඳහන් විය යුතු අතර කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ තක්සේරුකරුගේ නම යථා පරිදි එවැනි දැන්වීමක මුද්‍රණය කොට හෝ අත්සන් කොට තිබේ නම් ඒ දැන්වීම වලංගු එකක් වන්නේය.

(2) මේ ප්‍රඥප්තිය ප්‍රකාර දෙන ලද සෑම දැන්වීමක්ම යම් තැනැත්තෙකු වෙත පෞද්ගලිකවම භාරදීමෙන් හෝ ඒ තැනැත්තා අවසන්වරට පදිංචිව සිටියේ යැයි දැන ගැනීමට ඇති ස්ථානයට හෝ ඔහු තම ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යන හෝ පවත්වාගෙන ගිය ස්ථානයට භාරදීමෙන් හෝ තැපැල් මගින් යැවීමෙන් හෝ භාර දෙනු ලැබිය හැකිය.

(3) තැපැලෙන් යවනු ලබන යම් දැන්වීමක් එය තැපැලෙන් සාමාන්‍යයෙන් ලැබිය හැකි දිනයට පසු දිනයේ දී භාර දෙන ලද ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(4) තැපැල් මගින් භාර දෙන ලද බව ඔප්පු කිරීමේ දී දැන්වීම අඩංගු ලිපිය යථා පරිදි ලිපිනය ලියා තැපැල් කරන ලද බව ඔප්පු කිරීම ප්‍රමාණවත් වේ.

(5) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා දෙන ලද හෝ නිකුත් කරන ලද යම් දැන්වීමක මුද්‍රණය කරනු ලැබූ හෝ අත්සන් කරනු ලැබූ සෑම නමක්ම හෝ එසේ දෙන ලද හෝ නිකුත් කරන ලද සහතිකයක කරනු ලැබූ සෑම අත්සනක්ම එය දීමට හෝ නිකුත් කිරීමට බලය දෙන ලද තැනැත්තාගේ යයි සලකනු ලබන්නේ නම් ඒ නම සඳහා අධිකරණ සැලකිල්ල ලැබිය යුතුය.

(6) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන වලට අනුකූල යයි සලකනු ලබන දැන්වීමක් තක්සේරුවක් සහතිකයක් හෝ වෙනත් කෘතියක් එහි සාරය හා එලය අනුව මේ ප්‍රඥප්තියේ අරමුණු වලට සහ අර්ථයට අනුකූල වන්නේ නම් හෝ සැලකෙන්නේ නම් සහ ඒ දැන්වීම හෝ සහතිකය දෙනු ලබන හෝ දෙනු ලැබීමට අදහස් කරනු ලබන හෝ එය බලපාන තැනැත්තා කවරේ දැයි පොදු අධ්‍යාපයට හා අවබෝධයට අනුව එහි සඳහන් කොට තිබේ නම් ආකෘතියේ අඩුපාඩුවක් හේතු කොට ගෙන එය නිශ්ප්‍රභා වේ යයි හෝ අවලංගු යයි හෝ අවලංගු කරනු ලැබිය හැකි යයි හෝ එහි අඩංගු යම් වරදක් දෝෂයක් හෝ අත්හැරීමක් හේතු කොට ගෙන ඊට බලපෑමක් ඇති වේ යයි නොසැලකිය යුතුය.

(7) මෙහි (6) වන උපවගන්තියේ ව්‍යාප්තියට භානියක් නොමැතිව ගාස්තු අයකළ යුතු තැනැත්තා වෙත යම් දැන්වීමක් යථා පරිදි භාර දෙනු ලැබ තිබේ නම් ගාස්තු අය කළ යුතු තැනැත්තාගේ නම හෝ පෙළපත් නාමය පිළිබඳව යම් වරදක් ඒ දැන්වීමේ හෝ තක්සේරුවේ තිබේනම් හේතුව නිසා ඒ දැන්වීම හෝ තක්සේරුව දෝෂාභිරෝපණයට පත් කිරීමක් හෝ ඒ කෙරෙහි බලපෑමක් හෝ නොවිය යුතුය.

තොරතුරු ඉල්ලා සිටීමට ඇති බලය

(8) (අ) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පහත දැක්වෙන පරිදි යම් තැනැත්තෙකු වෙත ලිඛිතව දැනුම් දෙන දැන්වීමක් කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ තක්සේරුකරුවකු විසින් දෙනු ලැබිය හැකිය.

- (i) ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් ලේඛණයක් හෝ සාධන පත්‍රයක් ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කාල පරිච්ඡේදය තුළදී එය තමන් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලෙස හෝ ප්‍රේෂණය කරන ලෙස ;
- (ii) ඒ දැන්වීමේ නිශ්චිතව සඳහන් යම් තොරතුරක් සපයන ලෙස ;
- (iii) ඒ දැන්වීමේ නිශ්චිතව සඳහන් යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඒ දැන්වීමේ නිශ්චිතව සඳහන් යම් දිනයක දී සහ වේලාවකදී එසේ සඳහන් ස්ථානයට තමාම පැමිණ සිටින ලෙස හෝ තමා වෙනුවෙන් බලය දෙනු ලැබූ නියෝජිතයකු එවන ලෙස ;

(අ) යම් තොරතුරක් සපයන ලෙස නියම කරමින් (අ) වන වගන්තිය යටතේ යම් තැනැත්තෙකු වෙත දැන්වීමක් භාර දෙනු ලැබූ අවස්ථාවකදී, එවැනි තොරතුරු සැපයීම තහනම් කරන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක ඊට පටහැනිව කුමක් සඳහන් වුවද, ඒ නොතකා ඒ තැනැත්තා විසින් යට කී නියමයන් යට අනුකූලව ක්‍රියා කළ යුතුය.

(ආ) (අ) වන උපවගන්තිය යටතේ දෙනු ලැබූ දැන්වීමකට අනුකූලව පැමිණෙන යම් තැනැත්තෙකු විසින් එසේ පැමිණීම සඳහා යුක්ති සහගත ලෙස දරණු ලැබූ වියදම් කොමසාරිස්වරයා විසින් ඔහුට ගෙවනු ලැබිය හැකිය.

(ඇ) මේ වගන්තියේ "තැනැත්තා" යන්නට බැංකුකරුවකු ද ඇතුළත් වේ.

(9) ඉහත සඳහන් උප වගන්ති යටතේ අවශ්‍යවන උපදෙස් වලට එකඟ නොවන තැනැත්තෙකුට වැරද්දකට වැරදිකරුවෙකු කළයුතු අතර විනිශ්චයකාරවරයෙකු ඉදිරියේ පැවැත්වෙන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසුව රුපියල් පන්දහසකට නොවැඩි දඩයකට යටත් කළ යුතුය.

72. මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ යම් තැනැත්තකු විෂයෙහි පනවනු ලැබිය යුතු යම් දණ්ඩනය මුදල් ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් අභිමතය පාවිච්චි කිරීම කොමසාරිස්වරයා හෝ තක්සේරුකරු වෙත පවරා ඇති අවස්ථාවක දී, ඒ දණ්ඩනය නියම කිරීමට හේතු වූ සියළු අවස්ථානුගත කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පසු අවස්ථාවෝචිත පරිදි කොමසාරිස්වරයා හෝ තක්සේරුකරු විසින් ඒ අභිමතය පාවිච්චි කළ යුතුය.

දණ්ඩන සම්බන්ධයෙන් අභිමතය පාවිච්චි කිරීම

73. (1) යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකු විසින් යම් මුද්දර ගාස්තුවක් හෝ දණ්ඩනයක් ගෙවනු ලැබූ ඇත්තා වූ සහ එකඟත්වයක් නිසා හෝ මේ ප්‍රඥප්තියේ හෝ වෙනත් යම් ප්‍රඥප්තියක විධිවිධාන යටතේ හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තෙකු ඒ සාධන පත්‍ර සම්බන්ධයෙන් මුද්දර ගාස්තු ගෙවීමට යටත් වන අවස්ථාවක එසේ ගෙවන ලද මුද්දර ගාස්තුව හෝ දණ්ඩන මුදල ඒ වෙනත් තැනැත්තාගෙන් ලබා ගැනීමට පළමුව සඳහන් කරන ලද තැනැත්තාට හිමිකම ඇත්තේය.

මුද්දර ගාස්තු හෝ දණ්ඩන ගෙවන තැනැත්තන් විසින් ඇතැම් අවස්ථාවල දී ඒ ගාස්තු හෝ දණ්ඩන ආපසු ලබා ගත හැකි බව

(2) එසේ ලබා ගැනීමේ කාර්ය සඳහා සහතිකයේ සඳහන් තැනැත්තා විසින් සාධන පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් වූ මුද්දර ගාස්තුව ගෙවා ඇති බවට කොමසාරිස්වරයාගේ අත්සන යටතේ වූ සහතිකයක් එහි සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් තීරණාත්මක සහතිකයක් විය යුතුය.

නියෝගයන්

74. (1) ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයන් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් ඒ නියමයේ සඳහන් වන සාධන පත්‍ර වලට මුද්දර ගැසීම සඳහා ඒ නියමයේ විස්තර කොට ඇති මුද්දර පාවිච්චි කළයුතු බව නියම කරනු ලැබිය හැකි අතර එවැනි සාධන පත්‍ර සඳහා මුද්දර ගාස්තු ගෙවීම පිණිස එසේ විස්තර කොට ඇති මුද්දර නොවන වෙනත් මුද්දර යම් තැනැත්තෙකු විසින් පාවිච්චි කිරීම නීත්‍යානුකූල නොවන්නේය.

ඊති

75. (1) අමාත්‍යවරයා විසින් පහත දැක්වෙන කරුණු සියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් සම්බන්ධයෙන් නියෝග සාදනු ලැබිය හැකිය.

(අ) නියම කළයුතු යයි මේ ප්‍රඥප්තියෙන් නියම කර ඇති හෝ බලය දී ඇති යම් කරුණක් ;

(ආ) ලාංඡන මුද්දර මගින් මුද්දර ගාස්තුව ගෙවනු ලැබිය හැකි වන යම් සාධන පත්‍ර ;

(2) මේ වගන්තිය යටතේ සාදනු ලබන සෑම නියෝගයක්ම එය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන දින සිට හෝ නියෝගයෙහි සඳහන් යම් පසු දිනක සිට ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

(3) මේ වගන්තිය යටතේ සාදනු ලබන සෑම නියෝගයක්ම එය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබීමෙන් පසු හැකි ඉක්මනින් අනුමැතිය සඳහා පළාත් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. එසේ අනුමත නොකරන ලද යම් නියෝගයක් එසේ අනුමත නොකරන ලද දින සිට පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ ලෙස සැලකිය යුතු අතර ඒ යටතේ කලින් කරන ලද කිසිවකට ඉන් හානියක් නොවිය යුතුය. නියෝගයක් පරිච්ඡින්න කරනු ලැබූ දිනය ලෙස සැලකෙන දිනය පිළිබඳ නිවේදනයක් ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතුය.

76. (1) මුද්දර ගාස්තුව අයකළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් ලියන සාදන ලියා අත්සන් කරන හෝ සහතික කරන සෑම තැනැත්තෙකුම එම සාධන පත්‍රයේ පාර්ශවකරුවන්ගේ සම්පූර්ණ නම් සහ ලිපිනයන් ප්‍රතිෂ්ඨාව ගෙවීම් දිනය හා ක්‍රමය සහ ඒ සාධන පත්‍රයට මුද්දර ගාස්තුව ගෙවීම කෙරෙහි බලපාන වෙනත් සියළු කරුණු සහ අවස්ථානුගත කරුණු ඒ සම්බන්ධයෙන් අයකළ යුතු මුද්දර ගාස්තුවේ ප්‍රමාණය ද එහි දැක්විය යුතුය.

පැවරුමේ පත්‍රවලට බලපාන කරුණු

(2) පැවරුම් සාධන පත්‍රයක් සහතික කරන සෑම මහජන නොතාරිස්වරයකු විසින් එසේ කිරීමට පෙර මුද්දර ගාස්තුව ගෙවනු ලබන්නේ යම් වටිනාකමක් මත ද, ඒ වටිනාකම පවරනු ලබන දේපලෙහි වටිනාකම වන බවට සැහීමට පත්වීම සඳහා සියළු යුක්ති සහගත පියවර ගත යුතුය.

(3) ඇලෙන මුද්දර භාවිතා කරනු ලබන යම් සාධන පත්‍රයක් සහතික කරන සෑම මහජන නොතාරිස්වරයකුම විසින් ඒ සාධන පත්‍රයට නියමිත විස්තරයෙන් සහ වටිනාකමින් යුක්ත මුද්දර ඇලවිය යුතු අතර මේ ප්‍රඥප්තියෙහි විධාන කරනු ලැබ ඇති ආකාරයට ඒවා අවලංගු කොට ඒ සාධන පත්‍රයෙහි ඇල වූ මුද්දර ගණන සහ ඒවායේ වටිනාකම ඔහුගේ සහතික කිරීමෙහි සඳහන් කළ යුතුය.

(4) යම් සාධන පත්‍රයක් වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තුව 38(2) වන හෝ 38(3) වන වගන්තියේ දක්වා ඇති ආකාරයට ගෙවා ඇති අවස්ථාවක බැංකුව විසින් 38(2) වන වගන්තිය යටතේ නිකුත් කරන ලද ගෙවීම් පිළිබඳ සහතිකය විධිමත් පරිදි ඒ ඒ සාධන පත්‍රයේ අනුපිටසනට අලවා ඇති බව හෝ 38(3) වන වගන්තියේ දක්වා ඇති ආකාරයෙන් කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ සාධන පත්‍රය පිටසන් කරනු ලැබ ඇති බව ඒ සාධන පත්‍රය සහතික කරන මහජන කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ සහතිකයේ සහතික කළ යුතුය.

ඊ. කොටස

XXV වැනි පරිච්ඡේදය

අභියාචනා

පළාත් කොමසාරිස්වරයා වෙත අභියාචනා ඉදිරිපත් කිරීම

77. (1) පළාත් තක්සේරුකරුවකු විසින් යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් කරනු ලැබූ තක්සේරුවකින් හෝ අතිරේක තක්සේරුවකින් හෝ මේ ප්‍රඥප්තියේ 1 වන කොටස යටතේ පනවනු ලබන යම් දණ්ඩනයකින් හෝ 60 වන වගන්තිය යටතේ දෙනු ලැබූ මත ප්‍රකාශයකින් හෝ 2 වන කොටසේ 55(1) (අ) වන වගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ නියමයකින් අතෘප්තියට පත් යම් තැනැත්තෙකු විසින් අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ තක්සේරුවට අතිරේක තක්සේරුවට අතිරේක තක්සේරුව දණ්ඩනය මත හෝ නියමය පිළිබඳ දැන්වීම තමාට ලැබී දින තිහක් ඇතුළත දී කොමසාරිස්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකිය. ඒ අභියාචනය තීරණය කිරීම පොරොත්තුවෙන් පිරිවැටුම් බද්ද හෝ මුද්දර ගාස්තුව හෝ ඉන් යම් කොටසක් හෝ ගෙවීම නතර කළ යුතු බවට කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබුවහොත් මිස, ඒ තැනැත්තා විසින් ඔහුගේ අභියාචනය ගැන නොතකා ඒ තක්සේරුවෙන්, අතිරේක තක්සේරුවෙන් හෝ මතය මගින් හෝ නියම කරනු ලැබූ නැතහොත් පනවනු ලැබූ යම් දණ්ඩනයක් සමඟ ගෙවිය යුතුය. කොමසාරිස්වරයා විසින් ඉහත සඳහන් පරිදි වූ නියමයන් කරනු ලැබූ විට නවත්වනු ලැබූ පිරිවැටුම් බද්ද මුද්දර ගාස්තුව හෝ එහි යම් කොටසක් හිඟ තබා ඇති සේ නොසලකනු ලැබිය යුතුය.

එසේ වුවද ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම, රෝගාතුර වීම හෝ වෙනත් යුක්ති සහගත හේතුවක් නිසා නියමිත කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී අභියාචනය කිරීමට අභියාචකට නොහැකි වී තිබූ බවට කොමසාරිස්වරයා සැහීමකට පත් වුවහොත් අභියාචනය ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වූ කාලය කොමසාරිස්වරයා විසින් දීර්ඝ කරනු ලැබිය හැකිය.

(2) සෑම අභියාචනයක්ම කොමසාරිස්වරයා අමතා ලියවිල්ලකින් වූ පෙත්සමක් මගින් ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර ඒ අභියාචනයට හේතු අඩුලුහුඬුවක් නොමැතිව එහි සඳහන් කළ යුතුය.

(3) තක්සේරුව හෝ අතිරේක තක්සේරුව කර ඇත්තේ වාර්තාවක් නොසැපයීමේ හේතුවෙන් වන අවස්ථාවකදී, යථා පරිදි සකස් කරන ලද වාර්තාවක් ද සමඟ අභියාචන පෙත්සම ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතුය.

(4) (1) (2) සහ (3) වන උපවගන්ති වල විධිවිධාන වලට අනුකූල නොවන සෑම අභියාචනය පෙත්සමක්ම වලංගු අභියාචන පෙත්සමක්ම නොවන්නේය.

(5) වලංගු අභියාචන පෙත්සමක් ලැබුණු විට තක්සේරුකරුවකුගේ මාර්ගයෙන් වැඩිදුරටත් විමර්ශනයක් පැවැත්වීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් කටයුතු යෙදිය යුතු අතර ඒ විමර්ශනය කෙරී ගෙන යන අතරතුර දී, ඒ අභියාචන පෙත්සමේ සඳහන්ව කාරණා සම්බන්ධයෙන් එකඟත්වයකට පැමිණියහොත් තක්සේරුව පිළිබඳ අවශ්‍ය ගැලපීම් කිරීම හෝ මතයේ නැතහොත් දැන්වීමේ සඳහන් මුදල් ප්‍රමාණය ඒ අනුව සංශෝධනය කරනු ලැබිය යුතුය.

(6) 5 වන උපවගන්තිය සලස්වා ඇති විධිවිධාන වල ආකාරයට අභියාචක සහ තක්සේරුකරු අතර එකඟ වීමක් ඇති නොවූ අවස්ථාවක කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචනය විභාග කිරීමට වේලාවක් සහ ස්ථානයක් නියම කළ යුතුය.

(7) සෑම අභියාචකයකුම අභියාචනය විභාග කිරීම සඳහා නියම කරනු ලැබූ වේලාවෙහි සහ ස්ථානයෙහි කොමසාරිස්වරයා ඉදිරියේ පැමිණ සිටිය යුතුය. අභියාචකට පෞද්ගලිකව හෝ බලයලත් නියෝජිතයකුගේ මාර්ගයෙන් හෝ අභියාචනය පිළිබඳ විභාගයට පෙනී සිටිය හැකිය. අභියාචනයක් පිළිබඳ විභාගය සඳහා සුදුසු යයි කොමසාරිස්වරයා අදහස් කරන වේලාවකදී සහ ස්ථානයක දී පැවැත්වීම පිණිස ඒ විභාගය ඔහු විසින් කලින් කල අඩාලව කල් තැබිය හැකිය. අභියාචක වෙනුවෙන් බලයලත් නියෝජිතයකු පැමිණ සිටින යම් අවස්ථාවක කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචනය පිළිබඳ විභාගය අඩාලව කල් තැබිය හැකි අතර අභියාචනය ගැන තීරණයක් කිරීම සඳහා අභියාචක පෞද්ගලිකව පැමිණ සිටීම අවශ්‍ය යයි ඔහු සලකන්නේ නම්, අඩාලව කල් තැබූ අභියාචනය පිළිබඳ විභාගය සඳහා නියම කර ඇති වේලාවේ සහ ස්ථානයේ අභියාචක පෞද්ගලිකව පැමිණ සිටිය යුතු යයි ද ඔහු විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකිය. අභියාචනය පිළිබඳ විභාගය සඳහා හෝ අඩාලව කල් තැබූ විභාගය සඳහා නියම කරනු ලැබූ වේලාවේ සහ ස්ථානයේ පැමිණ සිටීම අභියාචක විසින් හෝ ඔහුගේ බලයලත් නියෝජිතයා විසින් හෝ පැහැර හරිනු ලැබුවහොත් හෝ පෞද්ගලිකව පැමිණ සිටින ලෙස කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචකට නියම කරනු ලැබූ විට එසේ පැමිණ සිටීම ඔහු විසින් පැහැර හරිනු ලැබුවහොත් කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචනය නිශ්චයා කරනු ලැබිය හැකිය.

එසේ වුවද, ඒ අභියාචනය පිළිබඳ විභාගයේ දී හෝ අඩාලව කල් තැබූ විභාගයක දී තමාට හෝ තමාගේ බලයලත් නියෝජිතයාට නිසි පරිදි පැමිණ සිටීමට නොහැකි වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ නොසිටීම, රෝගාතුරු භාවය හෝ වෙනත් නොවැළැක්විය හැකි හේතුවක නිසා බව අභියාචක විසින් ඒ අභියාචක නිශ්චයා කරනු ලැබීමෙන් පසු යුක්ති සහගත කාලයක් ඇතුළත කොමසාරිස්වරයාට ඒත්තු ගැන්වුවහොත්, ඔහු විසින් නිශ්චයා කිරීමේ නියමය ඉවත් කොට අභියාචනයේ විභාගය සඳහා වේලාවක් සහ ස්ථානයක් නියම කළ හැකිය.

(8) අභියාචනය සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි දිය හැකි යැයි කොමසාරිස්වරයා සලකන යම් තැනැත්තෙකු තමා ඉදිරියට කැඳවීමේ බලය කොමසාරිස්වරයාට ඇති අතර කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තා දිවුරුම් සිට හෝ අත් ලෙසකින් හෝ විභාග කරනු ලැබිය හැකිය. එසේ පැමිණ සිටීමේ දී ඒ තැනැත්තා විසින් අවශ්‍යයෙන්ම දරන ලද යම් යුක්ති සහගත වියදමක් ලබාගැනීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් ඔහුට ඉඩදිය හැකිය.

(9) යම් අභියාචකයක් පිළිබඳව තම තීරණය කිරීමට පෙර යම් තැනැත්තකු වෙත ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් කිරීමෙන් ඒ තැනැත්තා සන්නකයෙහි තිබෙන්නා වූ ද, ඒ දැන්වීමෙහි සඳහන් කරනු ලබන්නාවූ ද යම් ඔප්පු, පිඹුරු නාමලේඛණ, සාධන පත්‍ර, පොත්, ගිණුම්, තොග ලැයිස්තු, වෙක්පත්, විගණන වාර්තා හෝ තක්සේරු වාර්තා හෝ වෙනත් ලේඛණ ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිත කාලසීමාව ඇතුළත පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලෙස කොමසාරිස්වරයා වෙත එවන ලෙස ඒ තැනැත්තාට නියම කිරීමට අවශ්‍ය යයි කොමසාරිස්වරයා සලකන්නේ නම්, ඔහු විසින් එසේ කල හැකිය.

(10) අභියාචනය සම්බන්ධයෙන් අභියාචකගේ හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තෙකුගේ සාක්ෂි කොමසාරිස්වරයා විසින් විභාග කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ සාක්ෂි පිළිබඳව වාර්තාවක් තබාගැනීම හෝ තබා ගැනීමට සැලැස්වීම හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් කළ යුතුය.

(11) මේ වගන්තිය යටතේ අභියාචකයක් තීරණය කිරීමේ දී අභියාචනය කරනු ලැබ ඇත්තේ යම් මතයකට විරුද්ධව ද, ඒ මතය කොමසාරිස්වරයා විසින් ස්ථිර කිරීම හෝ සංශෝධනය කිරීම හෝ කළ හැකිය. නැතහොත් අභියාචනය කරනු ලැබ ඇත්තේ දැන්වීමේ සඳහන් යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් සම්බන්ධයෙන් ද, ඒ මුදල කොමසාරිස්වරයා විසින් ස්ථිර කිරීම, අඩුකිරීම, වැඩිකිරීම හෝ අවලංගු කිරීම කළ හැකි ය. අනතුරුව කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචනය පිළිබඳ තම තීරණය අභියාචකට ලියවිල්ලකින් දැනුම් දිය යුතුය.

(12) අභියාචනයක් අවසාන වශයෙන් තීරණය කළ විට හෝ 1 වන උපවගන්තිය යටතේ රඳවා ගනු ලැබූ යම් පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් හෝ ගෙවිය යුතු යයි මුල් තක්සේරුව මගින් පිරිවැටුම් බද්ද නැතහොත් මුද්දර ගාස්තුව වැඩි යයි කොමසාරිස්වරයා විසින් නියමයක් කරනු ලැබූ විට, එවැනි යම් පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ පිරිවැටුම් බද්දක ශේෂයක් ගෙවිය යුතු කවර දිනක දී ද, නැතහොත් කවර දිනයකට පෙර ද, යන්න කොමසාරිස්වරයා විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් අභියාචක වෙත දැනුම් දිය යුතුය. එසේ නොගෙවනු ලැබූ යම් පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක්, පැහැර හැර ඇති පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(13) යම් තක්සේරුවකට හෝ මතයකට හෝ නියමයකට විරුද්ධව අභියාචකයක් ඉදිරිපත් කර ඇති අවස්ථාවක දී, දැන්වීමෙහි සඳහන් යම් පිරිවැටුම් බද්දක් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් ගෙවීම 1 වන උපවගන්තිය යටතේ රඳවාගෙන ඇති විටක, ඒ අභියාචනය පිළිබඳව පරීක්ෂණය පවත්වන අතරතුරේ දී හෝ ඒ අභියාචනය විභාග කරන අතරතුරේ දී, ඒ තක්සේරුව පිළිබඳව අභියාචක වෙත දෙනු ලැබූ ලිඛිත නිවේදනයේ සඳහන් නියමය සම්බන්ධයෙන් පිරිවැටුම් බද්ද වශයෙන් හෝ මුද්දර ගාස්තුව වශයෙන් එක්තරා මුදල් ප්‍රමාණයක් තමන් විසින් ගෙවිය යුතු බව නැතහොත් ගෙවන්නට සිදුවිය හැකි බවට අභියාචක එකඟ වුවහොත් දැන්වීමෙහි සඳහන් දිනයේ දී හෝ ඊට පෙර, ඒ මුදල ගෙවන ලෙස කොමසාරිස්වරයා විසින් ඔහුට නියම කරනු ලැබිය හැකිය. එසේ නොගෙවනු ලැබූ යම් මුදල් ප්‍රමාණයක් හිඟ හිට ඇති මුදලක් සේ සලකනු ලැබිය යුතුය.

XXVI වන පරිච්ඡේදය

සමාලෝචන මණ්ඩලය වෙත අභියාචනා කිරීම

සමාලෝචන මණ්ඩලයේ සංයුතිය

78. (1) මෙහි මින්මතු විධිවිධාන සලකා ඇති ආකාරයෙන් අභියාචනා විභාග කිරීමේ කාර්යය සඳහා අමාත්‍යවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතු සාමාජිකයන් පස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත (මෙහි මින් මතු "මණ්ඩලය" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) සමාලෝචන මණ්ඩලයක් විය යුතුය. එසේ පත් කරන ලද මණ්ඩලයේ සෑම සාමාජිකයකුම අවුරුදු තුනක් නොඉක්මවන කාලයක් සඳහා ධුරය දැරිය යුතුය. එහෙත් ඔහු නැවත පත් කරනු ලැබීම සඳහා සුදුස්සෙක් වන්නේය. අමාත්‍යවරයා විසින් සාමාජිකයෙකු, සභාපතිවරයා වශයෙන් පත්කරනු ලැබිය යුතුය.

(2) මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයෙකු විය යුතු අතර ඔහු අමාත්‍යවරයා විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතුය.

(3) සභාපතිවරයා විසින් නම් කරනු ලැබූ කවර හෝ සාමාජිකයන් තිදෙනෙකු විසින් යම් අභියාචනයක් විභාග කළ හැකිය.

(4) පළාත් කොමසාරිස්වරයාගේ ඉල්ලීම පිට මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයා විසින් මණ්ඩලයේ රැස්වීමක් කැඳවිය යුතුය.

(5) මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන්ගේ සහ ලේකම්වරයාගේ පාරිශ්‍රමිකය අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කළ යුතුය.

සමාලෝචන මණ්ඩලය වෙත අභියාචනා කිරීම

79. (1) කොමසාරිස්වරයා වෙත 77 වන වගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ අභියාචනයක් පිළිබඳව ඔහු විසින් කරනු ලැබූ තීරණයකින්, අතෘප්තියට පත් වූ යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ තීරණය සම්බන්ධයෙන් තමා අතෘප්තියට පත් වූ බව කොමසාරිස්වරයා වෙත ලියවිල්ලකින් දන්වනු ලැබිය හැකිය. එවැනි සෑම දැන්වීමක් ම තීරණයේ දින සිට එක් සතියක් ඇතුළත කරනු ලැබිය යුතුය.

(2) එවැනි සෑම අභියාචනයකම,

(අ) අභියාචනය කරනු ලබන්නේ කොමසාරිස්වරයාගේ යම් තීරණයකට විරුද්ධව ද, ඒ තීරණයේ පිටපතක් සමග විය යුතුය.

(ආ) ඊට විරුද්ධ අභියාචනය කරනු ලබන්නේ යම් හේතු සම්බන්ධයෙන් ද, එම හේතු සංක්ෂිප්ත වශයෙන් දැක්විය යුතුය.

තවද,

(ඇ) මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයාට භාර දෙනු ලැබිය යුතුය.

පළාත් කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචන සමාලෝචන මණ්ඩල වලට යොමු කළ හැකිය

80. කොමසාරිස්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද යම් වලංගු අභියාචනයක් ඔහු විසින් සමාලෝචනය මණ්ඩලයට යොමු කළ හැකි අතර මණ්ඩලය විසින් ඒ අභියාචනය විභාග කොට තීරණය කළ යුතුය. තවද, ඒ අනුව එසේ යොමු කරන ලද යම් අභියාචනයක් විභාග කොට තීරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් 81 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අදාළ විය යුතුය.

81. (1) අභියාචනා පෙන්සමක් ලැබීමෙන් පසුව හැකි ඉක්මනින් මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයා විසින් අභියාචනය විභාග කිරීම සඳහා දිනයක්, වේලාවක් සහ ස්ථානයක් නියම කළ යුතුය. තවද, අභියාචක සහ කොමසාරිස්වරයා යන දෙදෙනාටම ඒ පිළිබඳව දින දහ හතකර දැන්වීමක් දෙනු ලැබිය යුතුය.

සමාලෝචන මණ්ඩලය විසින් අභියාචනා නිශ්චය කිරීම

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීමක් ලැබුන විට 77(10) වන වගන්තිය යටතේ පවත්වා ගෙන යනු ලබන සාක්ෂි වාර්තාවේ පිටපතක්, කොමසාරිස්වරයා විසින් මණ්ඩලයට ප්‍රේෂණය කළ යුතුය.

(3) අභියාචනයක් විභාග කිරීමේ දී සෑම අභියාචකයකු විසින් ම පෞද්ගලිකව හෝ බලයලත් නියෝජිතයකු මගින් හෝ පැමිණ සිටිය යුතුය. අභියාචක පෞද්ගලිකව පැමිණ සිටීම හැකි කිරීමට අවශ්‍ය යයි මණ්ඩලය විසින් කල්පනා කරනු ලබන යම් කාලයක් සඳහා මණ්ඩලය විභාගය කල් තබනු ලැබිය හැකිය.

(4) යම් අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ තක්සේරුවකට, මතයකට නැතහොත් නියමයකට විරුද්ධව ද, ඒ තක්සේරුව කරනු ලැබූ හෝ මතය දෙනු ලැබූ හෝ නියමය පනවනු ලැබූ තක්සේරුකරු හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් බලය දෙනු ලැබූ වෙනත් යම් තැනැත්තකු, ඒ අභියාචන විභාග කරනු ලබන මණ්ඩලයේ රැස්වීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් තීරණය කරන ලද තක්සේරුව සනාථ කිරීමෙහි ලා පැමිණ සිටිය යුතුය.

(5) අවස්ථාවෝචිත පරිදි අභියාචනයේ දී හෝ නැතහොත් 80 වන වගන්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් යොමු කරනු ලැබූ විට, කොමසාරිස්වරයා විසින් ස්ථිර කරනු ලැබූ තක්සේරුව, මතය හෝ නියමය අධික බව හෝ වැරදි සහගත බව ඔප්පු කිරීමේ බර අභියාචක වෙත පැවරෙන්නේය.

(6) සියළු අභියාචනා රහසිගතව විභාග කළ යුතුය.

(7) අභියාචන සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි දීමට හැකි යැයි මණ්ඩලය විසින් සලකනු ලබන යම් තැනැත්තකුට විභාගයේ දී පැමිණ සිටීමට සිතාසි නිකුත් කිරීමට මණ්ඩලයට බලය ඇත්තේය. තවද, සාක්ෂිකරුවකු වශයෙන් දිවුරුම් මත හෝ අන්‍යාකාරයකින් ඔහු විභාග කරනු ලැබිය හැකිය. එසේ පැමිණ සිටින යම් තැනැත්තෙකුට එසේ පැමිණ සිටීමේ ඔහු විසින් අවශ්‍යයෙන් දරන ලද යුක්ති සහගත වියදම් කිසිවකට මණ්ඩලය විසින් ඉඩ දෙනු ලැබිය හැකිය.

(8) මණ්ඩලයේ කැමැත්ත සහ මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලබන යම් නියමයක් මත හැර කොමසාරිස්වරයා ඉදිරියේ ඉදිරිපත් කරනු නොලැබූවා වූ යම් ලේඛණයක් ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ කොමසාරිස්වරයා ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙනු නොලැබූවා වූ යම් සාක්ෂිකරුවෙකුගේ සාක්ෂි හෝ කොමසාරිස්වරයා ඉදිරියේ වූ විභාගයේ දී එවකටත් වාර්තා ගත කරනු ලැබූවා වූ යම් සාක්ෂිකරුවකුගේ සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමට මණ්ඩලය විසින් විභාගයේ දී අභියාචකට ඉඩ දෙනු නොලැබිය යුතුය.

(9) අභියාචන විභාගයේ දී මණ්ඩලය විසින් (8) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන වලට යටත්ව වාචික වුවද නැතහොත් ලේඛණ ගත වුවද ගෙන හැර දක්වන ලද සාක්ෂි කිසිවක් ආවේශ්‍ය කිරීම හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම මණ්ඩලය විසින් කළ හැකි අතර සාක්ෂි ආවේශ්‍ය කිරීමට අදාළ සාක්ෂි ආඥාපනතේ විධිවිධාන අදාළ නොවිය යුතුය.

(10) අභියාචනා විභාග කිරීමෙන් පසුව අවස්ථාවෝචිත පරිදි අභියාචනය මත හෝ 82 වන වගන්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් යොමු කරනු ලැබූ පරිදි කොමසාරිස්වරයා විසින් තීරණය කරන ලද තක්සේරුව මණ්ඩලය විසින් ස්ථිර කිරීම, අඩු කිරීම, වැඩි කිරීම හෝ නිශ්ප්‍රභා කිරීම කළ හැකිය. නැතහොත් එම විෂය ඒ පිළිබඳ මණ්ඩලයේ මතය සමග කොමසාරිස්වරයා වෙත ප්‍රේෂණය කළ හැකිය. මණ්ඩලය විසින් විෂයයන් එසේ ප්‍රේෂණය කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක මණ්ඩලයේ මතය අනුව අවශ්‍ය පරිදි කොමසාරිස්වරයා විසින් තක්සේරුව ප්‍රතිශෝධනය කළ යුතුය. මණ්ඩලයේ තීරණය අභියාචකට සහ කොමසාරිස්වරයාට ලියවිල්ලකින් දැන්විය යුතුය.

(11) (10) වන වගන්තිය යටතේ මණ්ඩලය විසින් ඒ තක්සේරුව සම්බන්ධයෙන් අඩු කිරීමක් හෝ නිශ්ප්‍රභා කිරීමක් කරනු නොලබන අවස්ථාවක රුපියල් පන්සියක් නොඉක්මවන මුදලක් මණ්ඩලයේ ගාස්තු ගෙවීමට මණ්ඩලය විසින් අභියාචකට නියම කළ හැකි අතර එය තක්සේරුවෙන් අය කරනු ලබන බද්දට එකතු කොට ඒ සමග අයකර ගනු ලැබිය යුතුය.

XXVII වැනි පරිච්ඡේදය

පළාතේ මහාධිකරණයට කරනු ලබන අභියාචනා

82. (1) මණ්ඩලයේ තීරණය අවසානත්මක විය යුතුය. එසේ වුවද නීති ප්‍රශ්නයක් පිළිබඳ අභියාචනා අධිකරණ බලය ඇති උතුරු පළාතේ මහාධිකරණයේ මතය ලබා ගැනීම සඳහා එකී තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිලිමත් කරනු ලෙස අභියාචක විසින් හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ මණ්ඩලය වෙත ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කළ හැකිය. ඒ ඉල්ලීම මණ්ඩලයේ තීරණය අවස්ථාවෝචිත පරිදි කොමසාරිස්වරයා වෙත හෝ අභියාචක වෙත ලියවිල්ලකින් දැනුම් දෙන ලද දින සිට එක් මාසයක් ඇතුළත ලියවිල්ලකින් මණ්ඩලයේ ලේකම්වරයා වෙත භාර දෙනු ලැබුවහොත් මිස එය භාර නොගත යුතුය. අභියාචක මේ සඳහා රුපියල් දෙසිය පනහක ගාස්තුවක් ද ගෙවිය යුතුය. කොමසාරිස්වරයා විසින් මේ ගාස්තුව ගෙවිය යුතු නැත.

නීති ප්‍රශ්නයක් මත අභියාචනා අධිකරණයට අභියාචනා

(2) මණ්ඩලය විසින් තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිලිමත් කිරීමේ දී එහි සිද්ධි ද, මණ්ඩලයේ තීරණය ද, බදු මුදල් රුපියල් පන්දහසක් ඉක්මවන අවස්ථාවක ප්‍රස්තුත බදු මුදල ද සඳහන්ව තිබිය යුතු අතර ඒ තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකිලිමත් කරන ලෙස මණ්ඩලයෙන් ඉල්ලා සිටින පාර්ශවකරු විසින් ඒ තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකරන ලද සහ අත්සන් කරන ලද විට එය තමා වෙත ලැබීමෙන් දින දහ හතරක් ඇතුළත මහාධිකරණය වෙත යවනු ලැබිය යුතුය.

(3) 1982 අංක 43 දරන මුද්දර ආඥාපනතේ විධිවිධාන අදාළ කිරීමේ කාර්යය සඳහා :-

(අ) අභියාචනාධිකරණය වෙත මේ වගන්තිය යටතේ ඉදිරිපත් කරන ලද එකී තීරණයට අදාළව කරුණු සැලකිලිමත් පිළිබඳව මහාධිකරණය ඉදිරියේ පැවැත්වුණු හෝ එවැනි කරුණු සැලකිලිමත් පිළිබඳව කරන ලද විභාගයක තීරණයක් පිළිබඳව හෝ ඒ පිළිබඳව අවසානයක් කිරීම පිළිබඳව පවත්වනු ලැබූ සියළු නඩු කටයුතු රුපියල් පන්දහසක වටිනාකමකින් යුක්ත හෝ කරන ලද තීරණ පිළිබඳව කරුණු සැලකිලිමේ දී, මණ්ඩලය විසින් ප්‍රස්තුත බදු මුදල වශයෙන් සඳහන් කරනු ලැබූ වැඩි මුදලක වටිනාකමින් යුක්ත අභියාචනාධිකරණය ඉදිරියෙහි වූ සිවිල් නඩු කටයුතු ලෙස සැලකිය යුතුය.

(ආ) එසේ කරන ලද තීරණ පිළිබඳ සෑම කරුණු සැලකිලිමත් ම මණ්ඩලය විසින් ඊට අමුණන ලැබූ පොත්, ලේඛණ සහ ලියවිලි ද සමග මහාධිකරණය ඉදිරියෙහි වූ සිවිල් නඩු කටයුතු වල තනි ඒකකයක් ලෙස සැලකිය යුතුය.

(ඇ) කොමසාරිස්වරයා අභියාචක වන්නේ නම්, ඔහු නිල බලය අනුව නඩුවක් පවරන රජයේ නිලධාරියෙකු වශයෙන් ද නැතහොත් ඔහු අභියාචනයක වගඋත්තරකරු වන්නේ නම්, ඔහු නිල බලයෙන් නඩුවක් පවරනු ලැබූ රජයේ නිලධාරියෙකු වශයෙන් ද සලකනු ලැබිය යුතුය.

(4) අභියාචනාධිකරණය වෙත තීරණයට අදාළ කරුණු සැලකරන ලෙස ඉල්ලා සිටින පාර්ශවකරු විසින් ඒ කරුණු සැලකිලිම එසේ කරනු වේලාවෙහි හෝ ඊට පෙර ස්වකීය ඉල්ලීමෙන් කරුණු සැලකිලිමත් කරනු ලැබූ බව දන්වමින් ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් අනික් පාර්ශවකරු වෙත යැවිය යුතු අතර එකී කරුණු සැලකිලිමෙහි පිටපතක් ද ඒ පාර්ශවකරු වෙත සැපයිය යුතුය.

(5) යම් කරුණු සැලකිලිමත් සංශෝධනය කිරීම පිණිස මහාධිකරණයේ යම් විනිශ්චකාරවරයකු විසින් මණ්ඩලය වෙත එය ආපසු යවනු ලැබිය හැකි අතර ඒ අනුව කරනු සැලකිලිම මණ්ඩලය විසින් සංශෝධනය කළ යුතුය.

(6) මහාධිකරණයෙහි එක් විනිශ්චකාරවරයකු හෝ ඊට වැඩි ගණනක් විසින් එකී කරනු සැලකිලිමෙන් උද්ගතවන යම් නීති ප්‍රශ්නයක් විභාග කොට තීරණය කළ හැකි අතර ඒ ප්‍රශ්නය පිළිබඳව අධිකරණය එළඹී තීරණය සම්බන්ධයෙන් අභියාචනය කරනු ලැබුවේ යම් මතයකට විරුද්ධව ද, ඒ මතය ස්ථිර කිරීම හෝ සංශෝධනය කිරීම ඒ අනුව කළ හැකි අතර මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරනු ලැබූ තක්සේරුව හෝ දැන්වීම සම්බන්ධයෙන් ස්ථිර කිරීමක්, අඩු කිරීමක්, වැඩි කිරීමක් හෝ නිශ්ප්‍රභා කිරීමක් කල හැකිය. නැතහොත් ඒ පිළිබඳව අධිකරණයේ මතය සමග සැල කරනු ලැබූ කාරණය මණ්ඩලය වෙත ප්‍රේෂණය කරනු ලැබිය හැකිය.

(7) මහාධිකරණය ඉදිරියේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක දී මහාධිකරණයෙහි ගාස්තු සම්බන්ධයෙන් ද, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ගෙවනු ලැබූ මුදල සම්බන්ධයෙන් සුදුසු යයි අධිකරණ සලකන ආඥාවක් අධිකරණ විසින් කරනු ලැබිය හැකිය.

(8) (6) වන උපවගන්තිය යටතේ මහාධිකරණය විසින් කරනු ලැබූ යම් ආඥාවකට විරුද්ධව කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ වෙනත් යම් පාර්ශවකරුවකු විසින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත අභියාචනය කිරීමට හැකි කිරීමේ කාර්ය සඳහා සහ මහාධිකරණයේ ආඥාවකට විරුද්ධව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත අභියාචනය කිරීමට අදාළ යම් ලිඛිත නීතියක විධිවිධාන අදාළ කිරීමේ කාර්ය සඳහා :-

(අ) (6) වන උපවගන්තිය යටතේ මහාධිකරණය විසින් කරන ලද ආඥාවක් සහ ඒ සමග (7) වන උපවගන්තිය යටතේ ඒ අධිකරණය විසින් කරන ලද යම් ආඥාවක් පළාත් කොමසාරිස්වරයා සහ ඒ වෙනත් පාර්ශවකරු අතර වූ සිවිල් නඩුවක දී මහාධිකරණ විසින් කරන ලද අවසාන නඩු තීන්දුවක් ලෙස සැලකිය යුතුය.

(ආ) ඒ සිවිල් නඩුවේ ප්‍රස්තුත කාරණයෙහි වටිනාකම රුපියල් පන් දහසක් ලෙස සැලකිය යුතුය.

එසේ වුවද, මණ්ඩලය විසින් ප්‍රස්තුත බදු මුදල් ප්‍රමාණය වශයෙන් රුපියල් පන් දහසකට වැඩි ප්‍රමාණයක් කරන ලද කරුණු සැලකිලිමෙහි දක්වා ඇති අවස්ථාවක ඒ සිවිල් නඩුවෙහි ප්‍රස්තුත කාරණයෙහි වටිනාකම එසේ දක්වා ඇති වැඩි ප්‍රමාණය ලෙස සැලකිය යුතුය.

තවද,

(අ) එවැනි යම් අභියාචනයක් සම්බන්ධයෙන් එවැනි යම් ලිඛිත නීතියකින් නියමිත යම් මුදලක් තැන්පත් කරන ලෙස හෝ යම් ගාස්තුවක් ගෙවන ලෙස හෝ යම් ඇපයක් තබන ලෙස කොමසාරිස්වරයාට නියම කරනු නොලැබිය යුතුය.

XXVIII වැනි පරිච්ඡේදය

බද්ධ අයකර ගැනීම

83. (1) මේ පරිච්ඡේදයේ "බද්ද" යන්නෙහි "පිරිවැටුම් බද්දක්" සහ මුද්දර ගාස්තුවක් ඒ "පිරිවැටුම් බද්දට" හෝ "මුද්දර ගාස්තුවට" එකතු කරන ලද යම් මුදලක් සහ මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ දරන ලද කවර වූ යම් දඩ දණ්ඩන මුදල් ගාස්තු හෝ වියදම් ඇතුළත් වේ.

නියමිත දිනට නොගෙවන ලද බද්ද පැහැර හරින ලද බද්දක් ලෙස සැලකෙන බව

(2) 12 වන වගන්තිය හෝ 55(1) (අ) වන වගන්තිය යටතේ වූ යම් දැන්වීමක් මගින් ගෙවීමට නියමිත බදු මුදල, ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් දිනයට පෙර ගෙවිය යුතු අතර එසේ නොගෙවන ලද බද්දක් පැහැර හරිනු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(3) 12 හෝ 13 වන වගන්තිය යටතේ හෝ 55(1) (අ) වගන්තිය යටතේ සෑම කාර්තුවක් තුළ ගෙවිය යුතු බද්ද, එහි සඳහන් දින හෝ ඉන් පෙර ගෙවනු නොලැබූ අවස්ථාවක, ඒ බද්ද සහ බද්දෙන් 10% ක් සහ ගෙවීම නොකළ සෑම මාසයක් සඳහා පැහැර හැර ඇති බද්දෙන් 2% ක් දණ්ඩන මුදලක් පැහැර හරිනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර බද්ද ගෙවීමට යටත් තැනැත්තා ගෙවීම පැහැර හැර ඇති තැනැත්තෙකු ලෙස සැලකිය යුතුය.

එසේ වුවද දණ්ඩන මුදලක් ලෙස ගෙවිය යුතු මුළු මුදල ගෙවීම පැහැර හරින ලද ගාස්තුවෙන් 50% ක් නොඉක්ම විය යුතුය.

(4) යම් අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර ඇති විටක, ඒ අභියාචනයේ තීරණය ලැබෙන තෙක් යම් බද්දක් හෝ එහි යම් කොටසක් ගෙවීම අත්හිටුවා තබන ලෙස කොමසාරිස්වරයා නියම කළ හොත් මිස, ඒ අභියාචනය නොතකා එය ගෙවිය යුතුය. එවැනි නියමයක් කරන ලද විටක එසේ ගෙවීම අත්හිටුවා තබන ලද බද්ද පැහැර හරින ලද්දක් ලෙස නොසැලකිය යුතුය.

(5) (4) වන උපවගන්තිය යටතේ ගෙවීම අත්හිටුවා තබන ලද බද්ද හෝ එහි යම් කොටසක් ලබා ගැනීමට නොහැකිවීමට ඉඩ ඇති බව හෝ අභියාචක තම අභියාචනයෙහි කටයුතු අයුක්ති සහගත ලෙස ප්‍රමාද කරන බව හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක, ඔහු විසින් ඒ උපවගන්තිය යටතේ කළ නියමය ප්‍රත්‍යාදීෂ්ට කොට අවස්ථානුකූලව අවශ්‍ය යයි ඔහුට පෙනී යන යම් අළුත් නියමයක් කරනු ලැබිය හැකිය. ඒ අළුත් නියමයෙහි සඳහන් කරනු ලබන දිනය හෝ ඊට පෙර නොගෙවන ලද යම් බද්දක් පැහැර හරින ලද්දක් ලෙස සැලකිය යුතුය.

(6) මේ කොටස යටතේ අභියාචනයක් පිළිබඳව අවසාන තීරණයක් කරනු ලැබූ විට හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් යම් නියමයක් කරනු ලැබූ විට (4) වන උපවගන්තිය යටතේ ගෙවීම අත්හිටුවන ලද යම් බද්දක් ගෙවිය යුතු වන අවස්ථාවක හෝ දැන්වීමක් යටතේ ගෙවනු ලැබිය යුතු බද්ද හෝ බද්දක ශේෂයක් යම් දිනයක හෝ ඊට පෙර ගෙවිය යුතු ද, ඒ දිනය නියම කරමින් කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචක වෙත ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් යැවිය යුතුය. ඒ දිනයට පෙර ගෙවනු නොලැබූ යම් බද්දක් පැහැර හරින ලද්දක් ලෙස සැලකිය යුතුය.

84. (i) ගෙවීම් පැහැර හැර ඇති කිසියම් බද්දක් පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාගේ සියලු වත්කම් විෂයෙහි ප්‍රථම වැය බරක් විය යුතුය.

බද්ද ප්‍රථම වැය බරක් විය යුතු බව

(ii) 86 වැනි වගන්තියෙහි වූ විධිවිධාන වලට අනුකූලව අත්පත් කර ගැනීමට පෙර පැහැර හැර තැනැත්තා විසින් වටිනාකමකදී සඳහා වශයෙන් මිළදී ගන්නෙකුට විකුණන ලද වත්කම් වලට එකී වැය බර ව්‍යාජන නොවිය යුතුය නැතහොත් එකී වැය එකී වත්කම් වලට බලනොපෑ යුතුය තවද

කිසියම් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක දී කොමසාරිස් විසින් එවැනි බද්දක් සම්බන්ධයෙන් වූ විස්තර පැහැර හරින්නා ගේ නම ඇතුළත් සහතිකයක් බදු එකතු කරන්නෙකුට නිකුත් කළ හැකිය ඒ සමගම එවැනි සහතිකයක් කුමන නිලධාරියෙකුට නිකුත් කරන ලද්දේද එකී නිලධාරියා සහතිකයේ නම සඳහන් පැහැර හරින්නාගෙන් ඔහුට අයත් වංචල දේපළ අත්පත් කරගෙන විකිණීම මගින් එකී බද්ද අයකර ගැනීමට මෙම සහතිකයෙන් බලය ලැබේ.

පැහැර හරින්නාට එරෙහිව දැන්වීම

85. (1) යම් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක මින් මතු විධිවිධාන සලසා ඇති කවර හෝ ආකාරයකින් එම බද්ද අයකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කිරීමට පෙර කොමසාරිස්වරයා විසින්

(අ) එකී බද්දෙහි විස්තර සහ

(ආ) එකී බද්ද අයකර ගැනීමට අදහස් කරන බව

සඳහන් කරමින් පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා වෙත ලිඛිත ලියවිල්ලකින් දැන්වීමක් කළ යුතුය.

(2) මෙම ප්‍රඥප්තියේ මීට පටහැනිව කුමක් සඳහන් වුවද පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා විසින් 55(1) (ආ) වගන්තිය යටතේ වූ යම් තක්සේරුවකට හෝ දැන්වීමකට විරුද්ධව නියමිත කාලසීමාවකුළු දී අභියාචනයක් කර නොමැති නම් මෙම වගන්තියේ (1) වන උප වගන්තිය යටතේ නිකුත් කරන ලද දැන්වීමේ දිනයේ සිට දින 30ක් ඇතුළත දී ඒ නියම කරන ලද බද්ද පිළිබඳව යම් විරෝධතාවයක් පැහැර හරින්නා විසින් ඉදිරිපත් කළ හැකි අතර කොමසාරිස්වරයා විසින් එකී විරෝධතාවයන් සලකා බලා ඒ පිළිබඳව තම තීරණය දිය යුතුය එවිට එකී තීරණය අවසානාත්මක වන්නේය.

(3) මෙම වගන්තියේ කුමක් සඳහන් වුවද 55(1) (ආ) වගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීමකට විරුද්ධව අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කර ඇත්නාවූද එකී දැන්වීමෙහි සඳහන් යම් බද්දක් ගෙවීම කොමසාරිස්වරයාගේ නියෝගයක් අනුව අත්හිටුවා ඇත්නාවූද එකී අභියාචනය විභාග කරන අතරතුර දී එකී දැන්වීම සම්බන්ධයෙන් ගාස්තු වශයෙන් යම් මුදලක් අයවිය යුතු බවට හෝ අයවීමට ඉඩ ඇති බවට අභියාචක එකඟවන්නාවූ අවස්ථාවක දී කොමසාරිස්වරයා විසින් අභියාචකට ලියවිල්ලකින් දෙනු ලබන දැන්වීමක් මගින් එකී දැන්වීමෙහි සඳහන් කරනු ලබන යම් දිනයක දී හෝ එදිනට පෙර දිනයකදී එකී මුදල ගෙවන ලෙස අභියාචකට නියම කළ හැකිය. එකී දිනයට පෙර නොගෙවන ලද යම් මුදලක් පැහැරහරින ලද මුදලක් සේ සැලකිය යුතුය.

(4) මෙම කොටස යටතේ අභියාචනයක් අවසානාත්මක ලෙස තීරණය කරනු ලැබ ඇති විටෙක යම් බද්දක් අඩුකරනු ලබන අවස්ථාවක දී එකී බද්ද සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු දණ්ඩන මුදලද ඊට සමානුපාතිකව අඩුකරනු ලැබිය යුතුය.

බදු එකතු කරන්නන් පත්කිරීම

86. (1) මෙම ප්‍රඥප්තියේ අරමුණු සඳහා කොමසාරිස් විසින් බදු එකතු කරන්නන් පත්කළ හැකිය.

(2) (අ) කිසියම් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක දී කොමසාරිස්වරයා විසින් එවැනි බද්දක් සම්බන්ධයෙන් වූ විස්තරත් පැහැර හරින්නා ගේ නම ඇතුළත් සහතිකයක් බදු එකතු කරන්නෙකුට නිකුත් කළ හැකිය. ඒ සමගම එවැනි සහතිකයක් කුමන නිලධාරියෙකුට නිකුත් කරන ලද්දේද එකී නිලධාරියා සහතිකයේ නම සඳහන් පැහැරහරින්නාගෙන් ඔහුට අයත් වංචල දේපළ අත්පත් කරගෙන විකිණීම මගින් එකී බද්ද අයකර ගැනීමට මෙම සහතිකයෙන් බලය ලැබෙන අතරම අවශ්‍යතාවය

(ආ) කිසියම් වංචල දේපළක් අත්කර ගැනීමක දී එවැනි නිලධාරියෙකු ඒ සම්බන්ධයෙන් ඉතාමත්ම සුදුසු යැයි අදහස් කරන එවැනි ක්‍රමයක් අනුගමනය කළ යුතු අතර වංචල දේපළ කිසිවක් එවැනි නිලධාරියෙකු විසින් අත්පත් කරගෙන එවැනි දේපළක ලැයිස්තුවක් පිළියෙලකර ඔහු විසින් අත්සන් කර පැහැර හරින්නාට දිය යුතු අතර එහි පිටපතක් හැකි ඉක්මණින් කොමසාරිස්වරයාට දිය යුතුය.

(ඇ) එසේ අත්පත් කර ගනු ලැබූ දේපල :-

- (i) ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාර මුදල් වන අවස්ථාවක පැහැර හැර ඇති ගාස්තුව පියවීම සඳහා ඒ මුදල ගෙවිය යුතුය.
- (ii) විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වන අවස්ථාවක ඒ මුදල් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙහි තැන්පත් කළ යුතු අතර එයින් ලැබෙන මුදල් පැහැර හැර ඇති ගාස්තුව සඳහා ගෙවිය යුතුය.
- (iii) මුදල් නොවන වෙනත් දේපලක් වන අවස්ථාවක, පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා විසින් වියදම් හා වෙනත් අයකිරීම් ගෙවීමේ වගකීම් පිට ඒ දේපල දින පහක කාලයක් තබා ගත යුතුය.

පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා විසින් එකී දින පහ ඇතුළත පැහැර හැර ඇති ගාස්තුව සහ එකී වියදම් සහ වෙනත් අය කිරීම් ගෙවනු නොලැබුවහොත් දිසාපතිවරයා, සහකාර දිසාපතිවරයා, පිස්කල්වරයා, නියෝජ්‍ය පිස්කල්වරයා හෝ බදු එකතු කරන්නා විසින් ඒ දේපල ප්‍රසිද්ධ වෙන්දේසියේ විකිණීමට සැලැස්වීමට හෝ එම දේපල ගනුදෙනු කළ හැකි සාධන පත්‍රයක් හෝ පොදු සමාගමක කොටසක් හෝ වන අවස්ථාවක තැරැව්කරුවකු මගින් එදින පවතින වෙළඳ අගය අනුව ඒ දේපල විකිණීමට සැලැස්වීම හෝ කළ යුතුය.

(අ) iii වන අනුඡේදයේ සඳහන් විකිණීමෙන් උපලබ්ධි වන මුදල් ප්‍රමාණය පහත දැක්වෙන පරිදි යෙදවිය යුතුය.

- (i) පළමුව දේපල තහනමට ගැනීමේ තබා ගැනීමේ සහ විකිණීමේ වියදම් සහ ගාස්තු පියවීම සඳහා ;
- (ii) දෙවනුව පැහැර හැර ඇති බද්ද පියවා ගැනීම සඳහා ඉන්පසු ශේෂ වන යම් මුදලක් වේ නම්, එය තහනමට ගනු ලැබූ දේපලෙහි අයිතිකරුට ගෙවිය යුතුය.

(3) තහනමට ගැනීමට ක්‍රියාත්මක නොකරන ලද්දේ වුව ද, යම් පැහැර හැර තැනැත්තෙකුට විරුද්ධව මේ වගන්තිය යටතේ නීති කෘත්‍යය කරගෙන යාමේ දී, බදු අය කරන්නකු විසින් දරනු ලැබූ යුක්ති සහගත වියදම් ඔහු විසින් ඒ පැහැර හැර තැනැත්තාගෙන් අයකර ගැනීම නීත්‍යානුකූල වන්නේය. මුදල් තහනමට ගෙන ඇති අවස්ථාවක දී, යට කී අන්දමේ යුක්ති සහගත වියදම් පළමු කොට මුදල් වලින් අඩු කර ගනු ලැබිය යුතුය.

(4) යම් බද්දක් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති අවස්ථාවක දී සහ (2) වන උපවගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වා ඇති ආකාරයට ඒ බද්ද අයකර ගැනීම ප්‍රායෝගිකව හෝ යෝග්‍ය නොවන්නේ යයි කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක දී, ඒ බද්ද පිළිබඳ විස්තර, ඒ බද්ද ගෙවිය යුතු තැනැත්තාගේ නම හෝ නම් ඇතුළත් සහතිකයක්, එකී පැහැර හරින්නා පදිංචිව සිටින හෝ ඔහුට අයත් වංචල හෝ නිශ්චල යම් දේපලක් පිහිටා ඇති ප්‍රදේශය විෂයෙහි අධිකරණ බලය ඇති දිසා අධිකරණය වෙත නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි අතර එවිට ඒ බද්ද අයකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය යයි ඒ දිසා අධිකරණය එයින් සලකනු ලබන පරිදි, පැහැර හරින්නාගේ වංචල හෝ නිශ්චල දේපල සියල්ලම හෝ ඉන් කිසිවක් හෝ තහනමට ගෙන විකුණන ලෙස ඒ පිස්කල් නිලධාරියාට බලය දෙමින් ඇස්කිසි ඊට ආශ්‍රාවක් නිකුත් කරන ඒ අධිකරණය විසින් විධානය කළ යුතුය. සිවිල් නඩු විධානය සංග්‍රහයේ 221 සිට 297 දක්වා වූ වගන්ති වල විධිවිධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව එවැනි තහනමට ගැනීමකට සහ විකිණීමකට අදාළ වන්නේය.

මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා "වංචල දේපල" යන්නට පිරිසහ සහ යන්ත්‍රෝපකරන ඇතුළත් වේ.

(5) මේ වගන්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලබන කවර වුව ද අවස්ථාවක දී, ඒ පිළිතුරු නිවේදනයක් නොපමාව පෞද්ගලිකව භාර දීමෙන් හෝ ලියාපදිංචි කළ තැපැලෙන් යැවීමෙන් හෝ විදුලි පුවතක් මගින් හෝ පැහැර හරින්නා වෙත නිකුත් කළ යුතුය. ගෙවීම පැහැර හරින්නා වෙත ඒ නිවේදනය නොලැබීම නිසා මේ වගන්තිය යටතේ වූ නීති කෘත්‍ය අවලංගු නොවන්නේය.

87. (1) එසේ අත්පත් කර ගෙන විකිණීමෙන් පැහැර හැර ඇති බද්ද අයකර ගැනීම කළ නොහැකි බව හෝ යෝග්‍ය නොවන බව කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක හෝ අත්පත් කර ගෙන විකිණීමෙන් සම්පූර්ණ බද්ද අයකර ගනු නොලැබූ අවස්ථාවක කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ බද්දේ විස්තර ද, පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාගේ නම සහ ඔහුගේ අන්තිමට දැන සිටි පදිංචි ස්ථානය ද දැක්වෙන සහතිකයක්, ඒ ස්ථානය පිහිටි කොට්ඨාස විෂයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත නිකුත් කළ හැකිය. එවිට මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් බද්ද අයකර ගැනීම සඳහා ඒ පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට විරුද්ධව වැඩිදුර නඩු කටයුතු නොපැවැත්වීමට තරම් කරුණු තිබේ නම්, ඒ කරුණු ඔහු විසින් දැක්වීම පිණිස තමා වෙත කැඳවිය යුතුය. ඔහු ප්‍රමාණවත් හේතු ඉදිරිපත් නොකළහොත් පැහැර හැර ඇති බද්ද, දඩයකින් පමණක් දඬුවම් කළ හැකි හෝ බන්ධනාගාර ගත කිරීමෙන් දඬුවම් නොකළ හැකි වරදක් සඳහා ඒ පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට ඒ මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් නියම කරන ලද දණ්ඩන නියමයකින් නියම කරනු ලැබූ දඩයක් ලෙස සැලකිය යුතු අතර එවිට ඒ වරද සඳහා නියම කරන ලද දඩයක් ගෙවීම පැහැර හැරීමට අදාළ 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ 291 වන වගන්තියේ (5) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන (එහි (අ) (ආ) සහ (ඵ) ඡේද හැර) අදාළ විය යුතුය. තවද ඒ දණ්ඩන නියමය කරන වේලාවෙහි, ඒ උපවගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කළ හැකිව තිබූ විධානයක් ද ඔහු විසින් කරනු ලැබිය හැකිය.

බදු අයකර ගැනීම සඳහා මහේස්ත්‍රාත් ඉදිරියේ නීති කටයුතු කරන ආකාරය

(2) 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ (2) සිට (5) තෙක් වූ උපවගන්ති වල විධිවිධාන කිසිවක් මේ වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් යම් අවස්ථාවකට අදාළ නොවිය යුතුය.

(3) (1) වන උප වගන්තියේ සඳහන් වන්නා වූ ද, පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට නියම කරනු ලැබූ ලෙස ඒ උපවගන්තියෙන් සැලකෙන දඩය නොගෙවා පැහැර හැරීම නිසා පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා බන්ධනාගාර ගත කිරීමට නියම කරනු ලැබූවා වූ ද යම් අවස්ථාවක, මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ඒ දඩ මුදල ගෙවීමට කල් දීම හෝ ඒ මුදල කොටස් වශයෙන් ගෙවන ලෙස විධාන කිරීම හෝ කළ හැකිය.

(4) (1) වන උප වගන්තිය යටතේ විධිවිධාන සලසා ඇති පරිදි ඒ යටතේ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ (4) වැනි උපවගන්තිය යටතේ දඩය ගෙවීම සඳහා කල්දීම සඳහා පූර්ව කොන්දේසියක් වශයෙන් ඇප තබන ලෙස අධිකරණය විසින් නියම කළ හැකිය. තවද, එසේ ඇප තබන ලෙස පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට නියම කළ විටක, 1979 අංක 15 දරන අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනත XXXIV වන පරිච්ඡේදයේ විධිවිධාන අදාළ විය යුතුය.

(5) කොටස් වශයෙන් යම් මුදලක් ගෙවිය හැකි බවට මහේස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් (3) වන උප වගන්තිය යටතේ විධිවිධාන කරනු ලැබ තිබිය දී, ඉන් යම් කොටසක් පැහැර හරිනු ලැබූ අවස්ථාවක, ඒ වන විට නොගෙවා ඉතිරිව ඇති සියළුම කොටස් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති විටක, මෙන්, නඩු කටයුතු ඇරඹිය හැකිය.

(6) (1) උප වගන්තිය යටතේ යම් නඩු කටයුත්තක දී කොමසාරිස්වරයාගේ සහතිකය බද්ද ගෙවන ලෙස යථා පරිදි නියම කරනු ලැබූ බවට හා එය පැහැර හැර ඇති බවට ප්‍රමාණවත් සාක්ෂියක් විය යුතු අතර ගාස්තු ප්‍රමාණය අධික බවට හෝ සාවද්‍ය බවට හෝ එයට විරුද්ධව අභියාචනා කොට ඇති බවට ඉදිරිපත් කරනු ලබන කිසිම උත්තරවාදයක් පිළිනොගත යුතුය.

බදු ගෙවීම
පැහැර හැර ඇති
පුද්ගලයෙකුට
මුදල් ගෙවීමට
ඇති අන්
අයෙකුගෙන් බද්ද
අයකර ගැනීම

88. (1) යම් තැනැත්තෙකු විසින් ගෙවිය යුතු බද්ද පැහැර හැර ඇත්තා වූ ද,

(අ) පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට යම් තැනැත්තෙකුගෙන් යම් මුදලක් ලැබිය යුතු බවට හෝ යම් තැනැත්තෙකු මුදල් ගෙවීමට කැමැත්තෙන් සිටින බවට ; හෝ

(ආ) පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයා හෝ මුදල් ගෙවීම සඳහා නැතහොත් ඔහු වෙනුවෙන් යම් තැනැත්තෙකු මුදල් තබාගෙන සිටින බව ; හෝ

(ඇ) පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාට හෝ ඔහුගේ අනුයෝජිතයාට හෝ මුදල් ගෙවීම සඳහා වෙනත් යම් තැනැත්තෙකුගෙන් යම් තැනැත්තෙකු බලය ලබා සිටින බව,

කොමසාරිස්වරයාට පෙනීයන්නා වූ අවස්ථාවක පැහැර හැර ඇති බදු ප්‍රමාණය නොඉක්මවන මුදලක් දැන්වීමේ සඳහන් කරනු ලබන නිලධාරියා වෙත ගෙවන මෙන් එකී තැනැත්තාට නියම කෙරෙන (පැහැර හැර ඇති තැනැත්තා වෙත පිටපතක් කැපැලෙන් යැවිය යුතුය) ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තාට දිය හැකිය. දැන්වීම ලැබුණු දිනයෙහි ඔහු අතෙහි ඇති හෝ ඔහුගෙන් ලැබිය යුතු සියලුම මුදල්වලටද දැන්වීමෙහි දිනට පසු මාස තුනක කාලයක් ඇතුළත යම් අවස්ථාවක ඔහු අතට පත්වන හෝ ඔහුගෙන් ලැබිය යුතු වන හෝ ඔහු විසින් ගෙවීමට ඉඩ ඇති සියලුම මුදල්වලටද එකී දැන්වීම අදාළ විය යුතුය.

(2) මෙම වගන්තිය ප්‍රකාරව යම් ගෙවීමක් කළ තැනැත්තෙකු පැහැර හැර ඇති තැනැත්තාගේ සහ සම්බන්ධතාවයක් ඇති වෙනත් සියලු තැනැත්තන්ගේ බලය යටතේ ක්‍රියා කළා සේ සැලකිය යුතු අතර යම් ලිඛිත නීතියක ගිවිසුමක හෝ එකඟවීමක කුමක් සඳහන්ව තිබුණද එකී ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් සියලු සිවිල් හා අපරාධ නඩු කටයුතු වලින් එකී තැනැත්තන් මෙයින් නිදහස් කරනු ලැබේ.

(3) (1) වැනි උප වගන්තිය ප්‍රකාරව දැන්වීමක් කරන ලද යම් තැනැත්තෙකුට එකී උප වගන්තියෙහි සඳහන් කාල සීමාව තුළ දී එකී උප වගන්තියේ සඳහන් කළ මුදල ඔහුගේ අතට නොලැබීමේ හෝ එකී මුදල ඔහුගෙන් අය විය යුතු නොවීමේ හේතුව නිසා එකී දැන්වීම අනුව ක්‍රියා කිරීමට නොහැකි වූ විට ඔහු විසින් එකී කාලසීමාව ඉකුත්වීමෙන් පසු දින 14 ක් ඇතුළත එකී කරුණු සඳහන් කරමින් කොමසාරිස්වරයාට ලිඛිතව දැණුම්දීමක් කළ යුතුය.

(4) මෙහි (1) උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් දෙනු ලැබූ යම් තැනැත්තෙකුට ඒ දැන්වීම අනුව ක්‍රියා කිරීමට නොහැකි වී ඇත්තා වූ ද, (3) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන සලසා ඇති පරිදි කොමසාරිස්වරයාට දැනුම්දීම ඒ තැනැත්තා විසින් පැහැර හැර ඇත්තා වූ ද අවස්ථාවක හෝ දැන්වීම අදාළ වන ගාස්තුව හෝ ඉන් කොටසක් හෝ ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවනු ලැබූ හෝ ගෙවනු ලැබිය හැකිව තිබූ සහ කොමසාරිස්වරයා විසින් දෙන ලද දැන්වීමෙන් නියම කරනු ලැබූ පරිදි ඒ ගාස්තුව හෝ එහි කොටස හෝ (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් කරනු ලැබූ කාලසීමාව ඉකුත් වීමෙන් දින 14ක් ඇතුළත ගෙවා නොමැති අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තා පුද්ගලයකු නම්, ඒ තැනැත්තා ද, ඒ තැනැත්තා සංස්ථාගත කරනු ලැබූ හෝ නොලැබූ සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් නම්, ඒ සමාගමේ හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයේ ලේකම්, කළමනාකරු හෝ එහි ප්‍රධාන නිලධාරියා ද, එකී තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු ලෙස නියම කරනු ලැබූ සම්පූර්ණ ගාස්තුව ගෙවීම සඳහා පෞද්ගලිකව වගකිව යුතුය. තවද ඒ මුදල මෙම ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන මගින් සලස්වනු ලැබූ සෑම මාර්ගයකින්ම අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ පුද්ගලයාගෙන්, ලේකම්ගෙන්, කළමනාකරුගෙන් හෝ ප්‍රධාන නිලධාරියාගෙන් ලබාගත හැකිය.

(5) මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා "පැහැර හැරී තැනැත්තා" යන යෙදුමට පැහැර හැරී තැනැත්තෙකුගේ අනුයෝජනයක ද ඇතුළත් වන ලෙස සැලකිය යුතු අතර යම් තැනැත්තෙකු ජීවත්ව සිටී නම්, ඔහු විසින් ගෙවිය යුතුව තිබෙන බද්ද පැහැර හැරී ඇති අවස්ථාවලට මේ වගන්තියේ විධිවිධාන අදාළ විය යුතුය. තවද එවැනි අවස්ථාවකට මෙම විධිවිධාන අදාළ කිරීමේ කාර්ය සඳහා (1) වන උපවගන්තියේ "පැහැර හැරී තැනැත්තා" යෙදුමෙන් -

- (අ) මියගිය තැනැත්තෙකුගේ පොල්ම:කරු හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරු ; හෝ
- (ආ) මියගිය තැනැත්තෙකුගේ දේපල වල සන්නකය හාර ගන්නා වූ හෝ දේපල පරිශීලනය කරන්නා වූ යම් තැනැත්තෙක් ; හෝ
- (ඇ) මියගිය තැනැත්තෙකුගේ බුද්දල සම්බන්ධයෙන් ප්‍රොබේට් බලපත්‍රය හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍ර ප්‍රදානය කරන ලෙස හෝ නැවත මුද්‍රා තැබීම සඳහා හෝ දිසා අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටී හෝ එසේ ඉල්ලුම් කිරීමට හිමිකම් ඇති යම් තැනැත්තෙක්, අදහස් වේ.

89. (1) යම් තැනැත්තෙකු විසින් ගෙවීමට නියමිත බදු මුදල නොගෙවා, ඒ තැනැත්තා ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර යාමට ආසන්න බව හෝ එසේ බැහැර යාමට ඉඩකඩ ඇති බව හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක, ඒ මුදල පිළිබඳ විස්තර ද, ඒ තැනැත්තාගේ නම ද අඩංගු සහතිකයක්, කොමසාරිස්වරයා විසින් මහේස්ත්‍රාත්වරයකු වෙත නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි අතර ඒ මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත එය ලැබුණු විට, මුදල නොගෙවා හෝ එය ගෙවීම සඳහා කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත් වන ආකාරයට ඇප නොතබා ඒ තැනැත්තා ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර යාම වැළැක්වීමට ඒ මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් පොලිස්පතිවරයාට විධානයක් නිකුත් කළ යුතුය.

ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර යන තැනැත්තාගෙන් අයකර ගැනීම

(2) මහේස්ත්‍රාත්වරයා වෙත තමාගේ සහතිකය නිකුත් කරනු ලබන චේලාවෙහි කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තාට, ඒ පිළිබඳව නිවේදනයක් පෞද්ගලිකව හාර කිරීමෙන් හෝ තැපැලෙන් යවනු ලබන ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ලිපියකින් හෝ විදුලි පුවතක් මගින් හෝ නිකුත් කළ යුතුය. එහෙත් මේ වගන්තිය යටතේ වූ නඩු කටයුතු එවැනි නිවේදනයක් ඒ තැනැත්තාට නොලැබීමේ හේතුවෙන් බල රහිත නොවිය යුතුය.

(3) මුදල ගෙවූ බවට හෝ මුදල ගෙවීම සඳහා ඇප තැබූ බවට හෝ පොලිස් ස්ථානයක් හාර පොලිස් නිලධාරියෙකුට ඒ මුදල ගෙවූ බවට කොමසාරිස්වරයා විසින් අත්සන් කරන ලැබූ සහතිකයක් ඉදිරිපත් කිරීම, ඒ තැනැත්තාට ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර යාමට ඉඩ හැරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් බලයක් විය යුතුය. යම් බදු මුදලක් යම් පොලිස් නිලධාරියකුට ගෙවනු ලැබූ විට, ඒ පොලිස් නිලධාරියා විසින් ඒ මුදල කොමසාරිස්වරයා වෙත නොපමාව ගෙවිය යුතුය.

90. මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ යම් තැනැත්තෙකුගෙන් අයකළ යුතු සම්පූර්ණ ගාස්තු මේ පරිච්ඡේදයේ යම් විධිවිධානයක් අදාළ කිරීමෙන් අයකර ගැනීමට නොහැකි වී ඇති බව හෝ නොහැකි වීමට ඉඩ ඇති බව කොමසාරිස්වරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක, 89 වන වගන්තිය යටතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් ආඥාවක් කර එය ක්‍රියාත්මක කර තිබුණ ද, නොගෙවා ඉතිරිව ඇති යම් මුදලක් ලබා ගැනීම සඳහා මේ පරිච්ඡේදයෙන් විධිවිධාන සලස්වන ලැබූ වෙනත් යම් මාර්ගයක් කොමසාරිස්වරයා විසින් අනුගමනය කරනු ලැබීම නීත්‍යානුකූල වන්නේය.

බදු අයකර ගැනීම සඳහා ඇති විකල්පයන්

91. කොමසාරිස්වරයා විසින් යම් තැනැත්තෙකු වෙත දෙනු ලබන ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් මගින් ඒ තැනැත්තාගෙන් හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තෙකුගෙන් හෝ ලැබිය යුතු යම් ගාස්තුවක් ලබා ගැනීමේ කාර්ය සඳහා කොමසාරිස්වරයාට අවශ්‍ය වන යම් තොරතුරක්, ඒ දැන්වීමේ සඳහන් කර ඇති කාලය ඇතුළත තමා වෙත සපයන ලෙස කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ තැනැත්තාට නියම කරනු ලැබිය හැකිය.

ඕනෑම තැනැත්තෙකුගෙන් බදු අයකර ගැනීමට ඇති බලය

උ. කොටස

XXIX වැනි පරිච්ඡේදය

සුරා බදු ආදායම

සුරාබදු බලපත්‍ර ගාස්තු සහ තැබැරුම් කුලී

92. රේන්ද, ගස්මැදීමේ ගාස්තු සහ (සංශෝධිත පරිදි වූ) 1912 අංක 08 දරන සුරාබදු ආඥාපනත යටතේ, මත් බව ඇති කරන මත්පැන් සන්නකයේ තබා ගැනීමට, ප්‍රවාහනය, මිල දී ගැනීම හා විකිණීම පිළිබඳ වූ මත්පැන් බලපත්‍ර සම්බන්ධයෙන් නියම කරනු හෝ අයකරනු ලබන්නා වූ ද, පළාත තුළ දී ගෙවනු හෝ අයකර ගනු ලබන්නා වූ ද, සියළු ගාස්තු (සංශෝධිත පරිදි වූ) ඉහත කී ආඥාපනතට අනුකූලව අයකර ගත යුතු අතර ඒවා පළාත් අරමුදලේ බැරට ප්‍රේෂණය කළ යුතුය.

ගිණුම් පොත් පරීක්ෂා කිරීමට ඇති අධිකාරී බලය

93. පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් තත් කාර්ය සඳහා බලය දෙන ලද තක්සේරුකරුවෙකුගේ නිලයට අඩු නොවන නිලයක නිලධරයකු විසින් බලපත්‍ර ගාස්තු හෝ රේන්ද අයකර ගැනීමට අදාළ යම් කාරණයක්, සත්‍යායනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා ගිණුම් පොත්, ලේඛණ, වාර්තා හෝ වෙනත් ලේඛණ ඒ නිලධරයා විසින් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලෙස මත්පැන් ප්‍රවාහනය කිරීමේ, සන්නකව සිටීමේ, මිල දී ගැනීමේ හෝ සිල්ලරට විකිණීමේ යෙදී සිටින යම් තැබැරුම් රේන්දකරුවෙකුට හෝ මත්පැන් බලපත්‍රලාභියෙකුට ලිඛිත නියමයක් මගින් නියම කළ හැකිය.

XXX වැනි පරිච්ඡේදය

ලොතරැයි

ලොතරැයි බද්ද

94. (1) ජාතික ලොතරැයි හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුව විසින් සංවිධානය කරන ලද ලොතරැයි සමාජ සේවක ආඥාපනතට අනුකූලව උතුරු පළාතේ පවත්වනු ලබන යම් ලොතරැයි සම්බන්ධයෙන් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලබන අනුප්‍රමාණයක වූ බද්දක් සෑම ලොතරැයිකම දළ ලැබුම් මත පැනවිය යුතුය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද සෑම නියමයක්ම, එම නියමයේ නිශ්චිතව සඳහන් දිනයේ දී ක්‍රියාත්මක විය යුතු අතර එම නියමය එය පළ කිරීමේ දිනයේ සිට එක් මාසයක් ඇතුළත හෝ එම කාලසීමාව ඇතුළත සභාවේ රැස්වීමක් නොපැවැත් වුවහොත්, එම කාලසීමාව ඉකුත් වීමෙන් පසුව පවත්වනු ලබන 1 වන රැස්වීමේ දී හෝ සභාවේ අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතුය.

(3) අනුමත කිරීමට සභාව විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලබන යම් නියමයක්, එම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ දී සිට ප්‍රත්‍යාදීෂ්ට කරනු ලැබූ සේ සලකනු ලැබිය යුතුය. එහෙත් ඒ යටතේ කරන ලද කිසිම දෙයකට ඉන් හානියක් නොවිය යුතුය. එම නියමය ප්‍රත්‍යාදීෂ්ට කරනු ලැබූ ලෙස සැලකෙන දිනය පිළිබඳ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබිය යුතුය.

(4) මේ වගන්තියේ ලොතරැයි සන්තට, ලොතරැයි ස්වභාවයේ වූ යම් ව්‍යවසායයක් ඇතුළත් වේ.

බදු ගෙවීම

95. (1) 94 වන වගන්තිය යටතේ පනවන ලද යම් බද්දක්, ලොතරැයි සංවිධායක හෝ සංවිධායකයින් විසින් පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා වෙත ගෙවිය යුතුය. එම බද්ද ගෙවනු නොලැබුවහොත්, එය පළාත් සභාවට අයවිය යුතු ණයක් සේ සංවිධායකගෙන් හෝ සංවිධායකයන්ගෙන් අය කරනු ලැබිය හැකිය.

(2) සංවිධායක හෝ සංවිධායකයන් බද්ද නොගෙවන අවස්ථාවක, ඔහු හෝ ඔවුන් ප්‍රඥප්තියේ මේ කොටස යටතේ වරදකට, වරදකරු හෝ වරදකරුවන් විය යුතුය.

(3) මේ ප්‍රඥප්තියේ මේ කොටස යටතේ වරදක් කරන සෑම තැනැත්තකුම, මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු ඉදිරියේ පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට, රු.5000/- කට නොවැඩි දඩයකට හෝ එක් අවුරුද්දකට නොවැඩි කාලයක් යන දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයකින් බන්ධනාගාරගත කිරීමට හෝ ඒ දඬුවම් දෙකටම හෝ යටත් විය යුතුය.

(4) මෙම ඡේදයේ "සංවිධායක" යනුවෙන්, ලොතරැයි සංවිධායක කිරීමට හෝ පැවැත්වීමට ලොතරැයි ආඥාපනත යටතේ බලයලත් අයෙකු අදහස් කෙරේ.

ඒ. කොටස

XXXIII වන පරිච්ඡේදය

තැගි තරඟ

96. (1) තැගි තරඟ පනත යටතේ ලබාගත් බලපත්‍රයක් අනුව උතුරු පළාතේ පවත්වනු ලබන සෑම තැගි තරඟයකින්ම එකතු වන මුදල් සඳහා අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියෝග මගින් නියම කරනු ලබන බදු අනුප්‍රමාණයන්ට අනුකූලව බද්දක් අයකළ යුතුය. විවිධ තැගි තරඟ සඳහා විවිධ බදු අනුප්‍රමාණ නියම කළ හැකිය.

තැගි තරඟ සඳහා බදු පැනවීම

(2) ඉහත උපවගන්ති (1) යටතේ තැගි තරඟයකින් එකතු වන මුදල් සඳහා අයකරනු ලබන බද්ද, එබඳු තරඟයක් සඳහා ඇතුළුවීම භාර ගෙන දින තිහක් ඇතුළත තැගි තරඟයේ සංවිධායක විසින් කොමසාරිස්වරයා වෙත ගෙවිය යුතුය.

බදු ගෙවිය යුතු දිනය

(3) තැගි තරඟයක සංවිධායකයෙක් ඉහත උපවගන්ති (2) යටතේ ක්‍රියා කිරීමට අපොහොසත් වේ නම්, ඔහු මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වරදකට, වරදකරු වන අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පවත්වනු ලබන ලඝු විනිශ්චයකින් වරදකරු කරනු ලැබීමෙන් පසු රුපියල් පන්දහසක් නොඉක්මවන දඩයකට යටත් විය යුතුය.

(4) තැගි තරඟයක් සංවිධායකයෙක් ඉහත උපවගන්ති (2) යටතේ දක්වා ඇති කාල පරිච්ඡේදය තුළ තැගි තරඟයෙන් එකතු වන මුදල් වෙනුවෙන් නියම කරනු ලබන බද්ද ගෙවීමට අපොහොසත් වේ නම්, එම බද්ද ගෙවීම පැහැර හරින ලද බද්දක් ලෙස සැලකිය යුතුය. එම බද්ද සියයට දහයක දඩයක් සමග පළාත් සභාවට අයවිය යුතු දඩයක් ලෙස කොමසාරිස්වරයා විසින් එම සංවිධායකගෙන් අයකර ගත යුතුය.

බදු ගෙවීම පැහැර හරින්නන් සඳහා දඩුවම්

(5) මෙම වගන්තිය යටතේ "එකතු වන මුදල්" යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ යම් තැගි තරඟයක් සඳහා ඇතුළුවීමේ ගාස්තු වශයෙන් ගෙවනු ලබන මුළු මුදලයි.

අර්ථ නිරූපන

තැගි තරඟයක් සම්බන්ධයෙන් "සංවිධායක" යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ තැගි තරඟ පනතේ 14 වන වගන්තිය අනුව එම තැගි තරඟයේ සංවිධායක වශයෙන් සලකනු ලබන පුද්ගලයාය.

ඒ. කොටස

XXXII වැනි පරිච්ඡේදය

අධිකරණ දඩ හා ගාස්තු

97. (1) පළාත තුළ අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කරන අධිකරණයක් විසින් වරදවල් සම්බන්ධයෙන් පනවනු ලබන සහ අධිකරණයට ගෙවන ලද සහ යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ වූ යම් බද්දක්, ගාස්තුවක් හෝ වෙනත් අය කිරීමක්, අයකර ගැනීම සඳහා පනවන ලද දඩයක් නොවන, සියළුම දඩ, යම් ලිඛිත නීතියක් ප්‍රකාර ඒ දඩ වලින් කළ යුතු යම් ගෙවීමක් සම්බන්ධයෙන් අධිකරණයක් විසින් දෙනු ලබන යම් විධානයකට යටත්ව, ඒ පළාතේ පළාත් අරමුදලට බැර කරනු ලැබිය යුතුය.

අධිකරණ දඩ සහ ගාස්තු

(2) පළාත තුළ අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කරන යම් අධිකරණයක් විසින් එකතු කරනු ලබන සියළුම අධිකරණ ගාස්තු, ඒ පළාතේ පළාත් අරමුදලට බැර කරනු ලැබිය යුතුය.

ක. කොටස

XXXIII වැනි පරිච්ඡේදය

විවිධ

දැන්වීමක්
අත්සන් කිරීම,
එය භාරදීම

98. (1) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයකු විසින් හෝ තක්සේරුකරුවෙකු විසින් හෝ දෙනු ලැබිය යුතු සෑම දැන්වීමකම අවස්ථාවෝචිත පරිදි කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ ඒ තක්සේරුකරුගේ නම සඳහන් විය යුතු අතර පළාත් කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ නියෝජ්‍ය පළාත් කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ පළාත තක්සේරුකරුගේ නම යථා පරිදි එවැනි සෑම දැන්වීමකටම මුද්‍රණය කොට හෝ ඒ මත අත්සන් කරනු ලැබ හෝ තිබේ නම් වලංගු විය යුතුය.

(2) මේ ප්‍රඥප්තියේ ප්‍රකාර දෙන ලද සෑම දැන්වීමක්ම, යම් තැනැත්තකු වෙත පෞද්ගලිකව භාර දීමෙන් හෝ ඔහු අවසන්වරට පදිංචිව සිටි ස්ථානයට හෝ ඔහු තම ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යන හෝ ගිය ස්ථානයට තැපැල් මගින් යැවීමෙන් හෝ භාර දෙනු ලැබිය හැකිය.

එසේ වුවද 13 වන, 14 වන වගන්තිය යටතේ වූ තක්සේරු දැන්වීමක් පෞද්ගලිකව හෝ ඉහත කී පරිදි එවැනි යම් ස්ථානයකට ලියා පදිංචි ලිපියක් මගින් තැපැලෙන් යැවීමෙන් භාර දෙනු ලැබිය යුතුය.

(3) තැපැල් මගින් යවන ලද යම් දැන්වීමක්, සාමාන්‍යයෙන් තැපැලෙන් ලැබිය හැකි දින භාරදුන් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

(4) තැපැල් මගින් භාරදුන් බව ඔප්පු කිරීමේ දී, දැන්වීම ඇතුළත් ලිපියෙහි නිසි ලෙස ලිපිනය ලියා තැපැල් කළ බව ඔප්පු කිරීම ප්‍රමාණවත් වන්නේය.

(5) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා දෙන ලද හෝ නිකුත් කරන ලද යම් දැන්වීමක් මත මුද්‍රණය කරන ලද හෝ අත්සන් කරන ලද හෝ යම් සහතිකයක් මත අත්සන් කරන ලද සහ එය දීමට හෝ නිකුත් කිරීමට බලය ලද තැනැත්තාගේ නම ලෙස සැලකෙන සෑම නමකටම අධිකරණ සැලකිල්ල ලැබිය යුතුය.

අනවධානයෙන්
ගෙවන ලද
මුද්දර ගාස්තුව
හෝ දණ්ඩන

99. (1) යම් තැනැත්තකු විසින් එකතු කර ගැනීමක් මගින් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් ගෙවන ලද යම් මුද්දර ගාස්තුවක් හෝ දඩයක්, ඔහු විසින් නිසි පරිදි ගෙවිය යුතු ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි බවට කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත්වන අකාරයට ඒ ගෙවීම කරන ලද දින සිට තුන් වර්ෂයක් ඇතුළත ලියවිල්ලකින් කරන ලද හිමිකම් පෑමක් මගින් ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත්, එසේ වැඩියෙන් ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය ආපසු ලබා ගැනීමට ඒ තැනැත්තා හිමිකම් ලිඛිය යුතුය.

මුදල් වැඩියෙන්
ගෙවූ පිරිවැටුම්
බදු ආපසු
ලබාගැනීම

(2) යම් තැනැත්තකුගෙන් යම් කාර්තුවක් සඳහා අයකළ යුතු නිසි ගණනට වැඩියෙන් ඔහු විසින් පිරිවැටුම් බදු ගෙවී ඇති බව, ඒ කාර්තුව අවසාන වීමෙන් පසු තුන් අවුරුද්දක් ඇතුළත ලියවිල්ලකින් කරන ලද හිමිකම් පෑමක් මගින් කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත්වන පරිදි ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත්, එසේ වැඩියෙන් ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය ආපසු ලබාගැනීමට ඒ තැනැත්තා හිමිකම් ලැබිය යුතුය.

ආපසු ගෙවිය
යුතු බව

(3) එසේ වුවද මේ වගන්තියේ කිසිවක්, වෙනත් යම් වගන්තියක සඳහන්ව ඇති අභියාචනා කිරීමේ හෝ ආපසු ගෙවීමේ කාලසීමාව දීර්ඝ කිරීම හෝ අඩු කිරීම හෝ අන් ආකාරයකින් අවලංගුව ඇති යම් විරෝධය පෑමක් හෝ අභියාචනයක් වලංගු කිරීමට හෝ අවසානාත්මක වූ හා තීරණාත්මක වූ යම් දෙයක් ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට අවසර දීම හෝ සිදුවන ක්‍රියාත්මක නොවිය යුතුය.

(4) 12 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් යම් මුදලක්, යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවූ බව ද, එම මුදල එම වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව එය ගණන් බැලුවේ නම්, ඔහු විසින් ගෙවිය යුතුව තිබූ මුදලට වැඩි බව ද යම් තැනැත්තකු විසින් ලියවිල්ලකින් කරනු ලබන හිමිකම් පෑමක් මගින් කොමසාරිස්වරයා සෑහීමට පත් වන පිරිදි ඔප්පු කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, එම හිමිකම් පෑම් ඉහත කී (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් මුදල ගෙවූ කාර්තුවේ අවසානයෙන් තුන් අවුරුද්දක් ඇතුළත ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවේ නම්, එසේ වැඩියෙන් ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය ආපසු ලබාගැනීමට ඒ තැනැත්තා හිමිකම් ලැබිය යුතුය.

නිල රහස්‍යතාව

100. (1) මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ස්වකීය කාර්යය ඉටු කිරීමෙහිලා හැර, මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා හෝ ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි ලා යම් තැනැත්තකුට සහාය වීම සඳහා හෝ සේවයෙහි නියුක්ත කරවනු ලැබ සිටින හෝ ලැබ සිටි සෑම තැනැත්තකුම, ප්‍රඥප්තිය යටතේ ස්වකීය කාර්යය ඉටු කිරීමේ දී යම් තැනැත්තකුගේ කටයුතු පිළිබඳව තමාට දැන ගැනීමට ලැබෙන සියළු කාරණා සම්බන්ධයෙන් රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීම හා ආරක්ෂා කිරීමෙහිලා සහාය වීම කළ යුතුය. තවද ඒ කාරණය අදාළ වන්නේ යම් තැනැත්තෙකුට ද, ඒ තැනැත්තාට හෝ ඔහුගේ බලයලත් නියෝජිතයාට හෝ අමාත්‍යවරයාට හෝ ඇමතිතුමාගේ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාට හෝ හැර යම් තැනැත්තකුට එවැනි යම් කාරණයක් නොදැන්විය යුතු අතර කොමසාරිස්වරයාගේ සන්නකයෙහි, භාරයෙහි හෝ පාලනයෙහි ඇති ලේඛණ කිසිවක් ලබාගැනීමට යම් තැනැත්තකුට ඉඩ හැරීම හෝ අවසර දීම හෝ නොකළ යුතුය.

(2) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සේවයෙහි නියුක්ත කරවනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකු විසින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ක්‍රියා කිරීමට පෙර සමාදාන විනිශ්චයකාරවරයෙකු ඉදිරිපිට දී නියමිත ආකෘතියෙහි වූ රහස්‍යභාවය පිළිබඳ දිවුරුමක් දී, අත්සන් කළයුතු අතර අමාත්‍යවරයා විසින් හා ඇමතිතුමාගේ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා විසින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ක්‍රියා කිරීමට පෙර සමාදාන විනිශ්චයකාරවරයෙකු ඉදිරිපිට දී නියමිත ආකෘතියෙහි රහස්‍යභාව පිළිබඳ දිවුරුමක් දී ඊට අත්සන් කළ හැකිය.

(3) මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සේවයෙහි නියුක්ත කරවනු ලැබූ කිසිම තැනැත්තකුට, මේ ප්‍රඥප්තියෙහි හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් ක්‍රියාවෙහි යොදවනු ලබන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක හෝ විධිවිධාන බලාත්මක කිරීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි පරිදි හැර යම් වාර්තාවක්, ලේඛණයක් හෝ තක්සේරුවක් යම් අධිකරණයක දී ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ ස්වකීය කාර්යය ඉටු කිරීමේ දී තමාට දැන ගැනීමට ලැබෙන යම් කාරණයක් හෝ දෙයක් යම් අධිකරණයකට හෙළිදරව් කිරීමට නැතහොත් දැන්වීමට හෝ නියම කරනු නොලැබිය යුතුය.

(4) මේ වගන්තියෙහි කුමක් සඳහන් ඇත ද, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් ක්‍රියාවෙහි යොදවනු ලබන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ ස්වකීය කාර්යය ඉටු කිරීමේ දී, තමාට දැන ගැනීමට ලැබෙන යම් කාරණයක් පළාත් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ යම් නිලධරයකු විසින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ හෝ එකී වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ යම් කාර්යයන් ඉටු කිරීම සඳහා දැනුම්දීම අවශ්‍ය නම්, ඒ ඒ දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙත යම් නිලධරයෙකුට දැනුම් දිය හැකි අතර ලේඛණ ඔප්පු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සාක්ෂි ආඥා පනතේ කුමක් සඳහන්ව ඇත ද, කොමසාරිස්වරයා විසින් මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ හෝ ඔහු විසින් ක්‍රියාවේ යොදවනු ලබන වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ හෝ තමාට ලැබුණු හෝ තමා සන්නකයෙහි ඇති යම් වාර්තාවක හෝ

ලේඛණයක සඳහන් යම් විස්තර වල පිටපතක, එය ඒ විස්තර වල සත්‍ය පිටපතක් බවට ඔහු විසින් හෝ ඔහු වෙනුවෙන් සහතික කරනු ලැබ මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක දී ඉදිරිපත් කිරීම හෝ ඉදිරිපත් කිරීමට සැලැස්වීම හෝ කළ හැකිය. එසේ වුව ද එවැනි යම් වාර්තාවක් හෝ ලේඛනයක් ලියූ, සැදූ, අත්සන් කළ හෝ සැපයූ තැනැත්තාගේ අත් අකුරු හෝ අත්සන් ඔප්පු කිරීමට අවශ්‍ය කවර හෝ විටක, එසේ ඔප්පු කිරීමේ කාර්යය සඳහා පමණක් ඒ වාර්තාවේ හෝ ලේඛනයේ පිටපත කොමසාරිස්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කිරීම, ඉදිරිපත් කිරීමට සැලැස්වීම හෝ කළ හැකිය.

එසේම තවදුරටත් එවැනි ලේඛනයක හෝ වාර්තාවක මුල් පිටපත හෝ එවැනි ලේඛනයක හෝ වාර්තාවක සඳහන් යම් විස්තර වල පිටපතක් හෝ යම් අධිකරණයකට ඉදිරිපත් කිරීමට කවර හෝ විටක දී කොමසාරිස්වරයාට බල කරනු නොලැබිය යුතුය.

(5) මේ වගන්තියේ කුමක් සඳහන් වුවද, විගණකාධිපතිවරයාට හෝ ඔහු විසින් තත් කාර්යය සඳහා නියමිතකාරව බලය දෙනු ලැබූ විගණකාධිපතිවරයාගේ දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙත යම් නිලධරයෙකුට, ස්වකීය නිල කාර්යය කිරීමට අවශ්‍ය විය හැකි යම් පොත්, වාර්තා හෝ වෙනත් ලේඛන ලබා ගැනීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් අවසර දිය හැකිය. විගණකාධිපතිවරයා හෝ මේ උපවගන්තිය යටතේ ඔහු විසින් බලය දෙනු ලැබූ යම් නිලධරයකුට මේ පනතේ විධිවිධාන ඉෂ්ඨ කිරීම සඳහා සේවයෙහි නියුක්ත කරවනු ලැබූ තැනැත්තකු වශයෙන් (2) වන උපවගන්තියේ කාර්යය සඳහා සලකනු ලැබිය යුතුය.

(6) මෙම ඡේදයේ කුමක් සඳහන් වුවද, දෙපාර්තමේන්තුවේ යම් නිලධාරියෙකුට, මෙම ප්‍රඥප්තියේ හෝ කොමසාරිස් විසින් පරිපාලනය කරනු ලබන වෙනත් කිසියම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ රාජකාරි කිරීමේ දී දැනගැනීමට ලැබෙන යම් කරුණක් පිළිබඳව -

(අ) එම කරුණ මේ ප්‍රඥප්තිය හෝ ඉහත කී ප්‍රඥප්තියක් යටතේ යම් රාජකාරියක් කිරීමට අවශ්‍ය වේ නම්, දෙපාර්තමේන්තුවේ යම් අනෙක් නිලධාරියෙක් සමග තොරතුරු හුවමාරු කර ගත හැක.

(ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්ට යම් අයකුගේ ආදායමක් නිශ්චය කර ගැනීම සඳහා කොමසාරිස් විසින් අවශ්‍ය යයි සලකන පමණට තොරතුරු හුවමාරු කර ගත හැක.

(ඇ) (1) මේ වගන්තියේ මින් මතු "අරමුදල" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන ආදායම් දිරිගැන්වීමේ අරමුදල යනුවෙන් හැඳින්වෙන අරමුදලක් පිහිටවනු ලැබිය යුතුය.

(2) 2015 ජනවාරි මස 1 දින හෝ ඉන්පසු ආරම්භ වන එක් එක් වර්ෂ වෙනුවෙන් අරමුදලේ කාර්යය සඳහා උතුරු පළාතේ පළාත් සභාව විසින් වාර්ෂිකව විසර්ජනය කරනු ලබන යම් මුදල් අරමුදලට ගෙවනු ලැබිය යුතුය.

(3) (අ) කොමසාරිස්වරයා විසින් සකස් කරනු ලබන යම් යෝජනා ක්‍රමයකට අනුකූලව උතුරු පළාතේ ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ගේ සුභ සාධනය සඳහා අවශ්‍ය වන මුදල් සහ

(ආ) පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන යම් ප්‍රඥප්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහිලා කාර්යක්ෂමතාවය සහතික කරනු පිණිස කරනු ලබන යෝජනා ක්‍රමයකට අනුකූලව උතුරු පළාතේ ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් නිලධාරීන්ට සමූහ දිරිගැන්වීමේ දීමනා, අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතුය.

(4) පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා විසින් යෝජනා ක්‍රමය නියමිත කාර්ය පටිපාටියට අනුකූලව අරමුදල පරිපාලනය කරනු ලැබිය යුතුය.

මෙම වගන්තිය 2015 ජනවාරි 01 වන දා සිට බලාත්මක වූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

ආකෘති හා ගනු දෙනු ලේඛන

101. මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සියල්ල හෝ ඉන් කිසිවක් සඳහා භාවිතා කළ යුතු ආකෘති සහ ගනුදෙනු ලේඛණය කොමසාරිස්වරයා විසින් කළින් කළ නියම කළ හැකිය. එසේ නියම කරනු ලැබූ යම් ආකෘති හෝ ගනුදෙනු ලේඛණය කළින් කළ සංශෝධනය කිරීම හෝ වෙනස් කිරීම හෝ එසේ නියම කරනු ලැබූ යම් ආකෘති හෝ ගනුදෙනු ලේඛණය වෙනුවට වෙනත් යම් ආකෘති හෝ ගනුදෙනු ලේඛණයක් ආදේශ කිරීම කොමසාරිස්වරයා විසින් කළ හැකිය.

XXXIV වන පරිච්ඡේදය

අර්ථ නිරූපනය

අර්ථ නිරූපනය

102. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස මේ ප්‍රඥප්තියෙහි -

"ඇලෙන මුද්දර" යන්නෙන්, අලවනු ලැබිය හැකි වන්නා වූ ද, 76 (1) වන වගන්තිය යටතේ නියමයක් බලාත්මකව ඇත්තා වූ ද, මුද්දරයක් අදහස් වේ.

"අනුයෝජිතයා" යන්නට, වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් යම් ව්‍යාපාරයක මෙහෙය වීම, පාලනය හෝ කළමනාකරණය භාරව සිටින යම් තැනැත්තකු අදහස් වේ.

"බදු තක්සේරුකරු" යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා පත් කරන ලද පළාත් තක්සේරුකරුවෙකු අදහස් වන අතර ඒ පනතේ කාර්යය සඳහා පත් කරන ලද ජ්‍යෙෂ්ඨ ආදායම් තක්සේරුකරුවකු ද ඊට ඇතුළත් වේ.

“භාණ්ඩයක්” යන්නට, ඕනෑම ද්‍රව්‍යයක් හෝ වෙළඳ භාණ්ඩයක්, කෘෂිකාර්මික හෝගයක් හෝ ගෙවතු වගාවක් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබූ ද්‍රව්‍යයක් හෝ අයත් වේ.

“බලයලත් නියෝජකයා” යන්නෙන් -

(1) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට ඒ තැනැත්තා විසින් ලියවිල්ලකින් බලය දෙනු ලැබූවා වූ සහ -

(අ) සෑම අවස්ථාවකදී ම -

- (i) ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරීවරයන්ගේ ආයතනයේ සාමාජිකයෙක් ;
- (ii) කොමසාරිස්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද ගණකාධිවරයෙක් ;
- (iii) නීතිඥවරයෙක් හෝ ;

(iv) ඒ තැනැත්තා විසින් ස්ථිර ලෙස සේවයෙහි නියුක්ත කරනු ලැබූ සේවා නියුක්තයෙක් වන්නා වූ හෝ

(ආ) පුද්ගලයකු සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ පුද්ගලයාගේ ඥාතියෙක්

(ඇ) සමාගමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරයෙක් හෝ ලේකම්වරයා

(ඈ) හවුල් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ හවුල්කරුවෙක්

(ඉ) පුද්ගල මණ්ඩලයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ පුද්ගල මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙකු වන්නා වූ ; හෝ

(2) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා බලය දෙන ලියවිල්ලේ සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකු විසින් තමා වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට කලින් කල ලියවිල්ලකින් බලය දෙනු ලැබූවා වූ ද, සමාගම් (විගණකවරයන්) නියෝග යටතේ විගණකවරයෙකු වශයෙන් ලියාපදිංචි පුද්ගලයකු වන්නා වූ ද, කොමසාරිස්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද හෝ තත් කාර්යය සඳහා 2006 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් පනත හෝ එහි සංශෝධනය යටතේ සාදන ලද නියෝග යටතේ, ඒ පනතේ කාර්යය සඳහා දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද යම් පුද්ගලයෙක් අදහස් වේ.

“බැංකුව” යන්නට, බැංකු ආයතනයක් ද ඇතුළත් වේ.

“බැංකු ආයතනය” යන්නෙහි, මුදල් නීති පනතෙහි ඊට දී ඇති අර්ථය ම ඇත්තේය.

“පුද්ගල මණ්ඩලය” යන්නෙන්, යම් සංස්ථාගත කළ හෝ නොකළ පුද්ගල මණ්ඩලයක් හෝ යම් සහෝදරත්වයක්, මිත්‍ර සංගමයක්, සංගමයක් සංස්ථාගත කරන ලද හෝ සංස්ථාගත නොකරන ලද තැනැත්තන්ගේ සමිතියක හෝ යම් හවුල් ව්‍යාපාරයක් අදහස් වේ.

“ව්‍යාපාරය” යන්නෙන්, යම් ද්‍රව්‍යයක් හෝ භාණ්ඩයක් තොග වශයෙන් හෝ සිල්ලරට විකිණීම අදහස් වන නමුත් නිෂ්පාදකයෙකු විසින් විකිණීමක් ඊට ඇතුළත් නොවිය යුතුය.

“අයකළ යුතු” යන්නෙන්, ලියා අත්සන් කරන ලද සාධන පත්‍රයක් හෝ මේ ප්‍රඥප්තිය ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වූ දිනට පසු ප්‍රථම වරට ලියා අත්සන් කරන ලද සාධන පත්‍රයක් හෝ සම්බන්ධයෙන් වන විට, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ මුද්දර ගාස්තුවක් අයකළ යුතු බව අදහස් වේ.

“කොමසාරිස්වරයා හෝ පළාත් කොමසාරිස්වරයා” යන්නෙන්, පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා අදහස් වන අතර මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා පත් කරනු ලැබ තමා වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් සාමාන්‍ය වශයෙන් හෝ යම් නිශ්චිත කාර්යයක් සඳහා බලය දෙන ලද නියෝජ්‍ය පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයකු ද ඊට ඇතුළත් වේ.

“සමාගම” යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ හෝ වෙනත් ස්ථානයක බල පවත්නා යම් නීතියක් යටතේ සංස්ථාගත කරන ලද හෝ ලියාපදිංචි කරන ලද යම් සමාගමක් අදහස් වන අතර රාජ්‍ය සංස්ථාවක් ද ඊට ඇතුළත් වේ.

“නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්” යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද නියෝජ්‍ය පළාත් ආදායම් කොමසාරිස් අදහස් වේ.

“මුද්‍රාකනය” යන්නට සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් යම් මුද්දර ගාස්තුවක් හෝ දණ්ඩනයක් ගෙවා ඇති බව හෝ සාධන පත්‍රයක් විධිමත් ලෙස මුද්දර ගසා ඇති බව හෝ සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් අයකළ යුතු බව ප්‍රකාශ කිරීම හෝ ඒ බව දැක්වීම සඳහා කොමසාරිස්වරයාගේ විධානය යටතේ භාවිතා කරන ලද යම් තහඩු මුද්‍රණයක්, අකුරු ආයුධයක් හෝ උපකරණයක් හෝ එහි කොටසක් ඇතුළත් වේ.

“ලේඛණය” යන්න, යම් අධිකරණයක නඩු කටයුතු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට ඊට නීතිඥවරයකු පත් කිරීම, පැමිණිල්ල, උත්තරය, ප්‍රතිඋත්තරය හෝ වෙනත් උත්තරවාදයක්, පෙන්සමක්, ඉල්ලීමක්, දිවුරුම් පත්‍රයක්, පත් කිරීමක්, සිතාසියක්, නඩු තීන්දුවක්, තීන්දු ප්‍රකාශයක්, යම් ආකාරයක ආඥාවක්, ප්‍රදානයක, ඊට ආඥාවක්, වරෙන්තුවක්, ඉන්වෙන්ටරියක්, ගිණුමක්, අධිකරණ විධානයක්, බැඳුම්කරයක් හෝ ඇප පත්‍රයක් කැඳවීමක්, මෝසමක් නොවන ඉල්ලුම් පත්‍රයක්, ප්‍රශ්න මාලාවක්, ප්‍රශ්න මාලාවට පිළිතුරු, අභියාචන දැන්වීමක්, ගාස්තු බිල් පත්‍රයක්, අධිකාර පත්‍රයක්, ඉන්ජන්ෂන් තහනමක් හෝ දැන්වීමක් ඇතුළත් වේ.

“නිසි පරිදි මුද්දර ගසන ලද” යන්න, යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඉන් නිසි වටිනාකමට අඩු නොවන ඇලෙන මුද්දරයක් හෝ ලාංඡන මුද්දරයක් හෝ පිටසන් කිරීමේ සහතිකයක් හෝ ඒ සාධන පත්‍රයේ ඇති බව ද, නැතහොත් ගෙවීම පිළිබඳ සහතිකයක් ඊට අලවා ඇති බව ද, ඒ මුද්දරය ඇලෙන මුද්දරයක් වන අවස්ථාවක, මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන වලට අනුකූලව ඒ මුද්දරය ගසා අවලංගු කොට ඇති බව ද අදහස් වේ.

“ලියා අත්සන් කරන ලද” සහ “ලියා අත්සන් කිරීම” යන්න, සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් භාවිතා කරනු ලබන විට, පිළිවෙලින් “අත්සන් කරන ලද” සහ “අත්සන” යන්න ඉන් අදහස් වේ.

“පොල්ම:කරු” යන්නෙන්, මියගිය තැනැත්තකුගේ පොල්ම:කරුවකු හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරුවකු අදහස් වන අතර ඊට පහත දැක්වෙන අය ඇතුළත් වේ.

(අ) මිය ගිය තැනැත්තකුගේ දේපල වල සන්නකය භාර ගන්නා වූ හෝ දේපල පරිශීලනය කරන්නා වූ තැනැත්තෙක් ; හෝ

(ආ) මියගිය තැනැත්තකුගේ බුදලය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රෙබේට් බලපත්‍රය හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍රය ප්‍රදානය කරන ලෙස හෝ නැවත මුද්‍රා තැබීම සඳහා හෝ දිසා අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටි හෝ එසේ ඉල්ලුම් කිරීමට හිමිකම් ඇති යම් තැනැත්තෙක් ; හෝ

(ඉ) භාරයේ කාර්යයන් අන්තිම කැමැති පත්‍රය යටතේ ඇති කරන ලද භාරයක් යටතේ ක්‍රියා කරන භාරකරුවෙක් අදහස් වේ.

“තෘගය” යන්නෙන්, ස්වේච්ඡාවෙන් සහ මුදලින් වූ ප්‍රතිෂ්ඨාවක් හෝ මුදල් වටිනාකම ඇති ප්‍රතිෂ්ඨාවක් නොමැතිව යම් වංචල හෝ නිශ්චල දේපලක් යම් තැනැත්තකු විසින් වෙනත් යම් තැනැත්තකුට පවරා දීමක් අදහස් වේ.

“අබලතාවයට පත් තැනැත්තා” යන්නෙන්, යම් බාලවයස්කරුවෙක්, උන්මන්තකයෙක්, මුග්ධයෙක් හෝ සිහිවිකල තැනැත්තෙක් අදහස් වේ.

“ලාංඡන මුද්දරය” යන්නෙන්, මුද්‍රාකනයක මාර්ගයෙන් සහ රුපියල් දහයක් නොඉක්මවන මුද්දරය ගාස්තුවෙන් අයකළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් වූ ලාංඡනය කරන ලද මුද්දරය අදහස් වන අතර සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද අවසර යටතේ පාවිච්චි කරනු ලබන තැපැල් නිල මුද්‍රා යන්ත්‍රයක් මාර්ගයෙන් ලාංඡනය කරන ලද මුද්දර ද ඇතුළත් වේ.

“සාධන පත්‍රය” යන්නට, උතුරු පළාත තුළ යම් නිශ්චල දේපලක් පැවරීමට සම්බන්ධ හෝ උතුරු පළාත තුළ මෝටර් වාහනයක් පැවරීමට සම්බන්ධ සෑම ලේඛනයක්ම ඇතුළත් වේ.

“අමාත්‍යවරයා” යන්නෙන්, මුදල් විෂය භාර කරනු ලැබ ඇති පළාත් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අමාත්‍යවරයා අදහස් වේ.

“මුදල්” යන්නට, ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාර මුදලින් ප්‍රකාශ කරනු ලැබූ හෝ විදේශයක ව්‍යවහාර මුදලින් ප්‍රකාශ කරනු ලැබූ සියළු මුදල් ඇතුළත් වේ.

“මෝටර් වාහනය” යන්නෙන්, ප්‍රවාහන පනතේ ඊට දී ඇති අර්ථයම තිබිය යුතුය.

“ඇටෝනි බලය” යන්නට, යම් සාධන පත්‍රයක් ලියා අත්සන් කරන තැනැත්තා වෙනුවෙන් හෝ ඒ තැනැත්තාගේ නාමයෙන් ක්‍රියා කිරීමට යම් නිශ්චිත තැනැත්තෙකුට බලය දෙන්නා වූ ඒ සාධන පත්‍රය ඇතුළත් වේ.

“තැනැත්තා” යන්නට, සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් හෝ යම් ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක් ඇතුළත් වේ.

“නියම කරන ලද” යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ නියම කිරීම අදහස් වේ.

“පළාත් සභාව” යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු පළාත් සභාව අදහස් වේ.

“පළාත් සභාව හෝ සභාව” යන්නෙන් උතුරු පළාතේ පළාත් සභාව අදහස් වේ.

“තක්සේරුකරු” යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද බදු තක්සේරුකරුවෙක් අදහස් වේ.

“කොමසාරිස්වරයා” යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා පත් කරන ලද පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා අදහස් වේ.

“ප්‍රමුඛ හවුල්කරු” යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ පදිංචිව සිටින සක්‍රීය හවුල්කරුවන් අතරින්,

(අ) හවුල් ව්‍යාපාර ගිවිසුමේ පළමුවෙන් නම් කොට ඇති ; හෝ

(ආ) ගිවිසුමක් නොමැති නම් හවුල් ව්‍යාපාර හෝ සාමාන්‍ය නාමයෙන් තනිවම හෝ අනිත් හවුල්කරුවන්ට ප්‍රමුඛව නමින් හෝ මුලකරු වලින් සඳහන් කොට ඇති ; හෝ

(ඇ) ව්‍යාපාර නාම ආඥා පනතේ 4 වන වගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ ප්‍රකාශනයෙහි පළමුවෙන් නම් කොට ඇති හවුල්කරු අදහස් වේ.

“රාජ්‍ය නිලධාරියා” යන්නට, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 170 වන වගන්තියේ දී ඇති අර්ථකථනය අදාළ වන අතර ඊට පළාත් රාජ්‍ය සේවකයෙක් ද අයත් වේ.

“කාර්තුව” යන්නෙන්, එක් එක් වර්ෂයේ ජනවාරි මස 1 වන දින, අප්‍රේල් මස 1 වන දින, ජූලි මස 1 වන දින සහ ඔක්තෝබර් මස 1 වන දින ආරම්භ වන මාස තුනක කාල පරිච්ඡේදය අදහස් වේ.

“රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් ” සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබනුයේ 1951 අංක 17 දරන උපන් හා මරණ ලියාපදිංචි කිරීමේ සංශෝධන පනත අනුව පත් කරන ලද “රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” වේ.

“පැවරීම” යන්නෙන්, විකිණීමක් අදහස් වන අතර ඊට මියගිය තැනැත්තකුගේ බුදලයේ පොල්මා:කරු විසින් හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාස්කරු විසින් යම් දේපලක් සම්බන්ධයෙන් අර්ථලාභි අයිතිවාසිකමක් තිබෙන යම් තැනැත්තකුට හෝ මියගිය තැනැත්තාගේ අන්තිම කැමැති පත්‍රය යටතේ පත් කරන ලද භාරකරුවකුට හෝ භාරකරුවකු විසින් අර්ථලාභියෙකුට හෝ ප්‍රතිශ්ඨාවක් රහිතව ඒ දේපල තැගි දීම හෝ හුවමාරු කිරීම හෝ සමර්පණය කිරීම හෝ භාරකරුවකු විසින් හෝ මියගිය භාරකරුවකුගේ පොල්මා:කරු විසින් හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාස්කරු විසින් ජීවත්ව සිටින භාරකරුවකුට හෝ අළුත් භාරකරුවකුට ප්‍රතිශ්ඨාවක් රහිතව ඒ දේපල සමර්පණය කිරීම ඇතුළත් වන නමුත් පොදුවේ දරන ලද යම් ඉඩමක් බෙදා වෙන් කිරීමේ ඔප්පුවක් හෝ පැවරීමේ ගිවිසුමක් ඊට ඇතුළත් නොවේ.

“භාරකරු” යන්නට, යම් භාරකරුවෙක්, ආරක්ෂකයෙක්, දේපල ආරක්ෂකයෙක්, කළමනාකරුවෙක්, අනුයෝජිතයෙක් හෝ යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් යම් දේපලක සංවිධානය පාලනය හෝ කළමනාකරණය සතුව ඇති වෙනත් තැනැත්තෙක් ඇතුළත් වන නමුත් පොල්ම:කරුවෙක් ඊට ඇතුළත් නොවේ.

“වටිනාකම” යන්න,

(අ) (තැගි කරන ලද නිශ්චල දේපලක් නොවන) යම් දේපලක් සහ යම් දිනයක් සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට ඉන් තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දිනයේ දී ම, විවෘත වෙළඳ පොළේ දී ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිල අදහස් වේ.

(ආ) 1977 මාර්තු මස 31 වන දින හෝ ඊට පෙර ත්‍යාගදායකයා විසින් අත්සන් ගන්නා ලද නිශ්චල දේපලක් වන තැගි කරන ලද යම් නිශ්චල දේපලක් සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඉන් -

(i) ඒ දේපල 1977 මාර්තු මස 31 වන දින විවෘත වෙළඳ පොළේ දී විකුණනු ලැබුණි නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිලට, 1977 මාර්තු මස 31 වන දිනට පසු සහ ඒ දේපල තැගි කරනු ලැබුවේ යම් සාධන පත්‍රයක් මගින් ද ඒ සාධන පත්‍රයේ සඳහන් වන දිනට පෙර ඒ දේපලට වැඩිදියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් හා එකතු කිරීම් කරනු ලැබුවේ නම්, ඒ වැඩි දියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් සහ එකතු කිරීම් සඳහා ගිය වියදමට සමාන මුදලක් එකතු වූ විට ලැබෙන ප්‍රමාණය ; හෝ

(ii) ඒ දේපල තැගි කරනු ලැබුවේ යම් සාධන පත්‍රයක් මගින් ද, ඒ සාධන පත්‍රයේ සඳහන් වන දිනයේ දී, දේපල විවෘත වෙළඳ පොළේ දී විකුණනු ලැබුණි නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිල යන දෙකෙන් අඩු මුදල අදහස් වේ.

(ඉ) 1977 මාර්තු මස 31 වන දිනට පසු ත්‍යාගදායකයා විසින් අත්කර ගන්නා ලද නිශ්චල දේපලක් වන තැගි කරන ලද යම් නිශ්චල දේපලක් සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඉන් -

(i) ත්‍යාගදායකයා විසින් ඒ දේපල අත්කර ගන්නා ලද දිනයේ දී, ඒ දේපල විවෘත වෙළඳ පොළේ දී විකුණනු ලැබුණි නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිලට, ත්‍යාගදායකයා විසින් ඒ දේපල අත්කර ගන්නා ලද දිනයෙන් පසු සහ ඒ දේපල තැගි කරනු ලැබුවේ යම් සාධන පත්‍රයක් මගින් ද, ඒ සාධන පත්‍රයේ සඳහන් වන දිනයට පෙර ඒ දේපලට වැඩිදියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් සහ එකතු කිරීම් කරනු ලැබුවේ නම්, ඒ වැඩිදියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් සහ එකතු කිරීම් සඳහා ගිය වියදමට සමාන මුදලක් එකතු වූ විට ලැබෙන ප්‍රමාණය, හෝ

(ii) ඒ දේපල තැගි කරනු ලැබුවේ යම් සාධන පත්‍රයක් මගින් ද, ඒ සාධන පත්‍රයේ සඳහන් වන දිනයේ දී ඒ දේපල විවෘත වෙළඳපොළේ දී විකුණනු ලැබුණි නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිල යන දෙකෙන් අඩු මුදල අදහස් වේ.

103. මේ ප්‍රඥප්තියේ සිංහල සහ දෙමළ භාෂා අතර යම් අනනුකූලතාවයක් ඇති වුවහොත්, එවිට දෙමළ භාෂා පාඨය බල පැවැත්විය යුතුය.

අනනුකූලතාවයක් ඇති වූ විට දෙමළ භාෂා පාඨය බල පැවැත්විය යුතුය

උතුරු පළාතේ

මුදල් ප්‍රඥප්තිය

2014 අංක 01 දරන මුදල් ප්‍රඥප්තිය

2014.09.10

(ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්ට යම් අයකුගේ ආදායමක් නිශ්චය කර ගැනීම සඳහා කොමසාරිස් විසින් අවශ්‍ය යයි සලකන පමණට තොරතුරු හුවමාරු කර ගත හැක.

(අ) (1) මේ වගන්තියේ මින් මතු “අරමුදල” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන ආදායම් දිරිගැන්වීමේ අරමුදල යනුවෙන් හැඳින්වෙන අරමුදලක් පිහිටුවනු ලැබිය යුතුය.

(2) 2015 ජනවාරි මස 01 දින හෝ ඉන්පසු ආරම්භ වන එක් එක් වර්ෂ වෙනුවෙන් අරමුදලේ කාර්යය සඳහා උතුරු පළාතේ පළාත් සභාව විසින් වාර්ෂිකව විසර්ජනය කරනු ලබන යම් මුදල් අරමුදලට ගෙවනු ලැබිය යුතුය.

(3) (අ) කොමසාරිස්වරයා විසින් සකස් කරනු ලබන යම් යෝජනා ක්‍රමයකට අනුකූලව උතුරු පළාතේ ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ගේ සුභ සාධනය සඳහා අවශ්‍ය වන මුදල් සහ

(ආ) පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන යම් ප්‍රඥප්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහිලා කාර්යක්ෂමතාවය සහතික කරනු පිණිස කරනු ලබන යෝජනා ක්‍රමයට අනුකූලව උතුරු පළාතේ ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් නිලධාරීන්ට සමූහ දිරිගැන්වීමේ දීමනා, අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතුය.

(4) පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා විසින් යෝජනා ක්‍රමය නියමිත කාර්ය පටිපාටියට අනුකූලව අරමුදල පරිපාලනය කරනු ලැබිය යුතුය.

මෙම වගන්තිය 2015 ජනවාරි මස 01 වන දා සිට බලාත්මක වූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.

101. මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සියල්ල හෝ ඉන් කිසිවක් සඳහා භාවිතා කළයුතු ආකෘති සහ ගනුදෙනු ලේඛනය කොමසාරිස්වරයා විසින් කළින් කළ නියම කළ හැකිය. එසේ නියම කරනු ලැබූ යම් ආකෘති හෝ ගනුදෙනු ලේඛනය කළින් කළ සංශෝධනය කිරීම හෝ වෙනස් කිරීම හෝ එසේ නියම කරනු ලැබූ යම් ආකෘති හෝ ගනුදෙනු ලේඛනය වෙනුවට වෙනත් යම් ආකෘති හෝ ගනුදෙනු ලේඛනයක් ආදේශ කිරීම කොමසාරිස්වරයා විසින් කළ හැකිය.

ආකෘති හා ගනු දෙනු ලේඛන

XXXIV වන පරිච්ඡේදය

අර්ථ නිරූපනය

102. පද සම්බන්ධයෙන් අන්‍යාර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස මේ ප්‍රඥප්තියෙහි -

අර්ථ නිරූපනය

“අලලන මුද්දර” යන්නෙන්, අලවනු ලැබිය හැකි වන්නා වූ ද, 76 (1) වන වගන්තිය යටතේ නියමයක් බලාත්මකව ඇත්තා වූ ද, මුද්දරයක් අදහස් වේ.

අනනුකූලතාවයක් ඇති වූ විට දෙමළ භාෂා

“අනුයෝජිතයා” යන්නට, වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් යම් ව්‍යාපාරයක මෙහෙය වීම, පාලනය හෝ කළමනාකරනය භාරව සිටින යම් තැනැත්තකු අදහස් වේ.

“බදු තක්සේරුකරු” යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා පත් කරන ලද පළාත් තක්සේරුකරුවෙකු අදහස් වන අතර ඒ පනතේ කාර්යය සඳහා පත් කරන ලද ජ්‍යෙෂ්ඨ ආදායම් තක්සේරුකරුවකු ද ඊට ඇතුළත් වේ.

“භාණ්ඩයක්” යන්නට, ඕනෑම ද්‍රව්‍යයක් හෝ වෙළඳ භාණ්ඩයක්, කෘෂිකාර්මික හෝගයක් හෝ ගෙවතු වගාවක් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබූ ද්‍රව්‍යයක් හෝ අයත් වේ.

“බලයලත් නියෝජිතයා” යන්නෙන් -

(1) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට ඒ තැනැත්තා විසින් ලියවිල්ලකින් බලය දෙනු ලැබුවා වූ සහ -

(අ) සෑම අවස්ථාවකදී ම -

- (i) ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරීවරයන්ගේ ආයතනයේ සාමාජිකයෙක් ;
- (ii) කොමසාරිස්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද ගණකාධිවරයෙක්
- (iii) නීතිඥවරයෙක් හෝ
- (iv) ඒ තැනැත්තා විසින් ස්ථීර ලෙස සේවයෙහි නියුක්ත කරනු ලැබූ සේවා නියුක්තයෙක් වන්නා වූ හෝ

(ආ) පුද්ගලයකු සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ පුද්ගලයාගේ ඥාතියෙක්

(ඇ) සමාගමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරයෙක් හෝ ලේකම්වරයා

(ඈ) හවුල් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ හවුල් ව්‍යාපාරයේ හවුල්කරුවෙක්

(ඉ) පුද්ගල මණ්ඩලයක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ පුද්ගල මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙකු වන්නා වූ ; හෝ

(2) මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා බලය දෙන ලියවිල්ලේ සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකු විසින් තමා වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට කළින් කළ ලියවිල්ලකින් බලය දෙනු ලැබුවා වූ ද, සමාගම් (විගණකවරයන්) නියෝග යටතේ විගණකවරයෙකු වශයෙන් ලියාපදිංචි පුද්ගලයකු වන්නා වූ ද, කොමසාරිස්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද හෝ තත් කාර්යය සඳහා 2006 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් පනත හෝ එහි සංශෝධන යටතේ සාදන ලද නියෝග යටතේ, ඒ පනතේ කාර්යය සඳහා දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් අනුමත කරන ලද යම් පුද්ගලයෙක් අදහස් වේ.

“බැංකුව” යන්නට, බැංකු ආයතනයක් ද ඇතුළත් වේ.

“බැංකු ආයතනය” යන්නෙහි, මුදල් නීති පනතෙහි ඊට දී ඇති අර්ථය ම ඇත්තේය.

“පුද්ගල මණ්ඩලය” යන්නෙන්, යම් සංස්ථාගත කළ හෝ නොකළ පුද්ගල මණ්ඩලයක් හෝ යම් සහෝදරත්වයක්, මිත්‍ර සංගමයක්, සංගමයක් සංස්ථාගත කරන ලද හෝ සංස්ථාගත නොකරන ලද තැනැත්තන්ගේ සමිතියක හෝ යම් හවුල් ව්‍යාපාරයක් අදහස් වේ.

“ව්‍යාපාරය” යන්නෙන්, යම් ද්‍රව්‍යයක් හෝ භාණ්ඩයක් තොග වශයෙන් හෝ සිල්ලරට විකිණීම අදහස් වන නමුත් නිෂ්පාදකයෙකු විසින් විකිණීමක් ඊට ඇතුළත් නොවිය යුතුය.

“අයකළ යුතු” යන්නෙන්, ලියා අත්සන් කරන ලද සාධන පත්‍රයක් හෝ මේ ප්‍රඥප්තිය ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වූ දිනට පසු ප්‍රථම වරට ලියා අත්සන් කරන ලද සාධන පත්‍රයක් හෝ සම්බන්ධයෙන් වන විට, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ මුද්දර ගාස්තුවක් අයකළ යුතු බව අදහස් වේ.

“කොමසාරිස්වරයා හෝ පළාත් කොමසාරිස්වරයා” යන්නෙන්, පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා අදහස් වන අතර මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා පත් කරනු ලැබ තමා වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට කොමසාරිස්වරයා විසින් සාමාන්‍ය වශයෙන් හෝ යම් නිශ්චිත කාර්යයක් සඳහා බලය දෙන ලද නියෝජ්‍ය පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයකු ද ඊට ඇතුළත් වේ.

“සමාගම” යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ හෝ වෙනත් ස්ථානයක බල පවත්නා යම් නීතියක් යටතේ සංස්ථාගත කරන ලද හෝ ලියාපදිංචි කරන ලද යම් සමාගමක් අදහස් වන අතර රාජ්‍ය සංස්ථාවක් ද ඊට ඇතුළත් වේ.

“නියෝජ්‍ය කොමසාරිස්” යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්ය සඳහා පත් කරන ලද නියෝජ්‍ය පළාත් ආදායම් කොමසාරිස් අදහස් වේ.

“මුද්‍රාංකනය” යන්නට, සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් යම් මුද්දර ගාස්තුවක් හෝ දණ්ඩනයක් ගෙවා ඇති බව හෝ සාධන පත්‍රයක් විධිමත් ලෙස මුද්දර ගසා ඇති බව හෝ සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් හෝ මුද්දර ගාස්තුවක් අයකළ යුතු බව ප්‍රකාශ කිරීම හෝ ඒබව දැක්වීම සඳහා කොමසාරිස්වරයාගේ විධානය යටතේ භාවිතා කරන ලද යම් තහඩු මුද්‍රණයක්, ඇතුරු ආයුධයක් හෝ උපකරණයක් හෝ එහි කොටසක් ඇතුළත් වේ.

“ලේඛණය” යන්න, යම් අධිකරණයක නඩු කටයුතු සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට ඊට නීතිඥවරයකු පත් කිරීම, පැමිණිල්ල, උත්තරය, ප්‍රතිඋත්තරය හෝ වෙනත් උත්තරවාදයක්, පෙත්සමක්, ඉල්ලීමක්, දිවුරුම් පත්‍රයක්, පත් කිරීමක්, සිතාසියක්, නඩු තීන්දුවක්, තීන්දු ප්‍රකාශයක්, යම් ආකාරයක ආඥාවක්, ප්‍රදානයක්, රීටි ආඥාවක්, වරෙන්තුවක්, ඉන්වෙන්ටරියක්, ගිණුමක්, අධිකරණ විධානයක්, බැඳුම්කරයක් හෝ ඇප පත්‍රයක් කැඳවීමක්, මෝසමක් නොවන ඉල්ලුම් පත්‍රයක්, ප්‍රශ්න මාලාවක්, ප්‍රශ්න මාලාවට පිළිතුරු, අභියාචන දැන්වීමක්, ගාස්තු බිල් පත්‍රයක්, අධිකාර පත්‍රයක්, ඉන්ජන්ජන් තහනමක් හෝ දැන්වීමක් ඇතුළත් වේ.

“නිසි පරිදි මුද්දර ගසන ලද” යන්න, යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඉන් නිසි වටිනාකමකට අඩු නොවන ඇලෙන මුද්දරයක් හෝ ලාංඡන මුද්දරයක් හෝ පිටසන් කිරීමේ සහතිකයක් හෝ ඒ සාධන පත්‍රයේ ඇති බව ද, නැතහොත් ගෙවීම පිළිබඳ සහතිකයක් ඊට අලවා ඇති බව ද, ඒ මුද්දරය ඇලෙන මුද්දරයක් වන අවස්ථාවක, මේ ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව ඒ මුද්දරය ගසා අවලංගු කොට ඇති බව ද අදහස් වේ.

“ලියා අත්සන් කරන ලද” සහ “ලියා අත්සන් කිරීම” යන්න, සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් භාවිතා කරනු ලබන විට, පිළිවෙලින් “අත්සන් කරන ලද” සහ “අත්සන” යන්න ඉන් අදහස් වේ.

“පොල්ම:කරු” යන්නෙන්, මියගිය තැනැත්තකුගේ පොල්ම:කරුවකු හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරුවකු අදහස් වන අතර ඊට පහත දැක්වෙන අය ඇතුළත් වේ.

- (අ) මියගිය තැනැත්තකුගේ දේපල වල සන්තකය භාර ගන්නා වූ හෝ දේපල පරිශීලනය කරන්නා වූ තැනැත්තෙක් ; හෝ
- (ආ) මියගිය තැනැත්තකුගේ බුද්දලය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රෙබේට් බලපත්‍රය හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසි බලපත්‍රය ප්‍රදානය කරන ලෙස හෝ නැවත මුද්‍රා තැබීම සඳහා හෝ දිසා අධිකරණයෙන් ඉල්ලා සිටි හෝ එසේ ඉල්ලුම් කිරීමට හිමිකම් ඇති යම් තැනැත්තෙකු ; හෝ
- (ඉ) භාරයේ කර්තෘගේ අන්තිම කැමැති පත්‍රය යටතේ ඇති කරන ලද භාරයක් යටතේ ක්‍රියා කරන භාරකරුවෙක් අදහස් වේ.

“තෘගය” යන්නෙන්, ස්වේච්ඡාවෙන් සහ මුදලින් වූ ප්‍රතිෂ්ඨාවක් හෝ මුදල් වටිනාකම ඇති ප්‍රතිෂ්ඨාවක් නොමැතිව යම් වංචල හෝ නිශ්චල දේපලක් යම් තැනැත්තකු විසින් වෙනත් යම් තැනැත්තකුට පවරා දීමක් අදහස් වේ.

“අබලතාවයට පත් තැනැත්තා” යන්නෙන්, යම් බාලවයස්කරුවෙක්, උන්මන්තකයෙක්, මුග්ධයෙක් හෝ සිහිවිකල තැනැත්තෙක් අදහස් වේ.

“ලාංඡන මුද්දරය” යන්නෙන්, මුද්‍රාංකනයක මාර්ගයෙන් සහ රුපියල් දහයක් නොඉක්මවන මුද්දර ගාස්තුවක් අයකළ යුතු යම් සාධන පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් වූ ලාංඡනය කරන ලද මුද්දර අදහස් වන අතර සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද අවසර යටතේ පාවිච්චි කරනු ලබන තැපැල් නිල මුද්‍රා යන්ත්‍රයක් මාර්ගයෙන් ලාංඡනය කරන ලද මුද්දර ද ඇතුළත් වේ.

“සාධන පත්‍රය” යන්නට, උතුරු පළාත තුළ යම් නිශ්චල දේපලක් පැවරීමට සම්බන්ධ හෝ උතුරු පළාත තුළ මෝටර් වාහනයක් පැවරීමට සම්බන්ධ සෑම ලේඛනයක්ම ඇතුළත් වේ.

“අමාත්‍යවරයා” යන්නෙන්, මුදල් විෂය භාර කරනු ලැබ ඇති පළාත් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අමාත්‍යවරයා අදහස් වේ.

“මුදල්” යන්නට, ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවහාර මුදලින් ප්‍රකාශ කරනු ලැබූ හෝ විදේශයක ව්‍යවහාර මුදලින් ප්‍රකාශ කරනු ලැබූ සියළු මුදල් ඇතුළත් වේ.

“මෝටර් වාහනය” යන්නෙන්, ප්‍රවාහන පනතේ ඊට දී ඇති අර්ථයම තිබිය යුතුය.

“ඇටෝරිනි බලය” යන්නට, යම් සාධන පත්‍රයක් ලියා අත්සන් කරන තැනැත්තා වෙනුවෙන් හෝ ඒ තැනැත්තාගේ නාමයෙන් ක්‍රියා කිරීමට යම් නිශ්චිත තැනැත්තෙකුට බලය දෙන්නා වූ ඒ සාධන පත්‍රය ඇතුළත් වේ.

“තැනැත්තා” යන්නට, සමාගමක් හෝ පුද්ගල මණ්ඩලයක් හෝ යම් ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක් ඇතුළත් වේ.

“නියම කරන ලද” යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තිය යටතේ නියම කිරීම අදහස් වේ.

“පළාත් සභාව” යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු පළාත් සභාව අදහස් වේ.

“පළාත් සභාව හෝ සභාව” යන්නෙන් උතුරු පළාතේ පළාත් සභාව අදහස් වේ.

“තක්සේරුකරු” යන්නෙන්, මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා පත් කරන ලද බදු තක්සේරුකරුවෙක් අදහස් වේ.

“කොමසාරිස්වරයා” යන්නෙන් මේ ප්‍රඥප්තියේ කාර්යය සඳහා පත් කරන ලද පළාත් ආදායම් කොමසාරිස්වරයා අදහස් වේ.

“ප්‍රමුඛ හවුල්කරු” යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ පදිංචිව සිටින සක්‍රීය හවුල්කරුවන් අතරින්,

(අ) හවුල් ව්‍යාපාර ගිවිසුමේ පළමුවෙන් නම් කොට ඇති ; හෝ

(ආ) ගිවිසුමක් නොමැති නම් හවුල් ව්‍යාපාර හෝ සාමාන්‍ය නාමයෙන් තනිවම හෝ අනිත් හවුල්කරුවන්ට ප්‍රමුඛව නමින් හෝ මූලකරු වලින් සඳහන් කොට ඇති ; හෝ

(ඇ) ව්‍යාපාර නාම ආඥාපනතේ 4 වන වගන්තිය යටතේ කරනු ලැබූ ප්‍රකාශනයෙහි පළමුවෙන් නම් කොට ඇති හවුල්කරු අදහස් වේ.

“රාජ්‍ය නිලධාරියා” යන්නට, ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 170 වන වගන්තියේ දී ඇති අර්ථකථනය අදාළ වන අතර ඊට පළාත් රාජ්‍ය සේවකයෙක් ද අයත් වේ.

“කාර්තුව” යන්නෙන්, එක් එක් වර්ෂයේ ජනවාරි මස 1 වන දින, අප්‍රේල් මස 1 වන දින, ජූලි මස 1 වන දින සහ ඔක්තෝබර් මස 1 වන දින ආරම්භ වන මාස තුනක කාල පරිච්ඡේදය අදහස් වේ.

“රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබනුයේ 1951 අංක 17 දරන උපත් හා මරණ ලියාපදිංචි කිරීමේ සංශෝධන පනත අනුව පත් කරන ලද “රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්” වේ.

“පැවරීම” යන්නෙන්, විකිණීමක් අදහස් වන අතර ඊට මියගිය තැනැත්තකුගේ බුදලයේ පොල්මා:කරු විසින් හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරු විසින් යම් දේපලක් සම්බන්ධයෙන් අර්ථලාභී අයිතිවාසිකමක් තිබෙන යම් තැනැත්තකුට හෝ මියගිය තැනැත්තාගේ අන්තිම කැමැති පත්‍රය යටතේ පත් කරන ලද භාරකරුවකුට හෝ භාරකරුවකු විසින් අර්ථලාභියෙකුට හෝ ප්‍රතිෂ්ඨාවක් රහිතව ඒ දේපල තැගි දීම හෝ හුවමාරු කිරීම හෝ සමර්පණය කිරීම හෝ භාරකරුවෙකු විසින් හෝ මියගිය භාරකරුවකුගේ පොල්මා:කරු විසින් හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරු විසින් ජීවත්ව සිටින භාරකරුවකුට හෝ අළුත් භාරකරුවකුට ප්‍රතිෂ්ඨාවක් රහිතව ඒ දේපල සමර්පණය කිරීම ඇතුළත් වන නමුත් පොදුවේ දරන ලද යම් ඉඩමක් බෙදා වෙන් කිරීමේ ඔප්පුවක් හෝ පැවරීමේ ගිවිසුමක් ඊට ඇතුළත් නොවේ.

“භාරකරු” යන්නට, යම් භාරකරුවෙක්, ආරක්ෂකයෙක්, දේපල ආරක්ෂකයෙක්, කළමනාකරුවෙක්, අනුයෝජිතයෙක් හෝ යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් යම් දේපලක සංවිධානය පාලනය හෝ කළමනාකරණය සතුව ඇති වෙනත් තැනැත්තෙක් ඇතුළත් වන නමුත් පොල්මා:කරුවෙක් ඊට ඇතුළත් නොවේ.

"වටිනාකම" යන්න,

(අ) (තැගි කරන ලද නිශ්චල දේපලක් නොවන) යම් දේපලක් සහ යම් දිනයක් සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට ඉන් තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දිනයේ දී ම, විවෘත වෙළඳ පොළේ දී ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිල අදහස් වේ.

(ආ) 1977 මාර්තු මස 31 වන දින හෝ ඊට පෙර ත්‍යාගදායකයා විසින් අත්සන් ගන්නා ලද නිශ්චල දේපලක් වන තැගි කරන ලද යම් නිශ්චල දේපලක් සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඉන් -

(i) ඒ දේපල 1977 මාර්තු මස 31 වන දින විවෘත වෙළඳ පොළේදී විකුණනු ලැබුණි නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිලට, 1977 මාර්තු මස 31 වන දිනට පසු සහ ඒ දේපල තැගි කරනු ලැබුවේ යම් සාධන පත්‍රයක් මගින් ද ඒ සාධන පත්‍රයේ සඳහන් වන දිනට පෙර ඒ දේපලට වැඩි දියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් හා එකතු කිරීම් කරනු ලැබුවේ නම්, ඒ වැඩි දියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් සහ එකතු කිරීම් සඳහා ගිය වියදමට සමාන මුදලක් එකතු වූ විට ලැබෙන ප්‍රමාණය ; හෝ

(ii) ඒ දේපල තැගි කරනු ලැබුවේ යම් සාධන පත්‍රයක් මගින් ද, ඒ සාධන පත්‍රයේ සඳහන් වන දිනයේ දී, දේපල විවෘත වෙළඳ පොළේ දී විකුණනු ලැබුණි නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිල යන දෙකෙන් අඩු මුදල අදහස් වේ.

(ඉ) 1977 මාර්තු මස 31 වන දිනට පසු ත්‍යාගදායකයා විසින් අත්කර ගන්නා ලද නිශ්චල දේපලක් වන තැගි කරන ලද යම් නිශ්චල දේපලක් සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන විට, ඉන් -

(i) ත්‍යාගදායකයා විසින් ඒ දේපල අත්කර ගන්නා ලද දිනයේ දී, ඒ දේපල විවෘත වෙළඳ පොළේ දී විකුණනු ලැබුණි නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිලට, ත්‍යාගදායකයා විසින් ඒ දේපල අත්කර ගන්නා ලද දිනයෙන් පසු සහ ඒ දේපල තැගි කරනු ලැබුවේ යම් සාධන පත්‍රයක් මගින් ද, ඒ සාධන පත්‍රයේ සඳහන් වන දිනයට පෙර ඒ දේපලට වැඩි දියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම්, සහ එකතු කිරීම් කරනු ලැබුවේ නම්, ඒ වැඩි දියුණු කිරීම්, වෙනස් කිරීම් සහ එකතු කිරීම් සඳහා ගිය වියදමට සමාන මුදලක් එකතු වූ විට ලැබෙන ප්‍රමාණය, හෝ

(ii) ඒ දේපල තැගි කරනු ලැබුවේ යම් සාධන පත්‍රයක් මගින් ද, ඒ සාධන පත්‍රයේ සඳහන් වන දිනයේ දී ඒ දේපල විවෘත වෙළඳ පොළේ දී විකුණනු ලැබුණි නම්, තක්සේරුකරුගේ මතය අනුව ඒ දේපල සඳහා ලබාගත හැකි මිල යන දෙකෙන් අඩු මුදල අදහස් වේ.

103. මේ ප්‍රඥප්තියේ සිංහල සහ දෙමළ භාෂා අතර යම් අනනුකූලතාවයක් ඇති වුවහොත්, එවිට දෙමළ භාෂා පාඨය බල පැවැත්විය යුතුය.

පාඨය බල පැවැත්විය යුතුය